

ÜRÁNIA

NEMZETI ALMANÁCH

ÚJESZTENDEI AJÁNDÉKUL

1833.

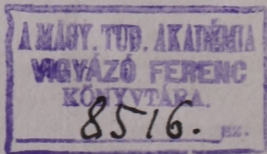
**Esztergamban,
Beimel József betűivel és költségével.**

Lehnhardt metz.

KAROLINA

307.631

K A L E N D Á R I O M.

1 8 3 3.

Gyönyörű derülés! melly szépen, 's hirtelen
Virít Elysium; a' holott van jelen

— — Uránia.

Kis János.

JANUARIUS.

<i>Kedd</i>	1	<i>Új Esztendő</i>	
Szerda	2	Makár.	
Csötör.	3	Genovéfa	
Péntek	4	Titus	
Szom.	5	Telesphor	
<i>Vasár.</i>	6	<i>Víz-kereszt</i>	☺
Hétfő	7	Iszidor	
Kedd	8	Severin	
Szerda	9	Julius P.	
Csötör.	10	Rem. Pá.	
Péntek	11	Hyginus	
Szom.	12	Ernest	
<i>Vasár.</i>	13	<i>F 1 Hilar.</i>	☾
Hétfő	14	Felix Pápa	
Kedd	15	Móricz	
Szerda	16	Martzel	
Csötör.	17	Rem. Ant.	
Péntek	18	Piroska	
Szomb.	19	Kanut	
<i>Vasár.</i>	20	<i>F 2 J.N. FésS.</i>	●
Hétfő	21	Ágnes	
Kedd	22	Vintze	
Szerda	23	Mária elj.	
Csötör.	24	Timóth.	
Péntek	25	Pál fordul	
Szomb.	26	Polykarp	
<i>Vasár.</i>	27	<i>F 3 Ar. százú J.</i>	
Hétfő	28	Nagy Károly	
Kedd	29	Szal. Feren.	☽
Szerda.	30	Adelgunda	
Csötör.	31	Nol. Pét.	

FEBRUARIUS.

Péntek	1	Ignác P.	
Szomb.	2	<i>Gyer.sz.B. Asz.</i>	
<i>Vasár.</i>	3	<i>F Sep.</i>	Balás
Hétfő	4	Verona	☺
Kedd	5	Agatha	
Szerda	6	Dorot.	
Csötör.	7	Romuald.	
Péntek	8	Mát. János	
Szomb.	9	Apolonia	
<i>Vasár.</i>	10	<i>F Sexag.</i>	Skol.
Hétfő	11	Eufrozina	☾
Kedd	12	Eulália	
Szerda	13	Jordán.	
Csötör	14	Bálint M.	
Péntek	15	Faustin	
Szomb.	16	Julián.	
<i>Vasár.</i>	17	<i>F Quinq.</i>	Sabina
Hétfő	18	Simeon	
Kedd	19	Susanna.	●
Szerda	20	Hamv. Eleuth.	
Csötör.	21	Eleonóra	Eber.
Péntek	22	Péter sz.	
Szomb.	23	Román	
<i>Vasár.</i>	24	<i>F Invoc.</i>	Szk.
Hétfő	25	Mátyás	
Kedd	26	Viktor	
Szerd.	27	Kánt † V.	☽
Csötör.	28	Leander	

MARTIUS.

Péntek	1	Albin †
Szomb.	2	Simp. †
<i>Vasár.</i>	3	<i>F</i> 2 <i>Re</i> Gunda
Hétfő	4	Kazimir.
Kedd	5	Adorján
Szerda	6	Friedrich ☺
Csötör.	7	Akvin Tam.
Péntek.	8	Istenes János
Szomb.	9	Franciska
<i>Vasár.</i>	10	<i>F</i> 3 40 Már. t.
Hétfő	11	Heracl.
Kedd	12	Gergely P.
Szerda	13	Rózina. ☾
Csötör.	14	Mathilde
Péntek	15	Longin
Szomb.	16	Heribert
<i>Vasár.</i>	17	<i>F</i> 4 Gertrud
Hétfő	18	Sándor
Kedd	19	Jósef
Szerda.	20	Jóan.
Csötör.	21	Bened. ●
Péntek.	22	Oktavia
Szomb.	23	Sófi
<i>Vasár.</i>	24	<i>F</i> 5 <i>Jud.</i> Gáb.
<i>Hétfő</i>	25	<i>Gyüm. B. A.</i>
Kedd	26	Emanuel
Szerda	27	Rupert.
Csötör.	28	Gunth.
Péntek	29	Eustachia ☽
Szomb.	30	Quirin.
<i>Vasár.</i>	31	<i>F</i> 6 <i>VV</i> Benj.

APRILIS.

Hétfő	1	P. Hugo
Kedd	2	P. Fer.
Szerda	3	Richard.
Csötör.	4	N. Csöt. Ab. ☺
Péntek	5	N. Pént. Vincze
Szomb.	6	N. Szom. Cel.
<i>Vasár.</i>	7	<i>F Husvét V.H.</i>
<i>Hétfő</i>	8	<i>Husv. H.</i>
Kedd	9	Demetr.
Szerda	10	Ezech.
Csötör.	11	Leo Páp.
Péntek	12	Julius ☾
Szomb.	13	Hermeneg
<i>Vasár.</i>	14	<i>F</i> 1 Tiburcz.
Hétfő	15	Neste
Kedd	16	Turib.
Szerda	17	Rudolf.
Csötör.	18	Apolon.
Péntek	19	Kreszcentia
Szomb.	20	Agnes ●
<i>Vasár.</i>	21	<i>F</i> 2 Ans. P.
Hétfő	22	Sot. Kajetan
Kedd	23	Adalbert
Szerda	24	György.
Csötör.	25	Márk. Ev.
Péntek	26	Ezechiás ☽
Szomb.	27	Peregrin.
<i>Vasár.</i>	28	<i>F</i> 3 <i>Jub.</i> Vitál
Hétfő	29	Péter M.
Kedd	30	Sen. Katalin

MAJUS.

Szerda	1	Fül. Jak.
Csötör.	2	Zsigmond.
Péntek	3	Kereszt feltal. †
Szomb.	4	Florián ☺
<i>Vasár.</i>	5	<i>F 4 Ca.</i> Gotth.
Hétfő	6	Pád, János
Kedd	7	Stanisló
Szerda	8	Mih. Ar.
<i>Csötör.</i>	9	Gergely
Péntek	10	Antonin
Szomb.	11	Beatrix ☾
<i>Vasár.</i>	12	<i>F 5 R.</i> Pankr.
Hétfő	13	Servatz.
Kedd	14	Bonifacia
Szerda	15	'Sófia.
<i>Csötör.</i>	16	<i>Ald. Cs. Nep. J.</i>
Péntek	17	Ubalduš
Szomb.	18	Felix.
<i>Vasár.</i>	19	<i>6 Fx Ea.</i> IvóP. ●
Hétfő	20	Bernárd
Kedd	21	Konstantia
Szerda	22	Illona Sz.
Csötör.	23	Dezső
Péntek	24	Johanna
Szomb.	25	Orbán
<i>Vasár.</i>	26	<i>F Pünk.</i> Fül. ☽
<i>Hétfő</i>	27	<i>Pünk. H. J. és P.</i>
Kedd	28	Vilhem.
Szerda	29	<i>Kánt.</i> † Maxim.
Csötör.	30	Ferd.
Péntek	31	Petronilla †

JUNIUS.

Szomb.	1	Nikodem †
<i>Vasár.</i>	2	<i>F 1 S. H.</i> Er. ☽
Hétfő	3	Klotildis.
Kedd	4	Kvirin
Szerda	5	Bonif.
<i>Csötör.</i>	6	<i>Úr nap.</i> Norb.
Péntek	7	Robert
Szomb.	8	Medárd
<i>Vasár.</i>	9	<i>F 2</i> Gébhard
Hétfő	10	Margit ☾
Kedd	11	Barnabás †
Szerda	12	Fac. János
Csötör.	13	Páduai Antal
Péntek	14	Basil
Szomb.	15	Vit. M.
<i>Vasár.</i>	16	<i>F 3</i> Rem. Fer.
Hétfő	17	Adolf
Kedd	18	Marczell. ●
Szerda	19	Juliána
Csötör.	20	Florián
Péntek	21	Aloiz
Szomb.	22	Paulinus
<i>Vasár.</i>	23	<i>F 4</i> Szidónia
Hétfő	24	Kereszt. Ján. ☽
Kedd	25	Prosper
Szerda	26	János és Pál
Csötör.	27	László Kir.
Péntek	28	Leo Pápa
Szomb.	29	<i>Péter és Pál</i>
<i>Vasár.</i>	30	<i>F 5.</i> Pál emlék.

JULIUS.

Hétfő	1	Tódor	
Kedd	2	Sarl. B. Alf.	☉
Szerda	3	Kornél.	
Csötör.	4	Udalrik	
Péntek	5	Vilhelm.	
Szomb.	6	Ésaiás	
Vasár.	7	F ⁶ Vilibald	
Hétfő	8	Kilian	
Kedd	9	Lucrétia	
Szerda	10	Amalia	☾
Csötör.	11	Pius Pápa	
Péntek	12	Henrik	
Szomb.	13	Margit	
Vasár.	14	F ⁷ Bonaventúra	
Hétfő	15	Apost. osz.	
Kedd	16	Valter	
Szerda	17	Elek Pápa	●
Csötör.	18	Arnold	
Péntek	19	Arzau	
Szomb.	20	Illés Pr.	
Vasár.	21	F ⁸ Dániel Pr.	
Hétfő	22	Mária Mag.	
Kedd	23	Liborius	☽
Szerda	24	Kristina	
Csötör.	25	Jakab Ap.	
Péntek	26	Anna	
Szomb.	27	Pantaleon	
Vasár.	28	F ⁹ Innocent.	
Hétfő	29	Mártha	
Kedd	30	Abdon és Senen	
Szerda	31	Loj. Ignátz.	☽

AUGUSTUS.

Csötör.	1	Vasas sz. Pét.	
Péntek	2	Portziunk.	
Szomb.	3	István tal.	
Vasár.	4	F ¹⁰ Domonkos	
Hétfő	5	Havi B. As.	
Kedd	6	Úr színe vált.	
Szerda	7	Kajetán	
Csötör.	8	Czirriák	☾
Péntek	9	Román	
Szomb.	10	Lőrincz	
Vasár.	11	F ¹¹ Susanna	
Hétfő	12	Klára	
Kedd	13	Ippolt	
Szerda	14	Euseb †	
Csötör.	15	N. B. Assz.	●
Péntek	16	Rókus	
Szomb.	17	Sibilla	
Vasár.	18	F ¹² Ilona	
Hétfő	19	Sebald	
Kedd	20	István Kir.	
Szerda	21	Bernard	
Csötör.	22	Timoth.	☽
Péntek	23	Fülöp P.	
Szomb.	24	Bertalan	
Vasár.	25	F ¹³ Lajos Kir.	
Hétfő	26	Samuel	
Kedd	27	Kalás. József	
Szerda	28	Ágoston	
Csötör.	29	Ján. fejev.	
Péntek	30	Rósa	☽
Szomb.	31	Rebekka	

'SEPTEMBER.

Vasár. 1 *F*₁₄ Egyed
 Hétfő 2 Efraim
 Kedd 3 Béla
 Szerda 4 Rozália
 Csötör. 5 Viktor
 Péntek 6 Zakar.
 Szomb. 7 Regina ☉
Vasár. 8 *F*₁₅ *Kis Assz.*
 Hétfő 9 Gorgonius
 Kedd 10 Miklós
 Szerda 11 Emilian
 Csötör. 12 Tóbiás
 Péntek 13 Maurít. ●
 Szomb. 14 † felem.
Vasár. 15 *F*₁₆ Hildeg.
 Hétfő 16 Ludmil
 Kedd 17 Lambert
 Szerda 18 *Kánt.* † Vil. T.
 Csötör. 19 Januar
 Péntek 20 Eustach. † ☽
 Szomb. 21 Máté E. †
Vasár. 22 *F*₁₇ Mórítz
 Hétfő 23 Thekla
 Kedd 24 Gellérd
 Szerda 25 Kleofás
 Csötör. 26 Cziprián
 Péntek 27 Kozma és Dam.
 Szomb. 28 Venczel
Vasár. 29 *F*₁₈ Mihály ☽
 Hétfő 30 Jeromos

OCTOBER.

Kedd 1 Remig
 Szerda 2 Leodegar
 Csötör. 3 Kandid
 Péntek 4 Seraf. Ferencz
 Szomb. 5 Placidus
Vasár. 6 *F*₁₉ Brúno ☾
 Hétfő 7 Justina
 Kedd 8 Brigitta
 Szerda 9 Diénes
 Csötör. 10 Borgias Ferencz
 Péntek 11 Burkhart
 Szomb. 12 Miksa
Vasár. 13 *F*₂₀ Kálmán ●
 Hétfő 14 Kaliksz
 Kedd 15 Terézia
 Szerda 16 Gál Apát.
 Csötör. 17 Hedvig
 Péntek 18 Luk. Év.
 Szomb. 19 Ferdinand
Vasár. 20 *F*₂₁ Vendel. ☽
 Hétfő 21 Orsola
 Kedd 22 Kordula
 Szerda 23 Kap. Ján.
 Csötör. 24 Ráfael
 Péntek 25 Krispin
 Szomb. 26 Demeter
Vasár. 27 *F*₂₂ Szabina
 Hétfő 28 Simon J. ☽
 Kedd 29 Narczisz
 Szerda 30 Klaudia
 Csötör. 31 Farkas †

NOVEMBER.

<i>Péntek</i>	1	<i>Mind Sz. Nap.</i>
Szomb.	2	Halot eml.
<i>Vasár.</i>	3	<i>F23</i> Viktor
Hétfő	4	Bor. Károly
Kedd	5	Imre H. ☉
Szerda	6	Lenárd
Csötör.	7	Engelb.
Péntek	8	Gottfried
Szomb.	9	Tódor
<i>Vasár.</i>	10	<i>F24</i> András Av.
Hétfő	11	Márton P. ●
Kedd	12	Emilia
Szerda	13	Bereczk Pr.
Csötör.	14	Jukund
Péntek	15	Lépold
Szomb.	16	Edmund Pr.
<i>Vasár.</i>	17	<i>F25</i> Gergely P.
Hétfő	18	Eugenia
Kedd	19	Erzsébet ☽
Szerda	20	Felix
Csötör.	21	B. Assz. beav.
Péntek	22	Cziczelle
Szomb.	23	Kelemen
<i>Vasár.</i>	24	<i>F26</i> János
Hétfő	25	Katalin
Kedd	26	Konrád
Szerda	27	Virgil. ☽
Csötör.	28	Ruffia
Péntek	29	Saturn.
Szomb.	30	András Ap.

DECEMBER.

<i>Vasár.</i>	1	<i>F1</i> Adv. Elig
Hétfő	2	Bibiána
Kedd	3	Xav. Ferencz
Szerda	4	Borbála. † ☾
Csötör.	5	Szabina
Péntek	6	Miklós †
Szomb.	7	Ambrus †
<i>Vasár.</i>	8	<i>F2</i> Adv. B. A. f.
Hétfő	9	Leokadia
Kedd	10	Judith
Szerda	11	Damás. † ●
Csötör.	12	Etelka
Péntek	13	Lucza †
Szomb.	14	Nikász.
<i>Vasár.</i>	15	<i>F3</i> Adv. Valer.
Hétfő	16	Albin
Kedd	17	Lázár
Szerda	18	<i>Kánt</i> † Gracz.
Csötör.	19	Neméz ☽
Péntek	20	Amon †
Szomb.	21	Tamás †
<i>Vasár.</i>	22	<i>F4</i> Adv. Zéno
Hétfő	23	Viktoria
Kedd	24	Ádám és Éva †
Szerda	25	<i>B N. Karácson</i>
Csötör.	26	<i>István M.</i> ☽
Péntek	27	János Év.
Szomb.	28	Apró Szent
<i>Vasár.</i>	29	<i>F</i> Tamás P.
Hétfő	30	Dávid
Kedd	31	Sylvester

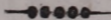
A. L. S.

U R Á N I A
M. D. CCC. XXXIII.

SZEDER FÁBIÁN
SZERKESZTETÉSE MELLETT

KIADTA

BEIMEL JÓSEF.

Hatodik Évi Folyamat.

A' vig' tavasz' kellő disze
A' hō nyárral elenyésze.
Az ősz' gyümölcse is elhult,
'S véle ismét egy év elmult.

Itt a' tél, a' rósák halva,
Kemény dértől megas'alva.
Nincs élet; minden hervatag
A' földön és bús sivatag.

Ám virágzik Uránia
Télen által is, Hnunia'
Szépeinek. Félre panasz!
Rózsa tetszik? innét szakassz. —

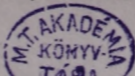
B. T.

A' H a j n a l h o z.

Üdvözlégy gyönyörű bíbora a' derült
 Égnek, hajnali fény! téged öröm között
 A' zöld bokrok alól ömledezésivel
 Tisztel zengedező fülmile' éneke.
 A' tollas sereg ezt hallva vetélkedik,
 'S hozzád válogatott hangjaival kereng,
 Érezvén piruló képed özönleni
 Hasznót, 's bájt karoló égi malasztokat.

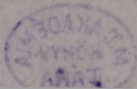
Fáklyádnak ragyogó 's játszi rubintjai
 Éj kormolta halál vázzait elverik,
 'S a' gyász leplek alatt szunnyadozott színek
 Jöttöddel mi reánk újra mosolyganak.
 A' mély szenderedés fényed elől szalad,
 Nap' terhét kipihent földmivelő, szemét
 Dörzsölvén, dagadó szívvel elődbe lép.
 Harmat gyöngyeidet fű, fa kies virág

Kelvén a' szomorú lankadozás alól,
Hálálják: te vezércsillaga a' dicső
Napnak, földnek ölen isteni fényvel
Melly táplál, örökít mindeneket, 's terem.

Van még is, te jeles! néked is ellened
A' kényén heverők' renyhe csoportja, kik
Gyűlölvén hasadó fényedet, álmaik'
Lágy karján tüzelő nappalig is henyén
Rengnek: Haj! de igaz bosszudat érzik,
Kábultság, unalom, száz nyavalyák' neme
Éltöknek komorult napjaival közös.
Én o hajnali fény! áldva köszöntelek,
Légy nékem ragyogó arczal örömkövet,
'S ébreszd több 's jelesebb tette föl éltemet.

Jallosits András.

A' M a g y a r h o z.

Tiszta Világosság, Igaz és Jó létez egekben;
 Itten örökre csaló színre 's homályra bukol.
 Gondolatid, valamint tested, csupa földiek, elméd
 Szellemi szárnyakkal mennybe repülni ha rest.
 Honnos! az ész gyakorold; vagyon ez munkára teremtve,
 A' göztorlatokon szállj vele csillagokig,
 'S általa hozz le valót és fényt, mik az isteni Bölcsesség',
 Jóság' és Szentség' legbizonyosb tanuji.
 De tudomány 's anyanyelv nélkül sikertelen az útat;
 Bölcselkedni tanulj, o Magyarom! magyarúl.
 Légy okos, és ne kinezd idegennel hijában az elméd',
 Mellynek repteit az gátlani szokja csupán.
 A' Vallást, és Ős-törvényidet, Honfi! ne féltsed;
 Lelket ezeknek ugyan-csak anyanyelved adott.
 Bár Német, Britt, Francz elhagyá Latiumnak igéjit;
 Drága szabadság' 's hit' kebliben él, 's remekel.
 A' görögös Capitól nem akart olvasni latánul
 Bölcestudományt, 's im' ezért Graecia májma maradt.

Konyhadeákságunk mellett követésre lesüllyed

E' szabados nép is, 's római szolga leszen.

Írj 's olvass magyarul, 's latinista maradni ne kívánj;

Barbár szókbán nincs római csín, sem erő.

Újkoholásu deák könyved rúttja hazánkat;

Nemzeti mív szépít, 's szül honi csinosodást.

Ponorí Thewrewk József.

A' Szerencséről.

A' Szerencsének ne örülj Barátom.

Szép reményekkel ma talán kecsegtet,

Hirt, nevet, kincset mosolyogva ígér,

Holnap eláztat.

Hánynak esküdt már síma szája tartós

Kedvezést; hánynak fogadott örökre

Hű barátságot hazug ajka, 's hánnyal

Bánt hiteszegve.

A' ki nem régen biboros palástba
Öltözött 's gyémánt koronába fénylett,
A' kit országok lefödött fejekkel

Térden uraltak :

Az ma elvesztvén fejedelmi székét,
Porba mász, 's koldul segedelmet ott, hol
Hajdan úr lévén arany ágyba szunnyadt.
'S Élte világát.

A' mit ad álnok keze, vissza kéri
Azt hamar tőled, 's kikaczag, ha buktál.
Kötve hídgy: a' vén mese nem hijába
Fest neki szárnyat.

B. T.

E m l é k.

Amott, hol a' magánynak
 Ernyén Zephyr lebeg,
 Hol a' vig csalogánynak
 Lány énekárja zeng,
 Hol görgedezve szárnyal
 Egy tiszta csermelye,
 Ott van befedve árnyal
 Szerencsém' nyughelye.

Eddig hű bánatimmal
 Itt laktam egyedül,
 Nézvén, bús gyászaimmal
 A' táj mint feketül.
 De fátyolát letette
 Már létem' angyala,
 Csillagban áll felette
 A' szív' diadala.

E' zöld környéken álljon
 Hűségünk' édene

Hol illatos homályon

Leng május' s' elleme,

'S hol szűz tavasz' viránya

Mosolyg erdön, mezön,

'S hol a' hegyek' Leánya

Szent győzedelmet vön.

Makáry.

E l ő s z ó

(egy új könyv' számára.)

E' munkám üres óráim szüleménye, sokáig
 Több írásim közt félrehagyítva hévert;
 'S por lepné most is, de barátim kértek, eresszem
 Közre: szavokra tehát hajlanom ille nekem.
 Nem lehet ollyantól, mint én kívánni azonban
 Hogy ugy dolgozzam, mint ki valódi tudós.
 Súlyos hivatalom gátolt olvasni 's tanulni,
 'S írni is ah csak alig hogy vala egy kis időm.
 Innen meglehet az, hogy több elvetni való lesz
 Munkámban; mert nem botlani ritka dolog.

Ám de azért, ki ezen könyvet fitymálni merészli,
 Lássa, ha felpiszkál; vajmi gorombā vagyok! —
 A' ki pedig csendes vérű elnézni hibáim',
 Annak drága hazám nagy köszönettel adós.

M e g y p a t a k y.

K a t i n k a.

(Ivódal.)

Itt van a' bor 's a' pálinka,
 Jer közünkbe szép Katinka!
 Tudod, minden jobban csúszik,
 Ha az ember csókban úszik.

Itt a' kalács, itt a' sunka,
 Egyél velünk gyöngy Katinka!
 Aztán igyunk 's ölelkezzünk,
 S bajainkról feledkezzünk!

Itt a' banda, húzd rá Miska!
 Ugrunk egyet gyors Katinka,
 A' táncz közt ha megszomjazunk,
 Egészségért tusra iszunk.

Itt a' kinek szárad torka,
 Hiszen nem bor szép Katinka;
 Ott az üveg, a'hoz lásson,
 Bennünket ne háborgasson.

Tót vagy pájtás, ne pálinka!
 Ölemben van szép Katinka,
 Most tót 's Magyar félre tőlem!
 Szép Katinka mulat velem.

S.

Az Eltévéd t.

Indultam. Öröme derite napom,
 Szétfolyva körülöm a' kény 's nyugalom.
 Megtére szívemnek az est' zephyre,
 'S bájht hinte a' pálya' göröngyeire.
 Sok róza kinyíla, nagy, ép vala mind,
 'S lelkem' hiedelme virúla megint.
 Haladtam; utamra gyönyör ragyoga,
 S égő bizodalma ömöltek oda.

A' táj' kies éke magához ölelt,
 Tündéri malaszttal az ifju betelt.
 Lantomra sugárok omoltak-elő,
 Mert te koszorúztad, o Kedvnevelő.

Nézek szomoruán az éden után,
 'S engem csalatottat ah senki sem szán!
 Hallám e' iméntlen ha fülmile sírt? —
 A' bájlat előmbe mi képeket írt!
 Most, érzem a' gerlitze' sűrű baját,
 'S a' mostoha vésznek siralmi zaját,
 Most lelkemen ég, ha egy rózsa kimúl,
 'S az almafa' lombja csörögve lehull.

O lyánka, te szép, mint a' nap' kelete,
 E' lángcsata műved hogyan lehete?
 Kéklő szemed annyi jutalmat ígért!
 'S lány ajkaid' eske kitűzte a' bért.
 Im', fáklya mutatta-ki a' csalatást,
 'S mégis tied e' szív, hogy sírba te ásd.
 Örvendj, ha körülem az óra lefut,
 'S mondhassad: a' vád' tüze már kialudt.

Gy. Béla,

K i v á n a t.

Nincsen arany sem ezüst
Birtokomban;
Az előttem csupa füst
Magányomban.

A' megelégedett szív
Kincs lehetne,
Ha ahhoz egy hozzám hív
Elvezetne.

S.

A' Kedves' Honja.

Kedvesemnek szép hazája
Vészeimben enyhepart,
Szívigéző völgyed' bája
Engem most is kötve tart;
Kötve mint a' rózsza, mellyet
Ápoló kéz gyámol ott,

'S mint kit forró keble mellett
Szép Szerelmes tart rabot.

A' csöndes kert' röjtökében
A' leányt hol föllelém,
Andalogva szűz kedvében
Hozta hév szívét felém,
'S dőlve égő kebelemre
Forró könnyet hullata,
'S szálj még egyszer életemre,
Mondom, üdvöm' harmata!

Ott a' lyánka' szűz könyűje
Önté égikék szemét,
És örökre hív gyűrűje
Nyujtá nékem jegyzét:
És ez élet' boldogságán
Lelkemnek nyilt benned ég,
Társam létem' ifjuságán
Csak te voltál szép Vidék.

'S a' csöndes völgy' röjtökében
Még mindenkor bolygok én,

És magányos hárs' tövében
 Nyugszom a' patak' gyöpén :
 'S a' kies vidék a' régi
 Kedvet hagyja érzennem ,
 Lángra gyúlok , 's ah — az égi
 Báju lyánka' szive nem !

Takács Józsa.

O h a j t á s .

Szeretnék én , Minnim ! arany
 Függed lenni ;
 Füledben létemnek tudnám
 Hasznát venni.

Sok szépet , jót , és fölségest
 Hallanék ott ;
 Megsugnám , mi az , mi engem
 Eddig nyomott.

Midőn elaludnál , és én
 Azt megtudnám ,

Füledből magamat gyengén
Kikapcsoluám,

'S elsöben ajkidra mézet
Sziyni mennék,
Aztán arczid' pirulatin
Boronganék.

Onnan hó kebledbe lenne
Gördülésem,
'S a' balsam-illat közt újra-
Születésem.

Ah Minnim! ezek csak pusztá
Képzeletek;
Hogy még is édesek — arról
Nem tehetek.

Megypatak.

Szemesnek áll a' világ.

Víg Játék

Egy Felvónásban.

S z e m é l y e k :

I da, gazdag özvegy.

Carolina, testvére.

S á n d o r, leendő Prókátor.

Baltai, birtokos földes úr.

R ó z i, Szobaleány.

Kertész.

(Középszerű készületű szobá.)

Ida. Hányszor mondtam, hogy hirem nélkül senkit sem bocsáss szobádba; 's minden könyörgésem csak a' levegőt veri.

Karolína. Délutáni álmát kedves Némnek nem akartam zavarni.

Ida. A' minap; hanem azután egyszer is másszor is, úgymint: tegnap, tegnap előtt.

Carolína. Nem méltóztatott talán a' szobában lenni, mert, úgy tetszik, kerestem.

Ida. Nekem pedig úgy tetszik, hogy csak mentegeted magad. — Olly születésű leánynak, mint te, illyekkel tartani —

Carolína. Van Capitálisok.

Ida. Hol vették volna a' nyomorult férgek, hogy már erre kell boszúmban fakadnom.

Carolína. Sándornak egy terminusa hátra, és hites ügyvéd lesz.

Ida. Majd azután minden pört és pénzt elejbe hordanak.

Carolína. Ezt nem tetszik; azért még is —

Ida. Hát az a' szöszke mi isten' csodája?

Carolína. Első Cadét a' vadász regementben.

Ida. Ez már jókora character. —

Carolína. Major bácsink is az volt először; azután ment fellyebb.

Ida. Másképp volt akkor a' török háborúban; hanem most várhat ám a' Cadét.

Carolína. Még is rájön majd csak egyszer a' sor. —

Ida. És az a' Carbnáriban?

Carolína. Doctor a' Philosophiában, 's Professornak készül.

Ida. Nem tarthat hintót 's lovakat kis fizetéséből.

Carolína. Erzsényéhez fogja szabni költségeit.

Ida. Igen ismerősnek látszol lenni velek.

Carolína. Nem mondhatom; hanem halom őket az illyesről néha beszélni.

Ida. A' házaságról is?

Carolína. Ah! nem, — de néha arról is.

Ida. Imhol van, mondom én, ezek téged szépen majd hálóba kerítnek.

Carolína. Attól ne tessék tartani. Sándor szelíd, mint a' mai bárány. A' Cadétnek tán nincs is epéje; ő szüntelen nevet. Kálmán pedig mély gondolkodású, töbnyire Concursust emleget.

Ida. Ládd e' már ez Sequestrumot jelent:

Carolína. Maga is mondta ezt; hanem még is máskép. — Úgy — Saláriumnak nevezte.

Ida. Hiszen ez esztendőre kijáró fizetés.

Carolína. És ha úgymond ezt megnyerheti, mindjárt házasodik.

Ida. Jó szerencsét neki.

Carolína. Valamint Sándor is a' terminus után.

Ida. És a' Cadét?

Carolína. Mihélyt Tisztté teszik, mintegy három négy hét után.

Ida. Így beszélgettek ők, a' széjjel bélelt urak. És te nem hoztad nekik szeretődöt elő?

Carolína. Minő szeretődöt?

Ida. No te kis ártatlan! — Baltai Sámuel! Elöttem akarod tetetni magadat?

Carolína. Úgy, a' ki a' minap nálunk vacsorált, vagy fölöstökömlt. —

Ida. Jól tudod, ebédelt. Ő már egy igazi gavallér. Szép jószága, semmi adóssága —

Carolína. Himlő-helyes, ritka bajuszú, csont-bőr, 's faragatlan.

Ida. Még fiatal a' legény — majd megizmosodik.

Carolína. Nekem ő kegyelme bizony eszembe sem jutott.

Ida. Eleg nem szép biz az, hogy illy könnyen veszed az érdemes urakat.

Carolína. Mit tehetek róla, ha semmi hajlandóság sincs iránta szivemben.

Ida. Így csak ma gondolkodsz, hogy ezen sima képű és üres erszényű ficsúrokat láttad.

Carolína. meglehet, az ember változó.

Ida. Úgy már jól beszéllesz, 's eképen érezz is. Most megyek megtekinteni, hogy mit tesznek a' cselédek, Mert ha sarkokban nem vagyok, vagy lopnak, vagy pedig henyélnek. —

Illyenek a' mostani idők. Másként volt csak negyven esztendő előtt is. (el)

Carolína. Elhiszem másként volt, leginkább Nénémmel a' dolog. Akkor még, mint néha jó kedvében szokja beszélni, sok püderezett parókás urak selyem bugyogóban, strimfliben jártak ő kegyelme után. Ő is abroncsos csirke borító szoknyában, fél rőfnyis steklis czipókben, billegette három emeletre felbuklizott fejét, és legyezője végével osztotta a' bálban a' csókokat szerteszét. — Ez volt ám akkor a' példás szent élet. —

Rózi. Azt akarom csak futtában mondani, hogy Sándor úr itt van.

Carolína. Ah itt van? — 'S miért nem jön a' szobába tehát?

Rózi. A' Tek. Aszszony keményen megparancsolta, hogy a' három ifjú urak közül senkit sem ereszszünk szolgálatunk 's bérünk' elvesztése alatt fel a' Kisaszszonyhoz.

Carolina. Ez már egy rettenetes dolog. — 'S miként kell velek harcolnotok?

Rózi. Ez egynehány szóval: Nincs itt hon —

Carolina. Sándornak is mondtad?

Rózi. Ezt még is általlottam. Hanem a' kertbe küldöttem; minthogy az még nincs tilalom alatt.

Carolina. Jól tetted, szép Rózim. De ha Néném megtalálja őtet pillantani?

Rózi. Úgy fogja magát menteni, hogy zsályat és fodor-mentát vásál.

Carolina. Hát ha majd kérdik, hogy minek?

Rózi. Köhögés ellen — lesz az egész felelet.

Carolína. Majd nevetnem is kell boszúságom között. 'S a' többivel mit teszel?

Rózi. Gondom lesz azokra is, ha jönni találhatnak (el)

Carolína. Ez rám nézve nagy arcza pirítás, midőn látogatóimnak házunknál csak lapanganiok kell. Most mit tegyek? akár a' szobába hívjam, akár vele a' kertben maradjak, egy tatár. Bószült Néném ránk talál ütni, 's a' szégyen enyim lesz. Bár csak a' jó lélek azt sugná neki, hogy most egyszer valahova menne; mert egyébkint akár mint törjem az eszemet, semmire sem megyek.

Ida. Valami idegen ember van a' kertben. Hallok, zöldséget akar vásárlani. De valljon nem teszi e' el majd a' kertész felét a' pénz-

nék, a' mellyet tőle kap, a' maga zsebébe?
Eredj, kedves Carolinám, kevesé szemeskedj
utánna.

Carolina. (a' legnagyobb készséggel)
Ah örömet, kedves Néném, parancsolatjára.

Ida. Csak távulról leselkedj, 's úgy mérd
ki lépéseidet, hogy midőn fizetni fog az az úr,
vagy micsoda, akkora ott teremj.

Carolina. Jól van, szemem fogom én
mind kettejét tartani.

Ida. Úgy is kell; mert most inge' gallér-
jának sem hihet az ember.

Carolina. Illyen lépcsőre hágott a' csal-
faság.

Ida. Akkor fogod ezt bővebben tapasztal-
ni, ha majd magad' gazdaszszonya leszel.

Carolina. Elhiszem, Nénikém. Megyek
tehát, és hogy addig sem henyéljek, kötő kosa-
ramat is magammal viszem. (el)

Ida. Mára érkezett Baltai, 's még sem jön. Talán csak megtartja szavát. Úgy is kell; mert egyébként az történhetik meg, a' mit az ember megálmodni sem tudott. Vajmi nagyon furcsa a' mostani világ! annak a' csínnyait kitanulni lehetetlen dolog. Minden alattomban szövődik most, és száz szem sem képes látni azt, a' mit egy kis titok is elfedez. Vigyázok azonban mint lehet, hogy Carolinát valami szegénynek kezétől megóvjam; mert a' tíz ezres lyány húsz ezres férjet csakugyan érdemel. (el)

(*Házi kert, mellyben Sándor Carolinával egy padon üll.*)

Carolina. Vett e' valami különöset észre nálunk?

Sándor. Hogy né; már lent az udvaron; a' többit pedig a' Szobalyány mondta el.

Carolina. Lássa millyen az én Néném. Baltaival kínál.

Sándor. Nem rosszszul calculál, ha pénzes és birtokos a' legény.

Carolina. Üsse kő mindenét; hogy ha maga nem szép. — Tehát Néném Baltaival kínál. Mivel pedig én tellyes idegenséget nyilatkoztattam iránta; azzal büntet hogy már most senkit sem ereszt felém is, gondolván, hogy így megtörődöm idővel, és —

Sándor. Ezt nem is kell felvenni.

Carolina. Igen bizony, könnyen beszél maga. Szabad mint a' madár; hanem én minden látogatás nélkül.

Sándor. A' nőnem nincs a' szobából kizárva.

Carolina. Azok' társasága még sem olly nyers víg, eleven —

Sándor. Örvendek, hogy illy figyelemmel van a' Kisasszony irántunk. — Hanem azt

akarom mondani, ha tanácsom követi, legalább nekem nem lesz eltöltve szobája.

Carolína. Csak ki vele tehát.

Sándor. Tudja e magát szinleni, tettetni, 's több e'féle?

Carolína. Ha már meg kell lenni; még erre is kész vagyok.

Sándor. Nénje aszszony előtt Baltait kezdje magasztalni, és ha kérdi, honnan e' hirtelen változás? mondja: hogy én minden jót beszéltem felőle, 's én vittem végbe, hogy bele kezdjen a' Kisaszszony szeretni.

Carolína. Ez bizony egy helyes gondolat; 's mi következése lesz?

Sándor. Hogy a' Nénike azután nem fog neheztelni.

Carolína. Sőt magát nagyon is kedveli majd; 's ez nekem vajmi vigasztalás. —

Sándor. Kis hizelkedő! —

Carolína. Mondjon, a' mit akar: de én magát valamennyi között —

Sándor. Úgy van a' dolog Kisasszony? tehát akkor én nálam nincs —

Carolína. Imhol a' Néném jön. — Mit mondjak neki, hogy jól essik ki minden!

Sándor. Majd én fogok ő vele először szólni. *(felkél 's Ida elejbe lép)*

Ida. Uraságod vásárlott itten zöldséget? *(leüül Carolina mellé, és Sándort is ülés sel kínálja)*

Sándor. *(ülve)* Zsályát 's fodor-mentát, Tek. Asszony. — Hurut ellen javasolták; mert Pestről jöttömben igen megszűrte carbónárimat, a' felső országi szél.

Ida. 'S mi hír a' városban?

Sándor. Semmi ollyas. — Szép köszöntést hoztam onnan a' Kisasszonynak.

Ida. Jaj keveset ér az. — Bizonyosan valami szeles legénykétől.

Sándor. Én legalább érdemes fiatal embernek tartom Baltai Sámuelét.

Ida. Bocsánatot kérek. Ismerem a' jó urat. 'S hol tetszett vele öszvetalálkozni?

Sándor. Én épen az arany mives' ajtója előtt legeltettem szemem' a' sok szép drágaságokon, 's csak látom, hogy egyszerre Baltai a' boltba betoppanik. Utánna megyek, egymás' nyakába simulunk, 's több féleről eléhozakodunk. Értvén pedig szavamból, hogy e' szép tájékra rándulok, szivemre kötötte, hogy ezen úri házba bejöjjek, és a' Kisasszonyt tiszteljem.

Ida. (*Carolínához*) Nem tudod megköszönni e' nagy szivességet?

Carolina. Nem szorultam én az illyes —

Ida. Csitt! Épen bizony — 'S ha merem kérdeni, mit vásált Baltai?

Sándor. A' Könyvárosnál — vagy akarmondani, az arany mivesnél?

Carolina. Vigyázzon!

Ida. Igen is (*Carolinához*) te hallgas —

Sándor. Mindenféle nőnemi ékességeket a' legfinomabb aranyból.

Ida. Találta mondani is szó közt, hogy kinek?

Sándor. Kevés vonakodás után megsugta csak ugyan —

Ida. Szabad nekem is tudni azt?

Sándor. Oh miért nem? (*Carolinára mutat*)

Ida. Hallod Carolina? Kedves úr! hol van a' ló 's kocsí.

Sándor. Itt közel a' vendégfogadóban.

Ida. De miért nem egyenesen hozzánk? — Majd mindjárt tetetek rendelést. Nálunk szállása, 's mindene.

Sándor. A' mint tetszik parancsolni, nagy köszönettel veszem.

Ida. Baltait is várom — Délig megérkezik. — Tehát már vásárlani kezd? — Minap itt léteben bizonyossá tettem őtet, hogy mihelyt megkéri a' leány' kezét, azonnal —

Carolína. Mert az csak könnyen megy.

Ida. Lássa kedves úr, illy bajom van nekem —

Sándor. Hisz én is már eleget unoltam, 's kezdett is szavam fogatos lenni; és megint változik —

Ida. Ládd, ezen drága úr is átlátja, hogy szerencsés leszel.

Sándor. Nem azért, hogy kedves barátom én nekem Baltai; — hanem ellensége is megvallja, hogy nála szelídebb, jámborabb, becsületesebb ifjat kívánni sem lehet. Őtet az egész táj, mint díszét, tiszteli.

Ida. Hallod Carolína, ezen úr szavaira vigyázz, és belőlök minden szótagot megjelelj.

Carolína. Úgy is kedves Néném, 's kezdek is már —

Ida. Ezt im' ládd szeretem. — Csak tessék magokat mulatni, 's megnézni a' méhest, meleg-ágyat, szilvást, és a' virágokat, azután a' szobába feljönni. — Te pedig, (*Carolínához*) ne nyakaskodj, hanem úgy nézd ezen urat, mint jövődó szerencsédnek első kalauzzát. (*el*)

Carolína. Sándor! ez még is rettentos. — De így folyvást füllenteni, mintha írásból olvasná. — Én szememet sem mertem felvetni —

Sándor. Mondtam úgy e, hogy ha az ember eléveszi eszét, mindent véghez vihet.

Carolína. Eddig jól ment minden; hanem bezzeg tovább —

Sándor. Azután sem kell semmi bajtól is tartani.

Carolína. Hát ha majd egyszer csak Baltai itt terem.

Sándor. Már semmire sem megy. Van fegyverem ellene.

Carolína. És nekem még ezentúl is kell tettetnem magamat?

Sándor. Még bele sem kezdett.

Carolína. Pedig ez rám nézve nagy kereszt — Talán hízelkednem is kell?

Sándor. Ölelgetni, czirólgatni mit én tudom —

Carolína. Azt a' csúfot?

Sándor. Én még nem tudom, hogy minő.

Carolína. Ez minden tettetés közt a' legnehezebb dolog.

Sándor. A' ki szeret, annak ez is könnyen esik.

Carolína. Már kezdem is érzeni,

Sándor. A' Szobalány közelít.

Carolina. Jóformán Baltai érkezett.

Rózi. Tek. Aszszonynak most jutott eszébe, hogy uraságod beteg. Félti a' külső levegőtől, 's a' szobába hivatja.

Sándor. Mindjárt ott termünk parancsolatjára.

Rózi. Az itt vásárlott orvosi szereket is kéreti.

Sándor. Már semmi bajom sincs. Ez a' nap (*Carolinára mutat*) egészen helyre hozott jótévő hevével.

Rózi. Meg fogom mondani —

Carolina. Ments Isten, Rózi — ezzel mindent elrontanál.

Rózi. Hiszem értem én a' tréfát:

Carolína. Azért csak vidd a' füvet, 's mond hogy ezentúl ott leszünk.

Rózi Jól van mindent elvégezek. (el)

Sándor. Szemes egy Lyánka ez.

Carolína. Nálunk azzá kell lennie; mert itt a' gyáva cseléd nem boldogul.

Sándor. Ezer a' regula —

Carolína. Azért az áthágás is ezer.

Sándor. Itt tehát a' szüntelen való tette-tés szükséges —

Carolína. Elég sajnós; de ha egyébként nem lehet —

Sándor. Pedig most nekünk is ez lesz a' fegyverünk.

Carolína. Mellyet majd okosan használunk.

Sándor. Úgy van. — Menjünk azonban; mert Nénje aszszony várakozik.

Carolina. És az orvosság is készül. (el
mind ketten)

(Ida szobája.)

Ida. Már a' kertből megjöhetnek volna. Bizonyára még most is vesződik a' jó úr, hogy a' leányt rábeszélje. Pedig majd újra meghúti magát, és sajnálnám, ha nagyobb baja lenne. Mind csupa filigrán most a' fiatalság. Kis szellő érje, azonnal oda van. Az előtt az illyesnek tél, nyár, hó eső mind egy volt; — de most más-ként van e' felfordult világban. Kocsi zörgést hallok — csitt! megállapodott. Ez minden bizonytalansággal Baltai. Csak hogy még is egyszer — már pedig mintegy kételkedém.

Baltai. Megtartottam úgy e szavamat,
Tck. Aszszony!

Ida. Ah valóban örvendek!

Baltai. 'S mint vannak?

Ida. Jól minnyáján, igen jól. — Ezentúl meglesz téve a' rendelés, a' mi a' lovakat és kocsi illeti.

Baltai. Nagy kegyesség. Az út nem igen rossz. Nehány vizmosás — el lehet kerülni.

Ida. 'S mi újság?

Baltai. Nálunk hajnalban tűz volt. A' falu' végén a' pásztor ház gyúlt meg, 's jól esett, hogy alszél fújt; másként az egész felső sor hamuvá lett volna.

Ida. Milly véletlen elveszthetné az ember mindenét. A' vigyáztalanság — Csak hogy uraságod nem szenvedett semmi kárt,

Baltai. Az még is jól esett.

Ida. Aha, hol van már az a' leány olly soká?

Baltai. Talán elutazott?

I da. Épen most lenne ideje, a' midőn —
A' kertbe ment.

Baltai. Ne bántsuk, majd bejön.

I da. Már jó ideje, hogy érte küldöttem —
De még is már egyszer —

Baltai. Örvendek, hogy van szerencsém —

I da. Carolína testvérem — Színesi Sándor úr. Tetszik úgy is mind kettejét ismerni.

Baltai. Színesi Sándor! ez előttem ismeretlen egy név.

I da. Nagyon is ismerős kedves úr!

Sándor. (*nyakába borúl*) Hozott Isten, kedves barátom! még is csak megtartottad szavad.

Baltai. Mire nézve?

Sándor. Hogy ide fogsz rándulni.

Baltai. 'S hol említhettem azt?

Sándor. Feledékeny. Pesten, az arany mivesnél.

Baltai. Valóban voltam nála; de uraságotat sem ott, sem másutt nem láttam soha is.

Sándor. Ime a' Kisasszony már kétségbe esett eljövedeled felől.

Ida. Sohajtozott, búsult, nyughatatlankodott —

Baltai. Ezt szerencsémnek tartom. —

Carolína. Hol maradtak olly soká?

Ida. Vigyázz, csak egy személlyel beszélsz.

Baltai. Tűz volt a' Faluban.

Carolína. Az istenért! De nem esett kára?

Baltai. Egy pásztor ház égett el.

Carolína. Nem sokba tellik a' helyett újat építeni. 'S mit vásárlott Pesten? gondolja, nem tudom?

Baltai. Ugyan találja ki.

Idá. Azért sem tessék neki megmondani.

Carolína. Velencei lánczot, gyűrűket —

Baltai. Valójában úgy van, és még többféle aszszonyi ékességeket is.

Idá (*Carolínához*) 'S ezt mindjárt ki kellett tálalnod. Csak tessék magokat mulatni, kevesé kimegyek, 's megteszem a' ház körül a' rendeléseket.

Sándor. Én meg az orvosságokat iszom meg; mert már kezd a' catharus bántani.

Idá. Igaz, erről majd meg is feledkeztünk. Menjünk tehát együtt. (*el mind a' ketten.*)

Baltai. Micsoda fiatal ember ez egyébként?

Carolína. Tőlem kérdezi; hiszen régeni barátok.

Baltai. Nekem kellene azt tudnom; én

legalább nem emlékezem, hogy valaha láttam volna őtet.

Carolína. Még köszöntetett is általa. Csak ne tetesse magát.

Baltai. Csodálatos dolog! Majd hinni is kezdem, hogy ámitani akar.

Carolína. Illy becsületes úr. — 'S mi haszna lenne illy alacsonyságból?

Baltai. Ó tudja, én azon fejemet nem töröm; úgy is tele van az más gondolatokkal.

Carolína. Talán házosodik?

Baltai. Mond a' Kisaszszony valamit.

Carolína. Ez az a' fontos dolog?

Baltai. A' legfontosabbik. Tőle függ az embernek jó vagy bal jövődjéje.

Carolína. Ezen meggondolás tartóztat fel sok férfiat tehát a' házasodásban?

Baltai. Valamint számos Kisaszszonyt is.

Carolína. Jaj pedig annak közülünk, ki sokat válogat.

Baltai. Vagy eczetre marad, vagy pénze megy férhez végtére helyette. Innen példát a' Kisaszszony is vehet.

Carolína. Hanem illyet, ha igaz lenne is, egy leánynak egyenesen szemébe mondani!

Baltai. Természetem úgy szóllani, mint a'mint érezek.

Carolína. Én nem válogattok — nincs miben.

Baltai. Válasszon engemet. Szép nem vagyok ugyan; hanem ezt jó szivem fogja kipótolni.

Carolína. Tréfáljon csak — mindha illy úr épen rám szorulna.

Baltai. Úgy szóllok, mint a'mint érezek. Hanem a' Kisaszszony simább arcot, helyesebb termetett, 's mit én tudom —

Carolína. Én uraságotat elég helyesnek találom. Az aszszonyi szépség szinte nem is illik a' férfinak.

Baltai. De még is szemet szúr.

Carolína. Kicsinyt, kicsinyt, csiklandóssabb nygan; hanem szinte nem tart soká.

Baltai. Okosan mondja ezt. És ha bátorodom kérdeni, tudna e a' Kisaszszony engemet szivelni?

Carolína. Szeretni? igen is.

Baltai. Ez még több. Hanem állandón, nem pedig, tudja — mint —

Carolína. Miért nem. Arra van az embernek a' szive teremve, hogy hű legyen ahoz, kit igazán szeret.

Baltai. Még is jól biztatott Nénje aszszony engemet a' minap.

Carolína. Tehát már előre tudta, hogy szeretni fogok.

Baltai. Ismeri hajlandóságát és érzeményeit.

Carolína. Eltalálta, úgy van. Ó vajmi meszsze lát.

Baltai. Valaki az ajtóhoz közelget.

Carolína. Félbeszakasztja majd legfontosabb beszédünk.

Sándor. Talán alkalmatlan vagyok. Tessék megmondani —

Carolína. Most már, úgy gondolom, nem igen —

Baltai. Épen nem; sőt merem mondani, hogy —

Sándor. És foganatosok e javasolásaim?

Carolína. A' legnagyobb hálával tartozom. Azóta én Baltai Urat már ugyan csak —

Sándor. Ki a' többivel is!

Carolína. Szeretem, 's tisztelem.

Sándor. Látja e, nem mondtam, hogy egy látás semmi — második már barátságot, sőt szerelmet is szülhet.

Baltai. Mint látom, uraságod részemre dolgozik. E' hajlandóságára hol 's mint tettem érdemet?

Sándor. Nincs itt illy kérdésnek helye.

Baltai. Ez elég, barátom, hadd öleljelek meg.

Sándor. (öszveölelkeznek) Adja az ég, hogy szívünk öröké így érezzem.

Ida. Két fiatal ember akart feljönni. Szerencsére még is a' lépcsőkön lelém őket, 's e' szóval: Nincs itthon, épen senki sincs itthon, elútasítottam.

Carolína. Kár volt szegényeket —

Ida. Nem érted te, miért cselekszem én így.

Carolína. Pedig egyik a' Cadét a' másik —

Sándor. Most ők itt utban volnának.

Ida: Igen bizony. Úgy is olly¹ nehezen szövédik. —

Baltai. A' frigy köztem és Sándor közt? — Épen előbb ment véghez.

Ida. De Carolínának abban semmi része. Kössenek azzal is —

Baltai. Szívesen, én rajtam nem múlik.

Carolína. Rajtam sem.

Ida. Négy szem közt elsőben. Menjenek a' mellék szobába. —

Carolína. A' mint tetszik parancsolni.
(*Carolina Baltai el*)

Ida. Mit gondol uraságod, lesz e ezeknek dolgokból valami?

Sándor. Mindég kevesebbet kezdek reményleni.

Ida. Ezt nem örömet hallom. 'S mi lehet fő oka?

Sándor. Az, hogy Baltai az arany mi-
vesnél Carolína számára vásárlott, 's most meg
semmit sem ad neki.

Ida. Talán megbánta tettét.

Sándor. Vagy pedig másnak szánta ha-
marjában.

Ida. Hogy nincs helyén szive, —

Sándor. Azt látni; mert mindent csak
immel-ámmal tesz.

Ida. Pedig a' leány —

Sándor. El van általam készítve. Tett-
szett hallani, milly szerelmesen beszélt.

Ida. Ezért háladatos leszek. 'S már most
továbbá mit teszünk?

Sándor. Ki kell Baltait egészen tanul-
nunk.

Ida. Legjobb is lesz. De miként kezdünk
bele?

Sándor. Megsugjuk Carolínának, hogy
kérjen tőle valamit szerelem jeléül.

I d a. Igen okosan van.

S á n d o r. És ha mentegegeti majd Baltai magát, egy szóval, ha semmit sem ajándékoz neki, jele lesz, hogy mást szeret.

I d a. Azon esetben nem is lehet egyebet gondolni felőle.

S á n d o r. Akkor mi kinevetjük őtet, mint olytant, ki vakítani akart.

I d a. Lesz is érdeme rá.

C a r o l í n a. Valóban derék úr Baltai —

S á n d o r. 'S hova tette őtet?

C a r o l í n a. Kocsisa hívta ki, lovairól értekeznek vele.

S á n d o r. Nem kérdezte, hozott e Pestről valami kisded ajándékot?

C a r o l í n a. Eszembe sem jutott? —

I d a. Azt tudakozd ki tőle; mert abban van a' dolog veleje.

Carolína. Örömet megteszem.

Ida. Ugy lyánka bátor légy. Magad számára dolgozol.

Carolína. 'S ha hozott?

Ida. Jele lesz, hogy szeret.

Carolína. Hisz ezt szavából is lehetett értenem.

Sándor. Épen bizonyítsa ezt meg cselekedettel is.

Carolína. De akkor majd mind egy kényszerítve leszek —

Ida. Miként kényszerítve? midőn szereted őt.

Carolína. Ah! igen, igen —

Ida. Nem is tanácslanám az álhatatlanságot.

Sándor. Mentse is meg Szépeinket az ég e' nemtelenségtől.

Baltai. Emberemmel volt kevés dolgom. —
'S a' Kisasszony mit mosolyog olly szerelme-
sen rám?

Carolína. Hogy mutassa már egyszer,
mit hozott. Tudja, hogy a' lyányok igen ki-
váncsiak.

Baltai. Mit hoztam volna? magamat 's
szivemet.

Carolína. Ne tréfáljon olly soká. Néném
is akarná látni már —

Ida. Ugy, ugy kedves úr rakja ki; gon-
dolja, nem tudjuk.

Baltai. De mit?

Carolína. A' nőnemi szép ékességeket.

Sándor. Mellyeket Pesten vettél neki az
arany mivesnél.

Baltai. Most hallom elsőben.

Ida. Szép volna! Illy formán uraságod be-
nünket meg akar játszani.

Sándor. Ne tégy boszúságot Pajtás! Hi-

szem ha másnak ajándékoztad; azért nem támaszt pört senki is ellened. Hanem a' Kiszaszonyt se tűzeld személyedhez többé; mert a' csapodárt, tudd meg, sehol sem szívelik.

Baltai. Egek ura! Én a' legjobb lélekkel vagyok itt; 's még is bünösnek kell lennem.

Ida. Tehát háritsa el magáról a' gyanút. Nekem fogja tenni a' legkedvesebb dolgot.

Carolína. Másként elpártulok, 's ezen úr (*Sándorra mutat*) fogja birni szívemet, 's végre kezemet is.

Ida. A' bizonyos dolog. Látja e' minek feleskedik.

Baltai. De mit tegyek?

Ida. Azt magának kell leginkább tudnia.

Carolína. Még Pesten hirdette, hogy nekem ajándékokat vesz.

Baltai. Néném ékességeit vettem át az arany mivestől.

Carolína. Gondolja, hogy hiszem? de így magae nem leszek.

Ida. Jól teszed; azt magam is ellenzem.

Carolína. Inkább Sándornak esküszöm örökös hivséget.

Ida. 'S én helyben is hagyom.

Sándor. Áldja meg tehát Tek. Aszszony e' kézfogásunkat. (*kezet fog Carolinával*)

Ida. Hiszem csak tréfa ez.

Sándor. Épen nem; csak tartsa meg szavát.

Carolína. Tartsa meg!

(*A' kárpit legördül*)

S.

B a r n a l e á n y .

Mond meg barna leány,
 Szűmben mi a' hiány?
 Ha nem vagyok veled,
 Keblem miért eped?

Ha csillag-ár ragyog,
 Fájdalmaim nagyok;
 'S a' nap ha lefárad,
 Könnyem még sem szárad.

Kis álmam' éjjele
 Csak véle van tele,
 'S reményem a' hűség
 Szép kék szemében ég.

De, ah! ha ébredek,
 Gonddal megint tellek,
 'S csak ő csak ő gyötör,
 'S álmam félig gyönyör.

'S ha nem vagyok veled,
 Keblem kiért eped?
 'S szűmben mi a' hiány?
 Mond meg barna leány.

Zala.

S z e n v e d e l m e m.

Nem zeng velem bájteremtő szavad,
 Búval vegyül a' korenyészet;
 Elhagytad gunyhóm', és azolta vad
 Telet váltott a' szép természet.
 Édes Leány! bár képzelésidnél
 Vissza néz a' nyugalom felém,
 Reménnyel telt lángölelésidnél
 Miért lehelsz több mérget belém?

Említlek én, ha kél a' nap, 's édes
 Malaszttal lép kinom elébe;
 Emlegetlek, ha örömbeszédes
 Ének csattog a' völgy' ölébe'.

Hatodik Évi Folyam.

Ha bár borult az ég, emlegetlek,
 'S ohajtanám, hogy légy itt velem,
 Ó ha tudnád, én miként szeretlek,
 Nem hagynád szenvedni keblemet?

Ha vágyaim szebb czéljokat érnék,
 'S a' sors éltem' boldoggá tette;
 Én az egetől akkor kit kérnék?
 Ki lehetne kedvesebb, mint — Te?
 'S ha a' mindenható Szózat engem
 Szóllít, 's poromat felköltötte,
 'S ha kedvesim' nevét előzengem,
 Ki lehet elsőbb ott is, mint — Te!?! —

De vesztésem minden órá'm' búval
 Találja az élet' reggelén,
 'S e megmaradt rózsakoszorúval
 Nem vigadsz az ifjú' kebelén;
 Csak Nevednek mindenhatósága
 Lész emlék szerelmem' hantjain,
 Ha választásodnak boldogsága
 Leszáll az angyolok' lantjain! —

Ifj. Vaskapui Kapuy Károly.

Á m o r K ö t e l é k b e n .

Itt le van a' csudaszép Amathuzia' gyermeke kötve,
 'S nem szabadok könnyű szárnyai, sem kezei.
 Szánakozó lombok esetét hajlongva kesergik,
 'S tartós bánatiban sárgul ezernyi levél.
 Így vagyok én, szeretett deli lyány, lekötözve miattad,
 A' ki meleg szívemet sok tavasz olta bírod.
 És te kecses hösné diadalmadon untig örülve
 Megveted hűségem', 's kinjaimat neveted.
 Bús epedéseimet szánd meg valahára, 's varázsló
 Kedves diszeidet végre tetőzze szerelm.

P o n o r i T h e w r e w k J ó z s e f .

B ö l c s ő é n e k .

Aludj, kedves, aludj! most az idő,
 Angyalokkal játszál édes álmaidban!
 Téged is elévesz a' jövőendő,
 És nem hágy sokáig heverned ágyadban.!

Kakas szóra fel kell majd ébredned,
És egész éltedben gondosan dolgoznod;
Másként célodra nem lehet érned,
Sőt öröködből is ki kell hordozkodnod.

Aludj, kedves, aludj! most az idő,
Angyalokkal játszál édes álmaidban!
Téged is elévesz a' jövőendő,
És nem hágy sokáig heverned ágyadban.

Ha fegyvert viselsz, dob, vagy trombita
Rezzent fel fektedből örzeni honnyodat;
Ha pedig földműves lész, hajnal' hasadta
Fogja ellenzeni további nyugtodat.

Aludj, kedves, aludj! most az idő,
Angyalokkal játszál édes álmaidban!
Téged is elévesz a' jövőendő,
És nem hágy sokáig heverned ágyadban.

Virasztani fogsz te mécsed mellett,
Ha megkedveled a' másák' társaságát;

Noha így gazdaggá még kevés lett —
 'S csak a' hír fizeti Phoebus' barátságát. —

Aludj, kedves, aludj! most az idő,
 Angyalokkal játszál édes álmaidban!
 Téged is elévesz a' jövőndő,
 És nem hágy sokáig heverned ágyadban.

De arról nem fogsz megfeledkezni,
 Akar fel visz, akar lent hágy a' szerencse:
 Hogy jóra kell mindég igyekezni;
 Mert az embernek a' virtus a' fő kincse.

Aludj, kedves, aludj! most az idő,
 Angyalokkal játszál édes álmaidban!
 Téged is elévesz a' jövőndő,
 És nem hágy sokáig heverned ágyadban.

Megypatak.

Szives Pásztorlyán.

Minap egy vadat soká üztem,
 Lovam utat vesztve állott,
 Már éjicsend 's homály körültem,
 Csak távul kis fény hunyallott.

Milly öröm illy késő éjszakán
 Mécs pislog egy gunyhó' ablakán!
 Jó lesz: így sőhajt kebelem,
 Ott én nyugalmam' fellelem.

Leszálok, 's az ajtót zörgetem,
 Megnyilik az nagy csendesen,
 'S egy pásztorlyán terem előttem,
 'S midőn köszöntöm szivesen:

Megrettenik, 's félve így szóllít:
 „Vándor! mi dolgod illy későn itt?”
 Mostan én csak ur ne volnék,
 Oh de mind máskép felelnék!

„Kalibámban kívánt nyugtot lelsz,
Ételem' veled megosztom,
Csak azt tudni, ha nem neheztelsz,
Ki vagy jó ifjú? ohajtom.“

„„Ura vagyok e' rengetegnek,
De hódolok is a' szépeknek.““
'S magamban, ha ur nem volnék,
Sohajték : boldog lehetnék.

A' gyöngy lyán keresé kedvemet,
Feledteté, hogy ez vadon,
'S őz helyett lelék szüz kellemet,
'S érzém, hogy ez itt édenhon.

„Oh egek! milly boldog hajlékom,
'S én, hogy Uram' szolgálhatom,
Im' hoztam, a' mi jót leltem,
Lovad' gondját is viseltem.“

Hogy nyugodjam, most ő elhagyott;
De már korán szobámba lép,

Rózsaaajka jó reggelt mondott
'S ő ma, mint tegnap, szint' olly szép.

Néki az aranyserényemet
Od'adtam, 's véle mindenemet,
'S lóra felültem sohajtván:
Szívemen viszlek Pásztorlyán!

O. T.

C s a k b a r n a n e v o l n a .

1-a Januarii H**

Mi a' tatár Barátom? a' gyöpre hordtak-e ki,
hogy úgy el némúltál mint a' nagypénteki ha-
rang; talán a' Lucza esti holdvilág babonázott-
meg Teleken, hogy Havast annyira kerülöd, 's
rólunk is olly igen megféledezél, mintha öt-
ven évvel előbb már elvándorlottunk volna ad

patres conscriptos? Pedig ugyan epedve vár Margit a' kerék arczu Kisasszony, a' ki velem Teleken volt Luczát köszönteni; ő eped értted, mint a' száraz föld esőért, emleget minden estve, midőn hozzájok a' Bácsika' kedvéért leballagok, semmit olly forrón nem óhajt, mint ha Magasváryt láthatná, de mentül előbb ám, Havason. De amice! vald meg a' mi igaz, nem derék egy Szúz e ő? derék, lelkemre mondom, derék. Csak barna ne volna, 's ne volna Margit — lenne inkább Mili, vagy Máli, akár Mári, akár Juczi, avvagy Lidi vagy Emmi; akkor mindgyárt jobban biztatnálak hogy vedd-el; de most 's így elvenni legalább én rettegek, mert tudom azt a' régít „Margit asszony, deres ló, ritkán yálik ebből jó“ ezt te, Barátom, nem gondolhatod, mert minthogy mindig Magasváryt emlegeti, Magasváryhoz csak nem leszsز hűtelen, ha barna is, s' a' neve Margit is. Ó Márgit, de szép mint a' csillag; sugár mint a' nád; piros mint a' ró-

zsa; szeme mint a' villám; szemöldöke mint az éj; mosolygása mint a' hajnal; 's mi kell még? jó-e, nem-e, azt te tudod; én annyiból jónak mondhatom, mert senkit eggy hadi Tisztén kívül vele enyelegni nem láttam; szívében pedig nem lakom, 's ne kívánd hogy ott lakjam, mert benne pusztító féreg lennék. De nem félted tőlem angyalodat? ne is féltsd Gábor! ámbár féltékeny szívedet gyaníthatnám onnan, hogy előttem mindedig képes valál elröjthetni szándéko-dat. Isten neki! legyen a' tied; Ssülőim ugyan kívánnák, kiváltképen Anyám, hogy a' barna lyányt menyének nevezhetné; könnyebben menne ez véghez, csak a' lyány barna ne volna; pedig tudod, igen is jól tudod, hogy Máténak a' barnához szíve nincs, mert a' barna olyan mint az éj; éjben pedig sokszor eltévedtem én már, hát ha ezen kis sárkányban is eltévedek, 's még fölül rá ha kinevet? Emlékezz Pestre, emlékezz a' szép szökére, kit Medárdusi vásárkor,

először és — utószor láttam, 's annélkül hogy véle szólhattam volna, mint a' felhőbe bukó csillag, szemem elől eltűnt. Képet most is hordozom lelkemen. De emlékezz a' barnára is; tudod, szerettem őt, 's nála jobban senkit; el hagyott a' csapodár! Hígyjek-e tehát én még most is a' barnának? nem én Gábor soha! Margit Kisaszszony pedig barna; ergo legyen a' tied... Az Atyám hivat, 's miért? nem tudom. Isten veled.

2-a Januarii H**

Gábor, édesem, belebb vagyok már ma a' nyomorúságban, mint tegnap. Uram, istenem! „az Atyám hivat“ mondá a' hozzám lépő Szobalyány; holott az tegnap délután honn sem vala. Hivatott bizony, de Anyám; a' ki ezer meg ezer kegyeit ajánlá, csak Margitot jegyezzem-el. Néma voltam minden szavaira mint a' kő-oszlop. Anyám a' jó lélek előszámlálá a' lyány' kecsseit

és kincseit, de szívem éjféli harangkint mindenre még a' lyány' kincseire is ímezt konogta: csak barna ne volna. Egyébiránt is a' Kisasszony tégedet szeret, te is szereted tán őt? engem szeret-e nem-e? nem tudom; hanem hogy én a' barnát nem szerethetem, igen jól érzem. Azert, kérlek, a' dologgal ne tréfálj, jőj el mentül előbb, szabadíts-meg a' kísértettől, mert bizony az Anyám azt a' kis angyalt még a' nyakamra köti; holott én ezerszer is mondtam már, hogy az angyal fehér, legfőlebb szóke lehet, de barna sohasem. Ő ezer okokkal bizonyítja, hogy jó lenne nékem; én pedig ránczos homlokkal előtte vagy tuskén állok, vagy mint kinek orra' vére foly, föl 's alá szomorún járok, szóllani sokat nem merek, mert jól űsmered Anyámot, hogy belőle jobb katona lett volna, mint a' fiából, azért csitt; — de ha te ki húzod barátodat ezen életetsodró űrvényből, mindörökké áldolak és ditsőitlek; 's ha anyám pat-

togni fog, könnyebb szívvel mondhatom el „én csak a' szókét, a' kék nagy szemeket, rózsás kerek ajkat, liliom homlokot, hajnalpiros arczot, kis hó kezeket, sugár derekat magyar mezben, 's piczinke lábakat szeretem, 's majd, édes asszonyanyám szemesebb leszek ezentúl.“

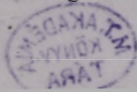
'S még eggyre édes barátom Gábor! jőj el farsang első napjára. Öregeim kedvemért 's hugom' kedvéért egy barátságos kis mulatságot ütnek; itt leszs Rózsavölgyi Máli mint mondja hugom, egy gyönyörű szóke 's hugom' barátnéja; itt leszs mind a' három Parlaghy Kisasszony, 's Margit minden esetre; 's ha Margit nem tesz, választhatsz a' három közül, akár mind a' hármat; de mondom Barátom, Margit szép, jó 's gazdag, Élj egészségben.

10-a Januarii H**

Barátom Gábor! ég és föld rajtam fekszenek. Szemem mint a' meggyúlt kandalló, testem

mint az izzó parász; fejem 's füleim mint a' mennydörgés. 3-tól fogva minden napon a' hideg gyötör. Ez az oka, hogy eddig halgattam, mint odúban a' bagoly. Gondolhatd, hogy bizony minden napom kín, de a' farsang' első napja reám nézve ítélet vala. Eleget rimáncodtam Anyámnál, hagyna föl mindennel; de hugom a' viszketeg-talpú csak azt mondogatá: hogyan adjunk ki a' már meghívott vendégeken? bácsim nyúghat a' belső szobában; oda a' czimbalom hangja nem hat“ veszszen el a' czimbalom, és véle minden czimbalmos; és te leány! viszkedjen a' talpad örökre, mondám 's a' fal felé fordultam. De, a' mint erőtlen fejemet odább taszítanám (gondolhatt, minő haragos voltam, mint a' tüzés Sárkány!) a' kőkemény fal köszöntötte homlokamat, 's orromat összetörvén kibuggyant vérem arczo-mat előnté. „Az istenért! sikolta a' leány 's segítségre szalada, 's kendőjével fölfogván vére-met Anyámat kiáltá. Nem is jött Anyám, hanem

rémültem rohant-be hozzám, a' szobalyánynak, bort 's eczetet hoznia, parancsolt; még a' bor és eczet elérkezik, az Anya és a' lány, kik miatt háború nélkül is sok vérem elhűlt, bajlódtak velem. Eljőve csakugyan az eczet, de, hat asszonyi kéz sem őrizhette elégképen, mint a' felhóból szakadó zápor mindenestül a' hat kéz közül is mellemre rohant, 's ruhám 's ágyam csupa lust leve. Lássd barátom az asszonyok tengert is tudnak árasztani. Végre az Anyám csakugyan elszikkasztotta orrom' vérét, de mindenbe is kötözte elannyira mintha szénás szekér feküdt volna orromon csak alig szuszoghattam. Közel vala a' farsang első napja, gyógyúlt az én orrom is, de nem egészen. Így, ha a' hideg föl eresztet, orromot befogva jártam föl 's alá mint a' kísértet a' szobákon keresztül. Atyám fejét csóválta „mi a' lánczos meynkő leszsz belőled Máté?“ 's én mint a' bálvány halgattam. Eljött végre a' farsang' első napja, mellytől

lelkem annyira rettegett, házunk előtt zörögtek a kocsik, de öröömre, nem tértek be hozzánk, 's már reménylettem is a' lagzinak füstbemenését, mivel gondoltam — hogy vendégeiknek annyi eszök csak leszen, az ispitályba nem mennek mulatni 's annál inkább tánczolni nem. Ezen gondolat még inkább erőt vön rajtam, mert hozzám nem-kedves vendégem reggeli tíz órakor csakugyan becsületesen beköszöntött; 's mire a' robogó hintók udvarunkon föl-alá dörögtek én is szobámban mint a' hizott kácsa a' rám rakott gönczök alól alig pihegtem.

„Bátyám, édes Bátyám jobban vagy-e? Kis-asszonyok jönnek!“ szól betekéntőleg hugom, 's mintha puskából lótték volna, vizsont „Jobban, jobban gondolám, nyakamra hozod te sárkány kísértetidet“ morogtam mint a' roszzsul lótt medve. Gábor, tudod beteg vagyok, máskor inkább hét esztendeig, csak most ne; az orrom még barázdás, máskor inkább lemetszeném, csak most ne volna ép.

Akár beteg, akár nem, az ablakra megyek megtekinteni, kik a' vendégkisasszonyok? 's nem Rózsavölgyiék-e? és nem azok! én még nagyobb beteg lettem 's magamat feledve 's az ablakon maradva bús aggodalom közt az országutat szemimmel csaknem elnyeltem; nagy melanco-liában még azt sem vehettem észre, hogy a' három kisasszonyok körül állottak, míg egyik közülök vállaimat illetván szólani kezdene; de milly nagy remülésemre a' hozzám érő leány barna volt! 's én mint a' kísértettől, senkit nem gyanítván szobámban, a' barna lyány' illetésére összerogytam, szerencsém az vala, hogy a' lyányok között egy férfiú is találkozik, ki karjaival fölfogván rohanásomat, a' sok vékony sívalkodásoktól föl ébresztetvén, Képfalvi Móricz barátom' izmos karjai között találtam magamat. „Szerencsémre hozott a' tót szél Barátom Móricz, mondtam, mert orromat ismét össze törtem volna“ 's bundát ölték magamra, oskola

társammal sétálgattam. A' barna lyány ezerszer jött hozzám bocsánatért, én ezerszer adtam azt, csak távozzék a' kísértet. A' barna kisasszony jószivűnek látszék, mintha ő törte volna össze orromat, olly sajnálkodólag 's félmosolygással ismétlé kérését engedelmért. Ezen közben dörrögtek újra a' hintók. Be az udvarra! a' kocsis' durrogatásáról vígaknak sejtettem őket előre is. „Kik jönnek Líza?“ „Rózsavölgyiék“ lön a' felelet. Feledve hogy beteg vagyok, 's barátomat szobámban hagyva, az udvarra vándorogtam; 's mikép elrémültem, midón Rózsavölgyiék helyett Z* viczeispánynét két karcsu barna leánnyal a' hintóból ki szállani láttam, örömet visszahuzódtam volna, de az udvaron voltam, minden szem látott már; mit tegyek illy szorultságban? elkezdém, mint szoktam máskor midón egészséggem van, vidáman elfogadásokat. Azok nem mosolyogtak, hanem nevettek, örültem hogy vendégeink házunkban első beléptekkor is olly jó

ízú nevetésre találtak alkalmat. Nézek mindenfelé, hogy magam is nevethessek, ki a' nevetés előmozdítója? de senkit sem látok. 'S ekkor jó Atyám, boszorkodva reám támad, hogy a' betegnek nem itt a' helye, 's mért nem vettem reám még az öreganyám' mentéjét is? itt nyitlak föl szemeim, hogy nem más, hanem Máté a' maskara, tollba kevert bundám rajtam, halósüvegem fejemen; irultam pirultam, de mi haszna futnom nem lehetett. Azonban mégis elillantam tőlek a' folyosóról; 's szobámban pipázó barátomat küldöttem vendéginkhez, kiket ő jól ösmért. Ő ment; én pedig atyám' szavait fontolgattam „a' betegnek nem itt a' helye“ tehát nem leszek beteg, gondoltam; le a' bundával! mosdáshoz kezdtem, ámbár orrom egy kevesé piros volt, mint a' bürzsöny, fölül reá még fájt is; rám az atillával! sarlangos topánkáimat lábaimra! mintha semmi bajom sem lett volna, csörögtek sarkantyúim, észre sem vettem azt is,

midőn Rózsavölgyiek megérkeztek; 's én fáradtan az ablakhoz állék. Azonban; „szegény bátyám! igen beteg“ szól ajtómon kívül Líza, 's egyszersmind rám nyitá az ajtót, „nem beteg, nem!“ riadtam. 'S mi ötlött szemembe Gábor? hét barna leány, Rózsavölgyi Máli is köztök, és ő is barna! nó, gondoltam, az isten' minően barnáji ide gyűlnek ma; 's ha még Margit is eljő, el kell súlyednem közülök. Barátom Gábor! Rózsavölgyi Máli szép, homloka mint a' hó! arczai mint a' szelíden-piros rózsza; szemei mint a' kék ibolya; melle mint a' téli hóhalom; a' többiről hallgatok. Mit gondolsz Gábor? szeressem őt? nem! szerethetném talán, csak barna ne volna, most csak tisztelni fogom őt. Oh barna, barna! mért voltál csapodár; most minden szókének minden barnának te volnál királynéja!

Itt termett végre Margit is az öreg Hazáry' 's a' Hadnagy' kíséretével. Örültek mindenek,

csak én és Máli nem. Én erővel is víg akartam lenni, pedig kettős beteg is voltam, Máli sohajtott, sohajtata mint az angyalé; oh! csak barna ne volna! Az illendőség megkíváná, hogy visszakisérjem őket az öregekhez, mentünk tehát, mind, én és Máli legutolsók. A' vacsora rövid vala, de magyaros és jó ízű, velem ez alatt semmi különös nem történt, hacsak azt nem mondom, hogy szemem' világa a' sok barna között csaknem elveszett. Készen állott a' Szentgyörgyi banda már, 's ki örült jobban látomásomon, mint az öreg brúgós? a' ki örömeiben midőn könyökével a' Contrás' oldalát megbökné, vonóját lökte kétfelé. 'S ki írja-le a' barna ember' ijedségét? „Látod Májkó az iftyu Úr egészséges, mond az ősz Brúgós; „látom ám, hogy hált volna meg! de az én hegedevonóm nem egészséges“ „semmi az hállgás, mond ismét a' bógós, meg hállja a' Tekintetes iftyu ur; csak pengessd te, és ő tánczoljon“ 'S meg-

zendült a' komoly Csermák, te tudod milly kedvvel milly gyönyörűséggel szoktam én járni a' Nemzetit, de most mivel beteg valék, nem mertem kezdeni. Máli kényszerített, felém nyítván liliomkarját, mentem volna is, nem is, eszembe jutott a' Pesti szőke 's ennek emlékezete vissza tartott; hívott ismét Máli olly nyájasan és epedőleg, hogy szinte kételkedtem talán a' Pesti Szőke valósággal nem is szőke volt; 's engedtem Málinak. 'S minden örült, Atyám, Anyám, Margit, de senki úgy nem, mint Máli, — kihevültömmel megszűnt a' táncz; és „a' beteg gyógyúljon meg!“ zenget minden felül. „No, most egy külföldit, szól közben Atyám, egy németet!“ ezt ugyan nem igen szerettem, de eggykor mégis elforogtam, pedig nem leg rosszszabban; de most, fáradt, 's beteg vagyok! Megzendült a' czigány' újjainál a' német, 's valamennyi barna nekem esett; de bizony én mindeniken kiadtam azzal mentvén magamat, hogy

beteg vagyok, elszédülök. Szelíd szemérmetséggel felém sompolyga Máli „nékem talán nem ad kosarat?“ mit tegyek? lelkeket szavaival átveré, szemei villámként jártak szemeimen, karomat neki nyújtottam. De alig pörögtem négyet, forgott velem az egész szoba, a' lámpásokat égő szalmakazaloknak láttam. Máté! gondoltam, jobb néked itt hagynod a' keringelést, mint ismét összezúznod orrodát, Málitól engedelmet kérvén a' sorból kiléptem. Ő gyanítá bajomat, egész részvétellel szobámig követett; 's jó éjszakát mondván, visszament szegényke. Én pedig ajtómat bezárván a' fáradság és nyavalya után édesen elaluttam. Többé Rózsavölgyi Málit nem láttam. Most téged kérdezlek, mért nem jöttél el te is? Szülőim igen örömmel vártak; látásodra talán jobban gyógyultam volna, mint ezer orvos' szereire; látogassdmeg sínlódó barátodat Mátét.

13-a Januarii H**

Rózsavölgyi Málit farsang első napja' est-
vén utószor láttam, alunni mentem én; alut-
tam is barátom, de hogyan? mélyen, mint a'
tengerfenék; álmodtam is, de szörnyűt, rémü-
letest és irtózatost, de ez tán nem tett volna
semmi galibát is hanem tudod, hogy hugom
'csintalan egy teremtés, 's Képfalvy Móricz
vele egy húron pöndül; azért halld mit vittek
véghez velem és rémülj. Éjfél után volt már
az idő (a' hugom beszéllé nékem) a' többinek
olly jó kedve volt mint Képfalvynak, 's nekem
kiváltképen lett volna, ha —; az öregek ne-
hezültek már, ámbár a' cigányok' újaikon vi-
sított az elkeresztelt bihari. Móricz a' cigány-
hadnagynak intett, ez nyomban követte, a' töb-
bi utána, 's gondold-el hova mentek? ajtóm
előtt állapodtak meg midőn én mélyen aluttam
's szörnyeket álmodtam. A' muzsika meg zen-

dúlt, föl rettentem én is, 's a' csöngő pöngő muzsikában Tűzharangot gondoltam. Fölugrottam hirtelen ágyamból 's annyira meg zavarodtam, hogy hol-léteimet semmiképen el nem gondolhattam; az ajtóra futok, zárva találom. 'S mit tettem Gábor? szerencsémre ablakomon keresztvas nem vala, ki az ablakon! eggy ingben 's gatyában hálósapkát lebegetve fejemen. Végig futok a' majoron, esikorog a' kankalék 's eggy leányka meríti ott korsaját, oda robbanok hozzá 's föl ragadom a' vedret, 's a' szegény lyányt űzőbe veszem. Eleget kiáltá ugyan ez „minden jó lélek az urat dicséri“ de én csak aklom' égését emlegetve villogtam utána, míg őt ajtajoknál elérvén a' vödörvézzel arczul öntöttem; a' lyány síkoltott én észre jöttem. A' síkoltásra kijövő Juhász patvarkodni kezdett, de az asszony csilapodásra inté őt, és engem a' rémültet 's didergőt magas, tornyas ágyba fektetett; gondold el Gábor, haza menni szégyenlettem, a' vendégek

pedig reggelre ugy is elmennek, 's így röjtve lesz esetem. A'luttam én a' babilon toronyban, de milly zavarodás vala házunknál! képzelheted. Szobámban a' nagy rabajra is semmi jelt nem adék (mert benn nem voltam); künn halálomat gondolták, be a' szobába! minó a' lamentatio! sítak rítak a' sok asszonyok engem a' szobában nem lelvén 's ablakimat tárva találván. Sírt bizonyosan Máli is, mert eggy könyekkel rakott kézi kendő szobámban maradott, bizonyosságul milly szivesen sajnál vala; övé lesz bizonyosan, mivel sarkán R. M. nevének első betűje tűzve állanak. Kerestek is mindenütt csak ott nem, a' hol voltam. Pedig könnyen föltalálhattak volna, csak Juhászunkat kérdezték volna is, de ő, ha hozzá nem szólnak háta égjen sem szól; noha jó ember ő egyébkint, ámbár engem Icányáért meg akart is rudallni, no de, hiszem Gábor! nem ösmért meg. Reggeledett, elment Máli, el a' három Parlagma Kisasszony

is. De Móricz és a' Viczeispányné lyányaival itt maradtak.

„Jó reggelt kívánok a' Tens Asszonynak“ mond a' Juhászné; „szomorú regg ez nekem Kata“ szól Anyám. „Tán csak nem halt meg az Ifju Ur? viszonz amaz; „Nem, talán nem, mond Anyám, hanem elveszett“ „Nem vezett biz az el; jó helyen van nálunk 's még alszik, hanem ruhát adjon a' Tens Asszony, mert csak pőrén van szegény Ifju Ur“ Szaladt Móricz, hozta csalmámat, atillámat; utánna a' Juhászné topánkaimat; 's a' mint az udvarba lép Móricz, neki a' kuvaszok! s' botja nem lévén atillámat vette elő, de az örvös hat kuvasz még atillától sem retteget, olly szépen megbélyegezték, hogy a' Zsidónál sem kelendő, 's szegény Móricz koncra eresztvén átillámat lélekszakadva rohan bé hozzám csaknem másodsor is futásra rémít el engem, 'S „nec Hercules contra duos“ itt pedig hatan vannak, mondván leült nyugonni

mellém. De szerencsésebb voltam én is a' vén Leánynál, kit ötven esztendő's fürteivel, virágzó mátká kér, hogy éjjel az ebek észre nem vettek, egyébkint tán csontaimat szedhetnék össze most a' kutnál. Juhászbundát öltöttem tehát nyakamba mindeneknek örömökre haza balagtam. Eleget boszonkodtam, hogy a' Viczeispányné 's leányai még a' magunk házánál is esetemet nevetni meg nem szűntek. Elmentek csakugyan aztán mindenek, a' hugommal magam levék. A' hugom Líza azt mondotta, hogy Máli igen sohajtozott, midőn tőlünk eltávozott; talán utánam? mondom jó szíve lehet Málinak, szép is lehetne tán csak barna ne volna. Margittól pedig ezt hallá; kár hogy Magasváry Gáborral üsmerős nem vagyok, derék eggy ifju az, mondá; ő is itt lett volna most. Lásd barátom, Margitnál nem leg rosszabb lábon állasz. Hugom elfeledé-e, vagy nem akará-e megmondani néki, hogy Barátom vagy, 's mi czél-

ból? nem tudom, tudod, a' lyány' czéljai vi-
szásabbak, mint a' sávolyos Takács' bordája;
de majd megmondom én néki. Neked pedig a'
többire gondod legyen, ha futásomat nem kívá-
nod. Vale.

15-a Januarii H**

Örúly, örvendezz Gábor! elhagyott végké-
pen a' hideglelés, egy kevesé sárga vagyok,
az az olyan mint a' pipitér; de ez semmi. Ha-
bakuk napja csalt ki ágyamból. Kedvem jött a'
vadászathoz, mert egy kis hó is hullott; nyu-
lat, rókát, vagy farkast is csak lóhet az ember,
annyival is inkább, mert holnapra Bátyámat,
atyám' testvérét várjuk, a' hajdúkkal kimen-
tem. Mondta ugyan Atyám ne menjek; lesz,
nem lesz nyúl, azért lesz Bátyámnak mit ennie,
de engem lánczon sem tarthattak volna meg.
Mentünk. Alig a' cseres' aljáig 's egy nyúl bil-
legett előttünk. A' hajdú látta meg. Ámbár fegy-

vere nem a' leg újabb módi, de keze jó lévén,
 elejté a' szegény állatot. Örültem én jobban
 mint a' ki lótte, mert előre láttam ugy is,
 hogy én uno minus-t fogok lóhetni. 'S íme egyy
 ordas üget felénk, neki estünk mind a' ketten.
 Az ordas megfordult, mí utánna eredtünk, de
 én sokkal is előbbre voltam a' hajdúnál; 's a'
 mint szaladok, le nyakig a' föld alá! — a'
 folyó meggöborödött, de nem fagyott bé annyira,
 hogy terhemet elbírhatta volna, 's mivel a'
 hó elfödte a' jeget, a' folyóról meg is feledkeztem,
 csak a' farkas után szemem szám és eszem, a'
 jég leszakadt; én szálla alá poklokra!
 Rohant inkább mint szaladt a' hajdú segítségem-
 re „fogja Ifju Uram, a' puskám' végét, isten'
 segítségével ki huzom én“ szólt a' hajdú puská-
 ját nyújtva; de én a' szegény segíteni kívánó
 hajdút puskástól egygyütt a' folyóba rántottam.
 Fürödtünk télen mint a' ludak nyáron, még a'
 hajdú' testével törött úton kigázolhattam csak-

ugyan a' partra, utánam a' szegény hajdu is, 's oda a' nyúl! elszalad a' farkas!" kiáltá; én pedig „veszen el a' nyúl, szaladjon a' farkas, kívánom, mert most megehet mint a' szelíd juh" ordítva már nem a' farkas után, hanem haza a' kályhához sohajtoztam, de vizes köntösömben alig mehettem; lábaimat pedig a' különben is feszes csizma verig kínozta. Haza felé szomorkodunk.

Az ablakról meglátott a' Szobalyány „jaj istenem, de megáztak vadászink Tens asszony! pedig itt nem is volt eső" ekkor léptem a' pitvarba; megáztunk ám de nem az égből, hanem a' folyóban, sem nyúl sem róka, a' farkas is elszaladt, fölül reá, csaknem meg fagyok, ruhát ide!" Nevetett Líza, mosolygott de boszúsan anyám is ezt mondván „csak bajod ne legyen Máté" „talán nem lesz" öltözni mentem. Hej barátom, ha ezt a' pesti szőke látta volna; isten mentsen! Margitot két napja nem láttam; ma

elmentem volna látogatására, de — most már nem mehetek. Öllelek.

17-a Januarii H **

Barátom Gábor, a' tél fürgeteggel ékes, de ha igen nagy akkor az sem igen kellemes. Pedig nálunk tegnap olly iszonyú volt hideg éjével, hogy még a' kakas is dermedve hullott alá az üllőről. Reggel irtózatos zivatarban érkezett el Bátyám; 's láttad volna a' két öreget! Oh! mért nincs nekem egy férfi testvérem? leány van, de — fog-e ez engem úgy szeretni mint a' két öregek szeretik egymást? Amice Gábor, Bátyám talpig magyar, szereti a' Magyar' nyelvét, ruháját és törvényét. A' szegény öregnek jégcsapok csügöttek ősz bajuszáról midőn megcsókola, hej Gábor! érem-e én azt, hogy az én pelyhem megderesüljön? nagy kérdés ez, nemde Amice? elég az hogy házunk csupa öröm, 's belőle ki sem mehetek a' zúgó bűgő idő miatt,

így Hazáry Kisasszonyhoz ma sem léssen szerencsém, a' midón talán kívánna is rólad valamit csevegni velem.

Gábor! holnap Piroska lessz; köszönteni szányon, pedig csörgön, megyünk Bárocra Zálky Nénikét, gondold rá magadat, hogy ott lehess. Talán eljönnek Rózsavölgyiek is. Margit ott lessz, hacsak megnem hal, mert máskép buvában honn halna-meg; tudod, hogy ő minde-nütt ösmerős és egy igen kedves és szeretett leány.

20-a Januarii H**

Minden viszontagság mellett is nem vagyok-e én boldog? ha én nem, senki sem. 17-én estve szörnyű fürgeteg volt. Mi honn valánk minnyájan, nyolcz és kilencz óra között egy szány csörgött udvarunkra, gondolod-e kié volt? Rózsavölgyi Endre, Hitvesse, és Máli szállottak be hozzánk. Képzeld Gábor, mint örült Endre,

Hatodik Évi Folyam.

Bátyám' látásán; örültem-e én Málinak, magam sem tudom, elég az, hogy rajta veszvén, kalapját is elfeledém bé hozni szányokról; gyanította a' Lyány, a' szány felé indult, 's tudtam én mit akar, visszakönyörögtem őt, magam mentem a' szányhoz, de rajta semmit nem találtam. Lár-máztam csak úgy hangzott az udvar, lár-mámra kijöttek mind, 's pirult szegény Máli, pedig nem is tudta miért; „No, az udvar csak nem nyelte el“ dörög Atyám, — mit?“ kérdi Anyám; „Hát a' kőverte! minden elveszett Rózsavolgyi szányáról“ „nem vezett biz az, én mindent behordtam“ szól a' Szobalyány, — „mért nem mondtad hát? szólék föl lobbanva, „hiszem ifju Ur! sem kérdezett“ szólott a' szegény leány, 's nem tudom milly vita lett volna, ha Atyám' szemöldöke nekem is, annak hallgatást nem parancsol vala. „Semmi! csakhogy házam nem tolvaj, szól Atyám 's minden csöndes és víg lön mint az előtt. Máli mindent tudott, és látott.

Tudod Gábor, hogy én igen jó vagyok, senki-vel haragot nem kívánok tartani; most tehát a' Szobalyány' békítéséhez láttam. Nem volna ő rútv, csak barna ne volna; szelíd is máskor, de ha haragos olyan mint a' tüzes sárkány; nem vét másnak, csak a' ki megbántja; mindeneket szeret, csak annak ellensége, a' ki szépséget rajta nem lát 's nem dicsér. Most én bántottam meg, tehát békítenem illik. Kérdeztem tőle „haragszik-e?“ ő nem felelt; enyelegni kezdettem körülé, ő nem felelt; mindenben segítettém néki, ő néma és szomorú volt „Ugyan édes szép Miczim! csak ma bocsáss meg, aztán ha örökre haragszol is“ ő elmosolyodott, mosolygása nékem derülő csillag volt, örömmre lobbanva ragadtam kezét (sokszor tettem én ezt már, de láttom is buvát) 's mit tettem volna nem tudom, ha az ajtó reánk nem nyílt volna, és Hugom Málit hozzám nem vezetné; de — illy helyhezetben láttatni! nem átkozott fatum-e ez? pirul-

tam mint a' sütő menyecske kemenczéjénél, de pirulásom még inkább zavarni látszék Málit.

Az asztal terítve volt. A' vacsora rövid, de el úszott nyulam jóízűvé tette. Vacsora után korán fekünni mentünk, mert kelni is korán akartunk. Meglehet hogy minnyájan alutak csak én nem. Szüntelen a' Miczi és Máli forogtak eszemben. A' hajnal ébren talált, én legelső voltam, a' ki föl öltöztem, 's a' házban föl 's alá zörögtem kísértetként, zörgésem föl-kelté minnyájokat. Havastól Bárocz jó tova van, tehát ha jókor oda akaránk érni, korán is kelle indulnunk. Rózsavölgyi Hitvesével a' maga szányján; Atyám, Anyám 's Bátyám egy szányra telepedek. „Máté te honn maradsz; — fogass a' másik szányra, 's jőjeteK együütt.“ Ők elmentek, én, hugom, és Máli még honn maradtunk. Nem kellett nekem több, Máli megbékül az úton, gondolám. Az Öregek csak két-két lovon csúsztattak-el; én hármunk alá négyet fo-

gattam. Röpültünk mint a' villám, de az Öregeket még sem érhattünk úton sehoh. Még meszszéről láttam Piroska' Nénikém' kéményeit mohón füstölögni 's nem legrosszabbat jövendöltem a' konyháról. Berugtattam az udvarra, 's nevetek benn a' szobában; a' nevetés sok lelket árúlt el, de Bátyám' szavát leginkább ki vehetém „nézzd Öcsém, monda az Atyámnak, nem derék legény-e Máté, midón négy fejer lovon járhat?“ A' házi kisasszony igen szivesen fogadott benünket; neve Ilka; fürtjei szókék; arca szókepiros. Hugom 's Máli' nyakába esvén, őket össze megössze csókolván „engem édes Kisasszony!“ szólék hókezecskéjét szorítólag; 's nevedd barátom Gábor szerencsém, — megcsókolt. Be mentek ők a' szobába; én utósómentem be a' hóról. Sötét lett a' terem, noha dél volt egyébkint, sokat hallottam beszélni, nem láttam jól senkit. Hogy okát adjam tehát én is, miért jöttem ide, t. i. Piroskát köszön-

teni, elkezdém a' Nénikének gratuláciomat a'
mint tudtam 's el is végeztem; de — mint bá-
multam, midőn az, a' kinek annyi egészséget
és mindent kívántam, hidegen és eggy visz-
szarezzenő szemérmességgel ímezt mondaná :
„Ifju Ur! talán elhibázá az idvezlendő Személyt?
én nem vagyok az“ a' vendégek mondóm alatt
cziczogtak, most pedig teljesen nevetésre fakad-
tak. Én, t. i. beléptemkor szemem'fénye el-
veszvéen, a' Nénike helyett Málit, a' ki ruhá-
jit éppen akkor rakosgatta-le, 's a' kit én ve-
lem hoztam el, köszöntöttem, még pedig a'
mi több mint már özvegyet. No de Gábor ő leg-
nagyobb mozgásban volt a' többi között, 's gon-
doltam: ez csak Háziasszonyhoz illő. „Eltéved-
tem édes Kisasszony, engedelmet!“ pirúlva
mentem keresni Nénikét, meg is találtam, de
nem hagyta repetálnom mondókámat, hanem
szives köszönetét jelentette. Lásd Barátom, mi
nagy bakot lőttem, már csak Málin ne esett

volna ; jelen volt Margit a' hadi Tiszttel, mind a' három Parlaghy Kisasszony ; és Gazsi Nénike' egyetlen fja, Pesti oskola-társam ; a' többit nem űsmertem, de elég begyesek voltak, mert velem igen keveset szóltanak, noha én egyedül voltam, a' ki négy fejr lovon jöttem köszönteni. Csak Gzsival mulattam.

Az ebéd elkészült, az asztalhoz ültek mindenek. De itt már csakugyan szerencsés voltam, Ilka a' szép Szóke mellém esett. Mulattam őt, mint lehetett, de ez mind csak Málit szemlélvén, ennek szépségét nem csudálhatta eléggé, ah ! milly, milly szép, milly tündéri azon Kisasszony, kit Ifju Ur magával hozott ! “ Barátom, milly ritka madár a' fehér holló ! milly ritka az asszonyban az a' szerénység, melly a' Szépet magán kívül megösméri ! De ugyan szép-e hát Máli ? mindent, mindent föl lelek benne, ah ! csak bar-na ne volna ! „ Tehát a' Szóke kedves-e Máté' szemeiben ? “ kérdezi rettegőleg Ilka ; —

igen is a' szőke, oh! olly szőke mint maga szépséges Ilka kisasszony“ 's le süte' a' lyány kék szemeit, és nem szóla többet; elmerülve hallgattam én is nem vévén észre azt, hogy az ebéd vége felé halad. Jön a' nyúl, ékesen fölczifrázva „ez a' Havasi nyúl! a' folyóban úszott Bárocra“ kiált a' katonatiszt; ha menykö lettem volna, levertem volna a' lármázó tisztet, a' Szőke ugy is hevített, most megint a' nyulra csaknem meggyúltam. Tudott a' Tiszt mindent el is mesélte; én, izzadtam mint a' nyári vadász. A' nevetésnek végét akartam szakasztani, mert engem nevettek, megtöltvén tehát poharamat Nénike' egészségéért a' mint éljent kiáltani föllállanék, lábam alatt kétségbe esve elordítja magát valami, és az étket körül hordozó ijedtében kiejti kezéből a' tálat, 's gondold-el barátom? Ilka kisasszony' ruhájára dönté. Nagy lón a' zavar, pirultam mint a' pipacs. Nem is könnyöröghettem, mert a' kisasszony azon-

nal elméne ruhát váltani. Fejemet leütve ettem keserves falataimat, átkoztam magamban a' vadászebet, és az inast is, a' ki nem tévén bé az ajtót, az eb beosontott 's lábam alá került vitítani. Visszajött Ilka a' gyönyörű szőke, 's félig mertem csak reá tekinteni még akkor is, midőn tőle engedelmet könyörögtem. Ő engedelmett adott, 's mosolygott is. Az asztaltól kikeltünk.

„Ugyan mért nem vigyázol Máté, szólnak Szülőim, nem vagy már talán gyerek!“ én szégyemben ott hagyván a' társaságot ki mentem a' sötét pitvarra (mert estve lön mire az ebédnek véget vetettünk) 's pipára gyújtottam. Kevés váratra megzendült a' Muzsika 's a' magyar zendült meg! de mire én beértem, már minden foglalva volt; uram, még az Őregek is! Ej Máté, nem vagy te utolsó tánczos, 's ha ló nincs, szamar is jó, gondolám; akárkivel tehát, de én most csak tánczolkok. 'S a' házi kisasszony ötlött szemembe. Meg-

kértem őt, édes mosolygással nyujtá teljes karját, 's jártuk az ósit, de eggy sem úgy mint Máté; kerültek mindenek mint a' tüzet, mert a' ki mellém közelebbre esett forgószélként elpörgettem azt. Mondhatom pedig hogy a' Kissasszony igen jó tánczos, én elfáradtam mint a hetes cséplő Szombatra, ő most is ugrálna mint a' bakonyi őz... Húzzd-meg!“ kiált Gazsi, 's indultak mint a' malomkerekek, én is lyányt keresni mentem. Kerestem Ilkát, ő nincsen a' lejtők sorában, 's szinte kezdettem féltetni noha mit? és miért? magam sem tudnám; kiültem a' folyosóra lesbe nehogy a' szóke őzecske valaki előlem elfogja. Ültem a' hidegben szinte kocogtak fogaim 's a' szerelmes lyánka nem jelen. Visszamentem tehát ha nem lejtteni is, legalább nézni, 's íme — mint egy tündér a' gyönyörű szóke leg bájolóbban lejtette eggy ösméretlen Ifjúval tánczát. Gábris! egészen szemmé lettem — 's vágytam hallani és tudni az ifjúról

mindent. Ki lehet ő? hol volt Ilka előbb; ezek gyötörték elmémet. Letelepédtem tehát Margit mellé, ki tánczát végezvén nyugonni leült „Ki ezen Ifjú, Margit Kisasszony — kérdém — ki Ilkával lejt?“ „S * Gróf’ urodalmi iródiákja“ lön a’ felelet. Tehát csak diák? a’ féltés vipersája marta lelkemet ’s lánggá lettek szemeim irígységemben. Kiállottak a’ sorból, de milly rettentő pillanat! egymás szemébe mosolyodván körülpillantottak, mintha kémlelnék, nem nézik-e őket, ’s a’ seregből kivesznek, oda reményem! sohajtoztam, ’s úgy néztem utánok, mint a’ gazda jégverte mezejére. Nem birtam szívemmel, utánok csúsztam, mint tolvaj, ki aranyt akar orozni, csöndesen; és — a’ gyönyörű Szókét a’ Diák’ karjára hajolva látnom ’s elborítani arcait csókjaival — lehet-e gyilkolóbb érzet? Nem nézhettem gyilkosomat tovább, visszamentem nagy szomorúan mint az, kinek mindene porig hamúvá égett ’s szökrényében pedig egy

fillérje sincs, még eggyet 's utólsót táncolni vágytam. Fölkértem Málit; jött ez, szomorú arczal, könyekbe omló szemekkel néze föl reám. Kérdém, mi baja édes Málim?“ ő sohajtással felelt. Kettőt 's hármát fordúlván búcsút vettem a' vígságtól; Piroska Nénikémtől szobát kérvén fekünni mentem azzal a' vigasztalással, hogy Ilka nem haragudhat reám a' leöntésért, mellyet illy szörnyűképen bosszul-meg. Aluttam reggelig, 's ekkor láttam, hogy azokból kikkel én ide jöttem volt, csak én és Rózsavölgyi Máli maradtunk itt; parancsoltam kocsisomnak, fogjon. Jó reggeli után bucsút vévén Piroska Nénikémtől 's Ilkától a' kinek halált mint életet kívánnék, 's nyervén barátomtól Gazsától jó szívet a' négy lovas csörgő szánnyra telepedtem Máliról megis feledkezve. Ekkor a' Kisasszony „Máté! engemet itt hágy?“ esdett angyali szavaival; nevetett Ilka és Piroska Nénikém, Gazsi barátom is. 'S könnyű volt

mellém vennem Málit, mert én hoztam ide is, vissza vinnem sem lessz nagyobb tehr. Jó egészséget mondván, Piroskáéktól elszánykáztunk. Hallgattam és csak dohányoztam az úton, de Máli föltörvén a' hallgatást szelíd szemrehányásokkal faggatott, t. i. Szobalyányunk' kézzsoritása; Bárócson Ilka' csókja 's Ilka után való figyelmem 's tbb. Hallgattam mindenekre. „Mondjon már valami ujságot Havasról Máté!“ „semmivel sem szolgálhatok édes Kisasszony“ feleltem. „Csudáalom, mond ő, pedig benn lakik! én mondok egyet, mellyre tán szíve fog szakadni; Hazáry Margit jegyben van Magasváry Gáborral, 's engem megis hívott nyoszolyójának“ „örvendek Margit' szerencséjén, jobban, mint magamén“ Eközben Havasra értünk. Engesztelve leltem Szülőimet honn, Bátyám kebeléhez zárt, kinek planuma volt az, hogy mi ketteskén maradnók Bárócson; a' planum magában nem volna rossz, részemre is jó lehetne csak Máli barna ne

volna. Rózsavölgyiek még az nap elmentek, Máli egy hosszú nehéz pillantatot vetve reám csak ezt tudta elfőjtődva mondani „nem sokára látjuk egymást“ ’s elölünk eltűntek. Én mint száraz nyárban a’ terhes fölho után néző gazda, néztem a’ szány után. Mit értsek én ebből: nem sokára látjuk egymást“? szegény lyány! talán csak belém szeretett, nagyon sajnálom őt; kár hogy nem szóke ’s az, kit Pesten a’ Hidon láttam akkor, midőn éppen te is velem valál; a’ kit te ismérésődnek is lenni vallottál. Mért hallgatsz olly igen Gábor, ez-e az? vagy még is más? mert higgy nekem, Máli olly jó, jámbor Szűz, hogy szinte kétségbe hozza előttem, ha valjon szóke volt-e az, és nem barna-e, a’ kit én szókének láttam?

Bocsáss-meg Gábor, ha sok ez egy levélben, de sokon is mentem én keresztül ezen egy utamban. Reménylem már most meglátlak nem sokára, pedig mint vőlegényt. Élj boldogul addig is.

22-a Januarii H**

Ma vettem első leveledet, de bár leveled helyett magad jöttél volna, hogy fejedet érdemed szerint megmoshatnám. Mért írod, és miként írhatod, hogy te a' menyekzóról semmit sem tudsz? vagy ne higgyek-e Málinak? hiszek én Gábor mind addig még ellenkezőről meg nem győz a' következés. Irod tovább, hogy az, a' kit a' pesti hidon láttam és a' ki felől téged akkor kérdeztelek nem szőke volt ugyan, hanem pesti volt? mért írod őtet szomorúságomra barnának? vagy ne higgyek-e ön szemcimnek? vagy velem játszani 's engem ámítani vágysz-e? Gábor édesem ez már sok! Én mindazáltal magamat vőfényednek ajánlom 's négy fejrímét is ha szükségesek lesznek menyasszonyod alá.

24-a Januarii H**

Ma délig egyre gyóntatott Bátyám, ha választottam-e már a' sok közül? én nem mel

feleltem Előmbé rakta a' Parlaghyakat, 's reájok fejemet ráztam. Bároczi Ilkát is említé, 's reá nem feleltem, tudod miért? — Margitot is, „az már Barátomé“ mondottam. Rózsavölgyi Málinál meg állott mint a' kőzsirt, 's „hüm! csak barna ne volna! egyébkint is kosarat ad nékem“ „Öcsém az idő eljár, az agg legény a' fiatal Szépeknél nem igen kelendő. Mától kosarat nem kapsz én tudom, ámbár sok kérője volt is már — egyszer reá unnak 's a' válagató Kisasszony Schkartban marad; Öcsém akarod, meg kérjük még ma őt?“ „Nem szólek 's ő elszomorodott. Ebéd után Hazáryékhoz sétáltam.

„Itthon a' Tens Ur? — „csak a' kisasszony van honn“ mond a' Szobalyány. Koczogok, senki nem felel. A' kulcs rajta, tehát mint Házibárát csak be mentem Margit szobájába 's benn maradtam. A' mint összenézek mindent, a' Pianofortén egy levél ötlött szemembe; én tudtam

ugyan „oculum a' charta, de kíváncsi voltam tudni kinek szól a' levél? olvastam íme ezeket: Nemes Nemzetes és Vitézljő Magasváry Gábor Urnak forró szeretettel“ 's letettem a' mint volt. Ott volt leveled is, mellyet Piroska napján küldöttél, midőn Margit Bároczon volt. De még írásod' változását csudálom, belép a' Kisasszony, 's leveledet kezemben látván elpirúl mint a' róza, és mindent megvall. „Ösmérem, igen jól ösmérem a' Gábort, jó barátom! jó ifjú, nem hiába szóke“ ezen szavaimra megütközni látszék Margit; azért-e mivel ő maga? nem tudom. Azonban ő a' Vólegény' képében Vófénynek meghítt, 's én elfogadtam. Beszélgetésünk estig tartott. Én haza ballagtam, honn nem is tudták, hogy valahová ki voltam. Most már Barátom ne tagadj semmit, mind igaz, a' mit hallottam, Margit és a' levél bizonyságaim.

25-a Januarii H**

Ma nálunk voltak Hazáryék Bátyám' tisz-
töletére, Margit a' Tisztnek karjain lebegve.
No, szegény Gábor, lessz mit őrzened, most
már környékezi a' katonatiszt, mi leszen még
utóbb? ezen gondolatban még inkább megma-
radtam, mert egyszer, nem tudom mért, in-
dulatosan egymást megcsókolták. Én — imád-
koztam, hogy Margitot el nem vettem. Zúg-
tam, búgtam mint a' szél, alig vártam hogy
elmenjenek, mert olly embert, a' ki más' saját-
ját dúlja, szivemből gyűlölök. Mondj le Gábor,
mondj le Margitról, ha fele jószágod megbánya
is. Ne végy hölgyet soha, ekkor legalább Hit-
vesed nem fog megcsalni. Mindent tudsz tehát
már? Ezeket azért irtam, hogy utóbb engem ne
vádolj, ha hölgyed minden karon fönn akad,
mint madár a' lépen.

26-a Januarii H * *

Ma reggel a' Hugom megint csintalankodni kezdé; reá mordultam én, hogy ó is tán a' derék menyasszony' tanítványa akar lenni, ki mindenek előtt, más' házánál is menyasszony' léteére is katonatisztet csókolgat. 'S elhúlt a' leány alig szólhatott.

„Máté! mit beszélsz?“

„Azt! hogy te is csapodár, mint Margit, de jaj neked ekkor“ a' lyány pirult és könyezett.

„Máté, Máté miként bántott meg téged Margit, hogy te úgy ítélsz felőle, 's még testvére csókjától is eltiltanád, hiszem előtted volt, ó is tisztelt tégedet, ha tettsett mért nem vetted-el; Szülőink is ezt úgy akarák mint azé“ Elhúltem e' szókra „tehát ezen Tiszt, Margitnak testvére? kérdeztem; „és te még ezt nem is

tudod?“ szól búsan hugom. No, szegény leány, ugyan jó bíróra akadtál, gondoltam magamban, de meg engedek mindent csak te engedd-meg. Hugomat kértem, hogy néki e' felől semmit ne szóljon, talán meg is teszi. Sajnálom, hogy előbbi levelemben olly igen kikeltem a' szegény menyasszony ellen; de tudod; hogy, ha az em-ler föl hevül, sokszor nem látja mit látnia kellene, és azt is látja, mit látnia nem kellene.

A' menyekző nem lessz utolsó a' lyány' részéről, az egész ház mozgásban van; nem tudom a' te házad mint van, füstölög-e kürtője, mint Nénikémé. Mért nem irsz, vagy mért nem izensz, hogy kellek-e nem-e Vófényednek? vagy tán eddig mást is választottál helyettem? Már egyszer írtam a' Nyoszolyó felől, t. i. eggyik Rózsavölgyi Máli, másik a' Hugom; ezifrák lesznek mint a' pünkösdi királyné, bá-jolók is lehetnek főkép' Máli, csak barna ne volna!

28-a Januarii; éjfélnélkor H**

Ne menj Gábor, az istenért! ne menj Hazaryékhoz lyányért, ezer kosár van számodra. Most hiszek barátom szavadnak... A' nap közelített, mellyen a' boldogok örök hívséget eskvők voltak, 's a' készület nagy volt nemcsak a' menyasszonynál, hanem nálam is; éjjel 's nappal, bezárkózva a' németet tanultam, nehogy olly sok érdemes vendégek előtt kudarcot valljak. Szomorú Sors! 's gyáva alacsonyosság, de erős kénytelenység! midőn idegenyt kell tanulnom, ha tetszeni akarok egy-két Szüzeckenél, kinek inkább volna kötelessége a' nekem tetszeni akarát. Barátom Gábor hígy nékem, megfordult a' világ, öregeim mondják ezt, én erősen hiszem, mert sajnosan tapasztalom. Ferencz' napja itt volt; suhogtak, csörögtek a' násznépes szányok 's megjött a' Vőlegény, kívántam látni, mert gondolatom szerint téged

vártalak. De mint bámultam midőn Barátom helyett ugyan Magasváry Gábort, 's még sem azt, kit én tisztelek, kelle szemlélnem, még a' mi több barnát. Már csak barna ne volna, azt gondolhatnám, hogy lelked ezen vetélkedő társadba bújt. Ez volt az barátom, mellyen Margit a' minap fölakadott, midőn Magasváry Gábort szőkének mondtam — ő barna, te pedig szőke vagy, 's én nem is álmodtam, hogy kivüled más Magasváry Gábor a' világon legyen. Álltam tehát mint a' bálvány, de nagyobb bámulásomra még vőfélyi tisztemben sem hagyott meg a' komor vőlegény. Epém csaknem szájamon omlott ki. A' négy fejérek eránt is visszavontam szavamat; könyörgött Máli 's ki jobban mint Margit? tehát csak engedtem mégis. Nálunk Pap nincs, tehát esküvőre a' Materba kelle vándorlanunk. Készültek a' szányok, készítettem én is négy fejrímet. Atyám ellenzé; „két ló is elviheti, mondá, a' nyoszolyó-

kat, minek négy? ne tegyem magamat mások' csodájává, midőn a' többi szány csak két lovas. Engedtem jó Atyámnak.

Föl rakodtak szányokra mindenek, az enyém még üres volt, pedig szányom legcsinosabb vala. Haragudtam, 's már kocsisomnak fordulást akarék parancsolni, de megint azt gondoltam, annál könnyebben viszik lovaim terhőket“ nyugodtan várakoztam tehát. A' menyasszony nagy sivás rivás között kilép az ősi teremből két nyoszolyó-asszony' 's sok tarka barka kisasszony' kíséretével: most meg is rezzentem hogy igen is sok jut szányomra; de a' sok közül is Rózsavölgyi Máli ösmérvén meg lovaimat, ő jöve szányomhoz, édes mosolygással kérvén „ha terhére nem leszek?“ „Igen örömmel édes kisasszony!“ bele últ szányamba, én utána. Indult a' társaság, 's mink legutolsók. Megzendült az iszonyú brúgó, lovaim egyébkint is bokrosok, most mintha tüzes tapló égne fülökben összefujnak 's ki a' kapún!

végig az utszán a' már távolabb haladó Násznép után! a' lovak még inkább megneszesültek 's meg nem csillapodtak míg, a' házunk utolsó lévén a' faluban 's jól ösmért a' lovaktól, házunkba ragadni nem kívánnának. Engedte volna bár a' kocsis, a' ki megrántván szájokat, szányunk a' kőlábbhoz ütődött 's mi szépen a' hóba borúltunk. „Csak hogy semmi bajunk nincs Tens ifju Ur!“ mond a' kocsis; „de hogy nincs Jankó! eb a' lelke, oda a' pesti pipám! Én ezeken a' barnákon egy toppot sem megyek tovább, fogd-be a' fejéreket.“ Fölborulásunkat most senki nem nevezhette csak az egy Szobalyányunk. Míg a' kocsis fogott, én Málival melegedni mentem, pipámat legjobban sajnálván. „Már csak pesti ne volna, nem törődném annyira véle“ „Bizonyosan van valaki Pesten, a' ki olly kedvessé tette előtte Pestet, és minden pestit? mond Máli, „Jaj istenem!“ többet nem szólhattam, mert minden jó gondolatimat kiűzé fejem-

ből a' bekiáltó Jankó „készen vagyunk!“ „De még mi nem! kiálték vissza 's pipázó szobámba szaladtam más pipáért. „Eddig azok jól előre haladtak“ mond Máli; — semmi az, még is előbb ott leszünk mink, mint azok“ felelék. „Hajts Jankó!“ „Lehet Tens ifju Ur!“ monda ő, 's röpültünk mint a' villám, egész patkókat rugtak szemeink közé a' négy fejérek; kevés váratra elértük a' Násznépet. „Hajts Jankó!“ „Lehet Tens ifju Ur!“ „Kerüld el őket!“ közikbe vág Jankó 's minden szány a' hátunkat nézé. Kialtozott Atyám, hová tettem a' barnákat, de én nem felelhettem néki a' sebes röpülés miatt. „Hajts!“ kiálték még egyszer, „Nem lehet Tens ifju Ur!“ mond a' kocsis, látja a' Tens Ifju Ur! az uton egy szamarat hoz az ördög!“ ej! dehogyan nem lehet, ha én akarom“ 's noha marasztana Máli, a' kocsis' helyére ugrottam, 's a' megrezzent lovak közé suhintottam. De éppen ekkor kezde a' dominus is trombitálni — 's a'

szép harmoniára fület hegyeznek fejéreim, 's mintha kozák korbács suhogna utánok az útból kiugranak 's röpülnek velünk, mint karvaly a' lúdfiúval. Kiáltozott a' Násznép utánunk eredve 's a' násznép' lármája lovaimat még inkább el-
rémíté. Már a' leugrásról gondoskodtam, de megint az ütközött eszembe, ha én leugrok is Máli ott marad és tudja isten mi történhet vele, 's még aztán engem átkoz érte Rózsavölgyi; meg maradtam tehát, mintha semmi bajom sem lett volna, pedig izzadtam szinte füstölgött agyam. 'S gondold-el Gábor! a' lovak fülíg sülyedtek a' hóba, szányunk fölborult, Máli is kiesett, én még tovább hullottam. Máli csak térdig sűppedett, 's én, a' mint hozzá akartam szaladni, nyakig; Máli nevetett, mert semmi baja nem volt, én pedig hültem alatt mint a' jégveremben mind addig, míg a' Násznép hoz-
zánk érkezett. Gazsi szaladt segítségemre „gyere csak Gazsi, gyere! jó itt hűtözni alatt“ gon-

doltam, 's eggy gondolat! Gazsi is nyakig súlyedt. A' mi több nyakamra döntötte a' temérek havat! A' hahotás Násznép nem tudta mit tegyen. „Kötelet nekik!“ kiáltanak; no, Gazsi itt nem jó a' leczke, még a' bolondok megfojtanak bennünket, gondolám, 's főztem a' taplót 's csak ugyan kötélen húztak-ki bennünket mégis a' veremből. Hol voltunk Gábor, tudod-e? az országút mellett lévő árokban. „Csak hogy a' jeges Limbusból is volt szabadulás“ szólottam Gazsihoz, 's fölrakodtunk ujra szányjainkra 's tovább haladva szerencsésen elértünk a' Materba, és az esküvőről vissza is tértünk szerencsésen Havasra.

'S mint rémültem-el Gábor, midón az Örömatya' lakjához hajtottam! már sokan voltunk esküvőre 's tele az udvar hintókkal. Gondold-el! Z* Viczeispányné megint itt vala két lyányával eggyütt, 's mind a' kettő barna! Kérdeztem Bároczi Gazsitól, a' ki reménylé hogy ve-

lem Vófély lehet, aztán sem én sem az — „Mint tetszenek ezen Kisasszonyok Gazsi?“ „Máté! mond, ámbátor most minden jussokat rajtok hordozzák is, mégis nekem most is csak úgy tetszenek, mint előbb. Nézzd csak, föl sem vesznek senkit — föl-alá mint a' pávák!“ Helyben hagytam Gazsi' szavait. Itt is Gazsi volt mulató társam. De mondom, hogy a' sok ifju között is, egy sem mutatott annyit, mint mi ketten, kik az ősi köntösben, mint villám a' fölhó közül, ragyoktunk; mégis, a' megvetést fájlalva a' pipázó szobába vonultunk. Bennünket egyedül Máli sajnált, a' ki midón hallá hogy Máté a' vófénységről lemaradott, ő is leakará tenni nyoszolyói koszorúját, 's csak hugom beszélhette viszont reá. Most a' pipázó szobába suhant Máli, 's kére benünket hogy követnők őt. Követtük őt, 's Margit szobájába vezérle bennünket. Tele kisasszonnyal a' szoba, de a' sok közül is csak a' három Parlaghyakat, Bároczi Ilkát, Z * né' kis-

asszonyait, 's Málit Hugomat utique! ösmérem, 's csöndesség uralkodott köztök, mért? Z* né' kisasszonya Eleonóra ült Margit Pianó-fortejánál, játszott 's éneklett, gondold-el mit? magyart ne várj tőle, tudod, a' magyar szavak sirnak ajkain. Németül és éppen ezt hallók dalani: „Weine nicht du gute Seele! Diese Thräne brennt mein Herz; 's a' tbb.“ Uram istenem, magyar kisasszony! a' német' nyelvén jól, a' Frantziáén meglehetősen, az Olaszén, mint a' rossz malom kotyogni, 's a' Hazai nyelvet nem tudni! barátom Gábor, nem szemtelenség-e ez? 's éppen illy kisasszonynak? a' kinek közülünk kell, előbb-utóbb választnia akárkit; vagy az ő kedvéért mindég németül őrljünk-e? francziául, olaszul kedvéért megtanuljunk-e? Alig várhattam Barátom, hogy Eleonóra a' dalnak felére érjen „Genug, genug, wie eine Sirene!“ kiálték, 's a' többi kisasszonyoknak jóváhagyásokat olvastam arcaikon

's Málit kényszeríték, hogy játszék ő. Elpirult Máli, mint a' pünkösdi rózsa, 's mély szeméremmel foglalta-el Eleonora' helyét, és a' zengő húrokba élő regét öntvén így kezdé dallani regéjét :

A' leány, ki titkon égett,
Dúzs atyának csillaga;
Szíve olly jó — arcza barna
Mint az ifju is maga.

Jö az ifju a' leányért,
'S félve szólal a' legény;
Nincs aranyja nincs ezüstje
Szíve van csak, olly szegény.

„A' szegény szegényből nézzen.

Gyermekének szép arát“

Mond az Atya, és az Ifju

Sírva vitte kosarát.

Merre vagy te barna ifju,

Sorsüldözte szög legény?

Merre törjek én utánad ,

Merre a' bu' tengerén ?

Szűnj-meg szűnj-meg vérző szívem'

Most is égő ostroma ;

Mind hiába ! elnyelé őt

Liliomföld' klastroma.

Mintha angyal énekelt volna úgy tapsoltak mindenek Málinak , 's képzeld Barátom milly szemmel nézett reá Eleonóra , t. i. olly szemmel , mintha a' világból ki akarná nézni ; került engem , kerülté Málit is mint ördög a' tömjént. Lásd barátom Gábor az asszonyi állat csak olyan , hogy legcsekélyebbért is , ha magát megbántottnak képzei , halálos ellenség g é kész lenni.

Dél után lehetett már mintegy két óra , hogy a' táblához ültünk. Nagy asztalnál utolsó helyet keresni szemérmessége vagy pedig alázatosság? válassz a' kettő közül ,

mindenkor jól fogsz itélni rólunk. A' véghelyeket foglaltuk-el mi Gázsival 's itt critizálgattuk Z* né és Leányait. Az anya mindeneket sértett, de senkit úgy nem mint engem. Halljad barátom Gábor, szokásom szerént 's a' mint illik tisztöletemet akartam néki tenni még ebéd előtt 's gondold mint fogadta! „No! itt van ifju ur? kigyógyúlt hagymázából? reménylen innen nem fog elszaladni, az ablakokon keresztvasak vannak!“ mintha arczul csapott volna, szóttalan vissza léptem 's kerülöm azóta mint a' dühös ebet. Máli is hallotta Z* né' gúnyjait, 's szemében csöndes haragot olvastam érettök. Meszse estem most Málitól, őt az asztalnál nem igen láthattam, de valahányszor reája néztem vala, szemeit, mintha minden tettemre vigyázna, rajtam feledve találtam; oh jó lélek! mint órzöd becsületemet, mint félsz minden szótól, melly mocskot kendene reám; lelkemre fogadom! hölgyem te lehetnél csak barna ne

volnál. Azonban még én Málit vizsgálatom, Z* né hallom beszélni, de mit? nem tudom, egészen Málin felejtkezvén. A' nevetésre ébredék-fül, 's a' többiekkel nevetek én is, annélkül, hogy tudnám mit nevetek a' többivel. Nem nevetett Máli, hanem pirult, 's én boszongólag kérdelem a' hahota' okát Gazsától: „Talán Málit nevetik Gazsi! mivel ő nem nevet?“ „Nem azt, hanem téged nevetnek Máté, mond haragoson Gazsi, a' minapi holdvilági útadat“ „ki regélte-el“ „Z* né“, mond Gazsi. Ettem barátom, de minden étek epévé vált bennem, 's átallottam többé a' fűlsótáblára nézni, csak Gazsihoz fordulva susogtam Z* né fejére átkokat; Gazsi pedig Z* né lyányai fölött tartott vizsgálatokat. Ó jó ítélő, jobb mint ezer meg ezer Recensens, ő nem tekint fegyveres szemmel, jobban lát ő természetesen, mint sok más pápaszemével... Ebéd után táncz következett, de benne részt éppen nem vettem, hanem ebéd után a' seregből kisuhan-

ván haza illantam. Alig nyugodtam-le, jött hugom, Máli is vele elég szomorúan. A' többi mit mivel reggelig nem tudom: azt az egyet tudom, hogy Atyám, Bátyám 's az öreg Rózsavölgyi egész hajnalig poharaztak, 's ó somlai mellett kötözték Málival frigyemet, csak barne ne volna! Reggel a' Vendégek elosztak; Rózsavölgyiek is búcsút vettek tőlünk. Vale.

29-a Januarii H**

Ma reggel korán jött hozzám Bátyám. „Jó reggelt Öcsém!“ mint aluttál? nem igen jól, szüntelen Z* nével bájlódtam, „ne törődj te azzal Máté öcsém, menyekzódból ki lessz az zárva“ „meszsze van az én menyekzóm, még előbb menyaszszony kell! édes Bátyam!“ „Vedd-el Málit!“ „Jaj, csak barna ne volna“ „Ej! barna ide barna oda, mindeggy az, csak lyány legyen. Ha egyszer virágzó napjai lefolynak,

legyen az szőke bár, megbarnúl az úgy is, 's bőre szőre mindegy lessz“ 'S nem feleltem semmit, Bátyám pedig ott hagyott a' faképnél. Jój már egyszer édes Gáborom, 's zárd barátodat karjaid közé Havason.

Függelék; Éppen midőn pecsételni akarok hozzák leveledet. Ámítasz-e Gábor midőn ezt írod: A' lyány, kit te Medárdusi vásárkor a' pesti hídon láttál sem szőke, sem pesti nem vala, hanem barna, 's Rózsavölgyi Amália volt az. Magadnak köszönheted ennyi aggodalmidat, minekutána tudod hogy szemeid gyöngék, és öt lépésnél tovább egyiket a' másiktól megválasztani nem vagy képes — mért nem hordozod veled mindenütt és mindenkor szemüvegedet? láthattad volna, hogy a' pesti hidi szőke bizonynal barna volt.“ Barátom Gábor tellyességgel nem hiszek. Megyek mingyárt Bátyámhoz, 's ha lehet Rózsavölgyiekhez, kitudom tövéről hegyire, ha Máli volt-e valaha Pesten.

51-a Januarii H**

„Édes Bátyám, menjünk!“ mondtam tegnap hajnalban Bátyámnak, „hová illy korán?“ „Rózsavölgyiékhez. Nem kora édes Bátyám, ebédre vissza is jőjünk. Hanem jól készüljön édes Bátyám mert nagy utra megyünk“ ő bámult, én fogattam 's feketéket fogattam most szányamba. Fölült az öreg, én mintha pipáért mennék vissza, Szülőimnek jelentém szándékomat 's kértem áldásokat. „Minden megvan már édes Mátém, csak menj, 's mahoz egy hétre tartom menyekzódet. Az isten hordozzon szerencsésen“ mondának jó Szülőim. Mink útnak indultunk. Éppen Reggelineél ültek Rózsavölgyiék, midőn oda értünk. Futott előnkbe Amália, a' tiszta szemérmesség' pírját hozva arczain, nyujtotta hófehér kezét, ragadtam én azt 's keblemhez simítván az ártatlan Szűzet rózsapiros ajakát csókoltam; 's milly édes az

első szerelem zsenge fakadása, milly édesek Amália' forró csókjai! Szerelmes manipulatiomon rajta ért az öreg Rózsavölgyi, 's lelkében örülve mosolygott. „Isten hozott benneteket! most a' Farsangon csak itt maradsz nálunk Máté?“ mond az öreg Rózsavölgyi; „Nem biz én, mondtam, holnap Pestre megyek; nem jön velem Uram Bátyám? — „Dehogy megyek, meg untam már a' pesti utat!“ szolt az öreg. „Hát maga Máli Kisasszony? kérdém. „Én sem! felelt az angyali lélek, voltam már sokszor! Medárdusi vásárkor is ott voltam; és ha meg nem csalatkozom, magát is láttam pedig a' Hidon Magasváryval“ Ekkor a' Bátyám „ne hígyj neki Endre, nem megy ő Pestre; hanem tudod mért jöttünk? Amáliát tehát csak készítsd, egy hétre menyeközönk legyen“ „eltalálta édes Bátyám! szolottam, 's Rózsavölgyinél Máliért esdeklettem. „Ez, csupán ez, az én akaratom édes gyermekim, szolt az öreg Rózsavölgyi —

áldjon meg az Ég benneteket, maradjatok hívek egymáshoz örökre!“ Dictum factum — meglőn a' kézfogó. Mahoz egyhétre leszen a' menyekező. A' nyoszolyók, nem az én gondom. Vőfényem egyik te leszesz, másik pedig a' Bároczy Gazsi. Eztán megvallok mindent Málinak, keblére borulva megvallom milly ellensége voltam a' barnának; megvallom törödelmesen, hányszor sohajtottam: csak barna ne volna! megis kérem imádott angyalomat, hogy a' barnának megne mondja vélekedésimet; vagy ha olly kegyes lessz hozzájok, hogy hűséges kebelbe nem zárhatja titkomat, azt se hallgassa-el, kérem, hogy a' barnák' ellenségéből legforróbb szeretőjökké varászlott Rózsavölgyi Amália.

Csatak.

Tinka' Emlékezete.

Lyánka édes! még most is utánad
 Sír e' lélek , sír ez árva szív ;
 És hiába dúlja őt a' bánat ,
 Melly hozzád is mindörökre hív.
 Oh ég oh föld és te csillagtábor !
 Hallj-meg engem , halld-meg e' panaszt ;
 Ha szün eggyszer e' bú , e' könnyápor ,
 Mellyet kínos emlékem fakaszt ?

Bár a' multtra viszszanézni félek
 A' felejtés' gyáva karjain :
 Száz panaszszal írva sír a' lélek ,
 'S viszszahangzik szívem' hurjain ;
 Fájó szívem mindegyik verése
 Most is hallja lyánkám' szózatát ,
 'S emlékének vissza-lebbenése
 Most is lángos nyállal szaggat-át.

Ah! de minden elborúla nekem
 Szűz virágból sem virúlt virág ;

Bájos arcczal intő reménységem
 Sziklafokról csüggő száraz ág.
 'S bús keblemnek hamvadó szikrája
 Gyúlaszthatsz-e bennem még tüzet?
 És te szívem' édes viperája
 Marhatod még most is e' szívet?

Isten hozzád tündéerkertü élet!
 Benned rózsá nekem nem terem;
 Minden óra rám ítéltté lett
 'S elvirágzott völgyed sírverem.
 'S bár utánam gyászdalban reszkettek
 Édes Tinkám' hív siralmai;
 Üldözőleg társaimmá lettek
 Héy szerelmem' mély fájdalmaí

Takácsy Józsa.

Imre és András,

v a g y :

A' királyi szó' hatalma.

Hősi Dráma

Ö t F ö l v o n á s b a n .

G u z m i c s ó l .

S z e m é l y e k :

Imre, Király.

Constantia, Királyné.

László, öt esztendőös fija Imrének.

András, Imre' testvére, Horvát Ország', és Dalmátia'

Ura; keresztes vitéz.

Gertrúdis, András felesége.

Berthold, Gertrúdis' testvére.

Jób, Esztergami Érsek.

Bernárd, Spalatumi Érsek; előbb Imre' nevelője,
most belső Tanácsnoka.

Mag, az Ország' Nádora.

Bán.

Vajda.

Kalán, Pécsi Püspök.

Akhülleusz, udvari Biró, és Ispány.

Ech Ujvári Ispány.

Kulin, a' Bán' fija.

Gyula, a' Vajda' fija.

Alizia, külfejedelmi leány Gertrúd mellett.

Titoknok, Imre mellett.

Raska, Gertrud' pohárnoka.

Daru, Hadnagy.

Több Ispányok, keresztes Hadnagyok és
közvitézek; egy Markotányosné.

A' történet helye Székes-Fejérvár,
és környéke.

Első Felvonás.

S z í n: K i r á l y i l a k.

I m r e.

(magán, a' Pápa' levelét tartva kezében.)

A' Pápa irt, hogy pénzt ücsémnek a'
 Szent földre adnék. — Boldog Isten! őt
 Segéljem-e pénzzel, ki annyiszor
 Megjátsszodá testvéri jószágom?
 Valón, ha őt a' Pápa ismerné.
 Kezébe kést nem adna ellenem.
 Nyugtóm miatta nyugtalan folyvást.
 Előtte hányszor inga már székem?
 Hányszor veszélyesítve életem?
 Nem hozta már keresztesit reám,
 Követve latroknak tanácsokat

'S a' szertelen dicsvágyu asszonyét?

Ha most segítem pénzre, mit várjok?

Most csendes ő ugyan, 's a' jó testvért

Mutatja, 's a' hű frígyeset hozzám:

De higgyek e a' változottságnak?

Magam ragadjak e keresztet a'

Szent földre, és a' hont reá bizzam —

Farkasra a' bárányt? Ki fogja azt

Ellene fiam' részére védeni?

Hajlong iránta a' fiatal eró,

'S nagyaimban a' hűség csak ingadoz.

Bernárd, a' hű mester, 's a' bölcs férfit

Tán tudna jó tanácsot adni itt.

Ő tiszta és igaz; királyi hű;

Nem ég a' szent földért szelíd tüze,

'S a' pápa' tisztelete szerény benne.

De íme jó

Bernárd.

Uram, Király! — 's hogyan? —

Te elmerülve vagy!

Imre.

Miként látod.

Bernárd.

'S az ok?

Imre.

Ím e' levél! — De csillagom?

Bernárd. (*elvéve a' levelet.*)

A' tiszta fényü Jupiter sötét,

'S csatlósi mind eloltva mellette.

Imre. (*megdöbben:*)

Bernárd! 's nem olvasád a' levelet még!

Bernárd. (*visszadva a' levelet.*)

A' szent atyát hevité a' vallás,

'S az Idvezítőnek keresztje egy

Aggalma most.

Imre.

'S te mit javallasz itt?

Bernárd.

Te nézd, mit a' királyi esk tenned
Parancsol országod javára, csak.

Imre.

'S a' Pápa' átkát vonjam e reám?

Bernárd.

Okoknak enged a' szelíd atya.

Zavarban áll minden körülted, és

Nem hú keresztényhez keresztény ma.

Miként nem a' testvér a' testvérhez.

Ausztria ki csak most lépe honunkból

Hadával; és csak színli a' rokon

Bel dúhe' kül mosolyait, te hogy

Könyebben a' titkolt szövénybe juss.

Bel csend előbb; 's csak úgy kül háború.

Imre.

Oh mesterem! te csak szomort dalolsz.

'S kétségbe ejtegeted tanítványod'

Derültre áhító szívét! — Bernárd!
 Mennem magamnak kell, vagy engednem
 Öcsémnek a' hadat, csatlósival
 Bár maga enyésszen csillagom.

Bernárd.

Nem úgy

Király! maradnod kell, enyésszen bár
 Csatlósival le csillagod: szent a'
 Hazának esküdt esk. Maradnod kell
 A' hont meg őrzened, habár reád
 Dül is zuhantában, 's omlányi közt
 Enyész le fényed; itt a' tartozás
 Tart, 's vészben is ragyogtat érdemet.
 Kün csak hiú a' győzelem' füstje;
 Gyalázat a' hon pusztá keblébe
 Hozott diadali martalék: maradj!
 Hadad pedig ne bizd öcsédre te;
 Nincs béke a' levert kevélységben,
 Erőtlenség ő erőnye csak,

'S ha pénze lesz, királyi szomja gyúl.

'S az elvadultan visszatért sereg

Kezében eltipor királyt, hazát.

Imre.

'S a' Pápa majd egy tollvonás által

Szélttépi bármi nagy hatalmammat!

Bernárd.

De nem hatalmad' annyát, a' hazát.

Imre.

Fajultra bizza azt.

Bernárd.

A' bűn övé,

Te tiszta lész!

Imre.

Az átkozat' fija

Fog lenni tiszta?

Bernárd.

Ön lelked átka csak,
Nem emberé, Istennek átka is.

Imre.

Kedves tanítóm! jó szavad, 's hiszem.
De mond el, kérlek, illy merész hangon
Népemnek is, mondd hangosan, Róma
Is hallja 's higgye el.

Bernárd.

Nem úgy Király!

Ne hallja, és ne higgye Róma ezt.
Ne hallja és ne higgye ezt a' nép:
Te hallod, és hiszed, te tedd is azt.
Az én szavam csak gyáva hang gyanánt
Maradna játéknál a' szélnek; te
Királyi példával tehetd, mit nem
Tehet, kit a' sors alant hagyott szóval.
Tépd szélt a' gyáva félelem lánczát.

I m r e.

Uj szivet öntél, kedvesem, belém.

Ugy lesz. Sem én magam veszélyben hont

Elhagyva kül népet nem ingerlek;

Sem fegyverest sem pénzt öcsém tőlem

Nem nyér. Az esk, melly más veszélyére

Volt téve, némuljon, 's az átok, bár

Honnan röpüljen, tiszta lelkemet

Le nem verendi. Isten hallja ezt:

Titoknok. (jö)

Uram! Királyné asszonyunk kíván

Hozzád jöhetni.

I m r e.

Bátran eljöhet.

(Titoknok el.)

I m r e.

Ugy mesterem. Lássunk a' hon' kívánt

Dolgaihoz. — A' rossz már felette sok;

Egész erőnket illik ellenek
 Fordítanunk. Te lesd ki a' város'
 És udvarom' gondolkozásait.
 Nincs a' kiben kivüled helyzenem
 Bizalmamat, légy csak szemes, böles vagy.

Bernárd.

Megnyertelek Királyom! oh maradj
 Ingatlan e' szép eltökéletben.
 Ha itt erőnyöd dúl, ragyog majd fen. (el.)

(Constantia és a' kis László fellépnek.)

Constantia.

Férjem, Királyom! íme kis fiad
 Meglátni vágy hogy üzze gondidat.

Imre.

Fiam! 's te is tudod, mi a' gond' már?

László.

Igen, Király atyám! te sokszor úgy

Vagy, mintha álmodnál, pedig nem is
 Alszol. Miért tesz úgy atyám? kérdém
 Anyámat. Ő mondá, gondolkodik.
 Gondolkodik? 's miért? a' honért, mond.

Constantia.

Ugy van, Király! Te egy idő óta
 Feledve a' tiéidet, 's tőlök
 Vonulva, mély gondokba sülyvedezsz.

Imre.

Enyémeink inkább nem ti vagytok, mint
 A' hon. Feledni mindenét készti
 Ez a' királyt, mert a' király övé.

Constantia.

Hát nincsenek szolgáji a' honnank,
 Hogy Úra fáradjon helyettök is?

Imre.

Szolgáji közt a' honnak első a'

Király. Jaj néki, hogyha ez hiú.
'S Constantiám! hivem nekem nincs már!

Constantia.

Az istenért! veszély borong-e itt
Fejünk felett ismét? Nem, e' folyvást
Hálátlan országban tovább én nem
Lakom.

Imre.

Ne rettentsem hamar szavam!
Nincs még mitől félned. De gondaim
Nagyok; 's a' testvér őrszemet kíván.

Constantia.

Utálatos testvér! — Szegény fiam!
Te ellened dühöng a' vad folyvást;
'S atyádot értted üldik a' gondol.

László.

Érettem-e atyám?

Imre.

Nem oh fiam! —

Constantia! hagyd ezt. Gyűlölségre
Ne vess szikrát szivébe gyermeknek.

Constantia.

A' nyugtalan szent földre ösztönözd.

Imre.

Feledted, hogy szent földre czélozván
Fordúla ellenem? Hasonlólag
Kivánja ezt a' Pápa is, 's hogy pénzt
Én néki nyujtanék a' szent hadra.

László.

Atyám! eressz el engem is vele.

Imre.

Oh gyermekem! remegj ez út előtt.
A' nyugtalan lelkek sohajtanak
Csak arra, és beléd is önték vak

Gerjeiket. Inkáb hont tanulj fiam
 Ismerni, 's ön népünk között járván
 Szükségeit felfedni, hogy valhán
 Segíteni tudj rajtok.

Constantia.

'S te tartod e?

A' Pápa 's a' külföld hatalmasi'
 Kivántok ellen tartod-e itthon?

Imre.

Csak ugy: segédre néki nem leszek
 Pénzt nem nyerend, 's pénz nélkül itthon ül.

Titoknok. (jö.)

Andrástol egy követ.

Imre.

Bizonyyal a'

Kivánt segédet kéri; csak jöjjön.

Constantia.

Vedd gondolóra, mit mivelsz, előbb.

Imre.

Gondolva meg van már; jöhet bizvást.

(*Titoknak el.*)

Constantia.

Jer oh fiam! Mi száll fejünkre még? (*el.*)

Követ.

Uram, Királyom! engem Herczegem
 Elkülde hozzád. Tisztelet tőle
 Irántod. Emlékezve atyának
 Letett nagy eskéről, 's a' szent atya'
 Több sürgetéseit szivén tartva,
 Keletre menni tiszta szándoka.
 De kéri fenséged segédkezét:
 Pénzt néki hogy költségre nyujtana,
 'S hirdetni engedné magyar honban
 A' szent keresztet, 's feltűzetni azt
 A' menni vágyók hősi mellyökre.

Imre.

Buzgó hevültét a' rokonnak én
 Nem gátlom, inkább sőt dicsérem azt.
 De néki pénzt, hogy kün fecsérlje el,
 Tárombol én nem adhatok. Szűken
 Van az, 's a' hon' szükségig tágosok.
 Hirdetve a' kereszt ugy is van már
 Egy házi kormánytól. Mehet, ki megy.
 De késztni senkit nem hagyok; 's lármát
 Üttetni a' nép közt botránkozás.

Követ.

'S csak ennyit hát?

Imre.

Igen, de még egyet;
 A' Herczeg indulván, kereszthadát
 Távozva Országomtól indítsa.
 Dulásit a' gyűlvész seregnek én
 Tudom, 's azért belépni nem hagyom.

K ö v e t.

Későn jö e' tilalm. Hogy indulék
 A' széleken hagyám hadunkat el;
 'S a' Herczeg azt folyvást belebb hozza.
 Holnapra itt lehet.

I m r e.

A' vakmerő!

Tudtom 's akartam ellen ezt? — 'S a' had
 Mennyire megyen?

K ö v e t.

Már négy ezer felé
 Volt, hogy megindulék, de óránként
 Nő száma; a' nép raj gyanánt tódul
 Buzgalma teljében nevelni azt.

I m r e.

'S mert pénze nincs, dúl, merre áradoz?

K ö v e t.

Örömmel osztja meg vagyonját a'
 Föld népe, hát ő csendesen halad.

Imre.

Igy pénzre 's népre mért szorul nálam?

Követ.

Illy kedvezést külföldön ó nem lel.

Imre.

Külföldre dúlni megy, hiszem. Fegyver
Szerzendi ott meg, itt mit a' kegy nyujt.
Te menj sietve vissza, 's mondd szavam':
Fordítsa tüstént gyült hadát távol
Innen, 's a' népben lázadást tenni
Ne merjen. Ugy nézem különbben őt,
Mint ellenét királyi székemnek.

Követ.

Ne hirtelenkedjél Uram, Király!
Ne tán a' Pápa 's Isten ellen véts.
Őn néped is, látván a' szent kereszt'
Nagy hőse ellen gyült keménységed',
Méltó haragra keljen ellened.

Imre. (*keményen.*)

Te menj! Uradnak szándokát tudom;
'S te is megértéd szómat, hogy neki
Hiven megadhassad. Tanácsodat
Ne nékem, Herczegednek add. Siess.

(*A Király belszobájába megy.*)

Ech (*fellép.*)

Mennyire vivéd a' dolgot?

Követ.

Úgy, semmire

Ech.

Előre tudtam ezt. A' gyáva fél
Hős öccse' még nevetől is. Vaj ha
A' Herczeg itt lehetne holnapra!

Követ.

A' Herczeg itt közel reám les, vár.

Ech.

Ez jó, igen jó. Holnap a' Király
 Gyűlésre hívja föl Nagyainkat itt.
 Véletlen a' Herczeg közükbe lép
 'S ékes szavával adja kérelmeit
 Elé. Kevés van, a' ki részére ne
 Álljon; 's ha látni 's hallni fogják őt,
 Kedvére szólанд mindenik; 's Imre
 Csüggedni fog bizonynal, 's győzünk.
 Sietve vidd tanácsomat néki.

Követ.

Ölelni fog bizonynal értte ő.
 De tarts szemem mindent, ne tán titkou
 Kelepcze készüljön.

Ech.

Ne tarts semmit
 Minden javára készen áll nálunk.

(Követ el.)

E c h. (egyedül.)

Igy kell. — Ez egyszer nem szakad, hiszem,
 Markunkba a' szerencse. — Vigán Ech!
 Már néked is derül. A' gyáva fej
 Ledül nyakárol. A' vak áhítu
 Nép eske' tiszteltében hódola
 Eddig Királyának; a' vak áhít
 Támasztja most e' népet ellene,
 Mint a' keresztet gyűlölő ellen.
 A' gyáva fej ledül nyakárol hát
 'S András helyébe felmagasztalva
 Echnek megadja a' Kecsek lyányát,
 A' szép Aliziát, 's kegyem Nádor!
 Így végezé el ezt a' hős Asszony.

Második Felvonás.

S z i n: Királyi nagy Palota.

(Gyűlés: *Imre, Jób, Mag, Deszidér, Bernárd, Akhilleusz, Ech, több Ispány.*)

Imre.

Országom hű Nagyai! a' szent Atya
 Ujítja kívántát, hogy a' Herczeg
 András keresztet véve menne el
 Szent földre jól készült hadával, ott
 Segíteni a' keresztnek embereit,
 'S így tellyesíteni atya' szándokát
 'S eskét. Meginte engem is bizton,
 Hogy pénzzel őt 's néppel segíteném.
 Ezt sürgeté a' Herczeg is tegnap
 Küldött követje ált, ki már számos

Haddal megindult, 's erre tart, mondá
 Követ. — Ti a' királyi Szék dicső
 Védőji, hű Nagyaim! ti tudjátok
 Minő veszélyes állapot nyomja
 Kedves honunkat. Itt a' német les
 Bennünket ádáz vágyival; görög
 'S bolgár felekről is naponként új
 Kedvetlen híreket veszünk.
 'S keblünkben is felette sok rossz van,
 Mellyeknek orvoslása nagy gondot
 Ád; pénzt kíván és egyesült erőt.
 Jádrát is elveszténk. A' kincstárunk
 Ürülve a' szent földre csak nem rég
 Hijába' tett nagy készület miatt.
 Ezeket így átfontolva Andrásnak
 Izentem: Ő, ha menni szándoka,
 Mehet, de tőlem most segédet ne
 Várjon, se' pénzben sem szedett népben.
 Én jól tudom sokaknak áhítát,
 'S látom szemeikből a' baráttalan

Érzést. De fordítsátok a' honra
 Figyelmetek'. Sebek között vérzik,
 'S még többeket fél venni, tőle ha
 Minnen magunk vonjuk segédünk' meg.

Jó b.

Urunk, Királyunk! a' kereszt alá
 Hív Isten a' szentház fejedele ált.
 Tennen magad több izben ígérted
 Készségedet. Honunk mi édes bár,
 Kis része csak roppant egyházunknak,
 'S ha ez rogyik, hazánk sem állhat meg.
 Te ám maradj; láss honni dolgaidhoz;
 A' Herczeget ne csak bocsásd, de még
 Segítsd 's segíteni hágyd a' jók által.
 Pénzt néki mi gyűjtünk magunk között.
 Hadát nevelni hordasd a' kereszt'
 Jelét az ország téerein, 's engedd
 Buzditni a' népet beszédekkel.
 Isten kívánja ezt 's hitünk fénye.

M a g.

Ezt érzem én is, és hiszem, mind az,
 Ki itt jelen vagyon; 's a' nép röpös
 Buzgó örömben; más hogy elmehet
 Meg látni Úrunk szenvedésének
 Dicső helyét; más szent ereklyéket
 Vár a' keresztről, hogy keblébe azt
 Elröjtve gyúlaszthassa fel szívét
 Az Idvezítő' láng szerelmére.

B e r n á r d.

Megvallom a' szándék dicső 's jeles,
 Szép vivni a' hitért 's a' hit' szentelt
 Jelképiért. De szebb magánunkban
 Vonulva Istent tiszta lélekkel
 Imádni honn, mint pajkosok közé
 Vegyülve pajkoson vadulni el;
 Pusztítva várost, tartományt; bőven
 Lakozni abból mit mi nem szerzénk;
 Tipródni csendes népeken; 's a' hont

Vesztére hagyni el. 'S ha megtérénk
 Mi még talán maradt, a' kis jót is
 Megrontni népünkkel hozott gonosz
 Erkölcseinkkel. — Ott, tekintsünk csak
 Azokra, kik Jádrát nem épen rég
 Pusztítva rablák el. Keresztény vért
 Öntött a' szent keresztre esküdt had.
 Az idvezítő templomit raká
 Halomra a' Krisztus koporsóját
 Kivivni készült szent sereg! — Nem, nem;
 Imigy keresve Idvezítönket
 Külföld határain, magunkban öt
 Örökre elvesztjük. — Tehát Urunk!
 Kilépni fegyveres néped' ne hagyd;
 Sem fosztva a' hont szük jelenlétben
 Segédet Andrásnak ne adj pénzben,
 Tekintve a' hon szent javát 's a' nép
 Ártatlan erkölcsét meg őrizve.

Akhilleüs z.

Ez véleményen nékem is, Király;
 'S így érez a' hont kedvelő magyar.

(*Kün lárma, ben zugás 's e' szavak: András, András: — András fellép. Bellül zavarodás; változó ábrázatok.*)

András.

Királyi testvérem, 's ti hon' Nagyai?
 Tudjátok haldakló atyám előtt
 Melly esket esküdtem, keletre hogy
 Jó fegyveres néppel kitódulok
 Segédül a' kereszties hősöknek,
 Kik a' pogány vad kölkeket törnek
 Kiüzni a' szent föld birodalából,
 'S az Idvezítőnek keresztjét ott
 Kitüzni jámborok szerelmének. —
 A' Pápa megszentelte eskümet,
 'S hogy tellyesítném, ösztönöz mostan.

Nagyok! ti látjátok, mi fény, mi dics
Sugárzik onnan a' magyar névre;
Mi kincs fog folyni onnan a' honba. —
Én készülök. Hős ifjak örvendnek
Szállhatni a' nyilt dicsmezőre ki.
Nyulánka gyerkőczék örömhangan
Éneklik a' szent föld dicséretit;
Minden korú, nemű s' karú magyar
Javalja léptemet. Csak a' Király
Ing, habzik aggalmak, 's gyanúk között.
Vonakszik adni pénzt 's hadas népet.
Ő félni látszik nagy hatalmamtól,
Melly így nevelkedik. Nem a' hon az,
Mellyet veszélyeztetni retteg ő.
A' gyermek herczegért remeg, kit így
Meg fosztani incselkedjem én a' már
El néki szánt országtól. — Oh testvér!
Állj el gyanúdtól; én hived leszek;
Barátja Lászlónak, nem ellenje.
Engedd vihetnem népemet békén

At földeden, 's nevelnem azt a' te
 Erős karú magyar fiatalidból.
 Nevedben indulunk; nevedre lesz
 Hódítva a' föld' népe meg, mellyet
 Te birj utób 's dicsőséggel.

*(A' kis László az alatt bevezettetik. An-
 drás most öt kezénél fogja, 's Imré-
 hez vezeti.)*

Arczomra nézz, királyi kisdedem!
 Bennem ha szól e rossz, te ártatlan,
 Te mondd atyádnak el. Ha fortélynak
 Csak árnya is mutatkozik rajta.

László.

Jó vagy te bátyám, oh igen jó vagy.

András.

Mondd ezt apádnak, mondd szerettem fiú!
 Mondd a' dicsó hon' Bajnokai előtt!

László.

Atyám! te látod, milly igaz bátyám!

Imre. *(ellágyultan.)*

Haggyátok el! nem bírja szívem ezt.

Testvérem angyal most, vagy ördög hát.

(nagy megindulás a' Gyülésben.)

Jób.

Isten, tekints e' szép jelenségre!

Oh nézz kegyeddel e' dicsőséged'

Remek miveire, 's áldd meg őket itt!

Bernárd.

Dicsó szavakkal fejtí a' Herczeg

Hűsége' szentségét, való, 's — talán

Ugy érez is. Mérséklhetik, hiszem,

Komolyb szívében a' heves fiú'

Dicsvágyait forgási a' kornak. —

De Herczeg a' dolgot tekintni kell

Több oldalairol is. A' nemzetnek
 Jólléte ám nem áll hiú dicsből
 Csupán, a' mellyre törsz kelet felé.
 Nem is a' külföld' átseprett kincsei
 Jólléte tára. Beltökélyei,
 Ön földje' kincsei kifejtve jól,
 Derék erőny, hűség, és szorgalom,
 Jólléte dics forrása mindenha.
 A' féktelenség isszonyú példáji
 Már tudva a' kereszt hadai között.
 És mennyi rossz már is hazánk térein!
 Mint fog tenyészni ez, ha majd hozzá
 Vegyülnek a' külről hozott gazok!
 'S a' hősi dics! hah melly bizonytalan
 A' Mars mezőjén várt borostyán ág!
 'S nem fogja-e, győzend ha a' nyugat,
 Rokon keresztény vér a' győzelem'
 Dicskoszoruját sötétre festeni?
 Ki fogja birni a' meghódított
 Országot? A' magyar Király? könnyen

Mondád te ezt, megtenni nem könnyü.
 Miként rohantok foglalásra most
 Közült erővel a' pogány ellen;
 Ugy fogtok egy más ellen indulni
 Az elfoglalt föld birtokáért majd.
 Belháború győzelmetek dija. —
 Azért Királyom, kérlek és intlek,
 Maradj erős feltételed mellett.

A n d r á s.

Ugy szólsz te paplétedre, mint a' hit'
 És Pápa ellensége.

B e r n á r d.

Mint ember
 És hazafi szóltam. Isten a' béke
 Istene, 's hitet nem fegyver' éle oszt.

I m r e.

Ne zörgölődjeteK. Ha testvérem
 Letette régi cselszövényeit,

'S szivébe' semmi rosszat ellenem
 Nem forgat: itt a' honfiak derék
 Körökbe', melyre téve jobkezét
 Mondjon le a' királyi szék után
 Eddig jelentett vágyiról. Aztán
 Örüljen a' kivánt-segéd felett.

András.

Ez engedékenység, Király! engem
 Örökre híveddé teszen. — Nagyok!
 Ti légyetek tanúji mind ennek!
 Imréje a' Királyi szék 's jövő
 Sarjatzatáé. Endre 's gyermekei
 Hűséget eskuszenek nekik folyvást.

A' sokaság.

Sokáig éljen Imre Andrással!

A' gyűlés' egy része.

Idv a' Királynak és királyfinak!

M á s r é s z e.

Idv Andrásnak 's keresztcs hősinek.

(Ez alatt Imre András megölelik egymást,
's a' gyűlés eloszlik.)

E c h.

Ugy tetszik, a' Herczeg komolyt játszék.

Hevülte őt tovább ragadta sem

Mint gondolám avagy szerethetném.

Ha eske nem szinlett, reményeim

Egyszerre itt markomban oszlanak. —

De nem! hatalmas Asszonyom segít,

'S egy hitszegéssel több lehet hiszem.

K a l á n. (*Echhez.*)

Ech! 's még te itt mulatsz?

E c h.

Miként látod.

K a l á n.

'S mit írthatott?

K a l á n.

Ha nem jön a' Herczeg,

Art.

E c h.

Ezt is énnékem köszönyjétek.

A' Herczeget gyűlésbe én hívám. —

De nézd! Akhilleusz közelg 's Bernárd.

Jer vonjunk el magunkat a' szögbe;

Lesz tán beszédjeből mit értenünk.

(mindketten el.)

B e r n á r d A k h i l l e ű s z.

A k h i l l e ű s z.

Haszontalan volt minden ügyesség!

A' jó Király hisz, 's enged a' mézes

Ajaknak, melly előtte elfedi

A' szív utálatos szövényeit.

Bernárd.

Akhilleü hidd, a' Herczeg itt igaz.

Szavával egyezők szivérzelmei;
 De mint ez Imrét el tudá vonni
 Adott tanácsunktól ugy őtet is
 Elvonja a' telhetlen Asszonynak,
 'S a' felingerlet ifjuság kevély
 Sergének incselkvénye.

Akhilleü sz.

Mit tegyünk?

Bernárd.

Gyűjtsd össze titkon a' Királynak nem
 Nagy számú híveit. Közöttük én
 Nem alaptalan gyanúmat elmondom.
 A' többit ők, kikhez bizalmok van,
 Intsék, 's neveljék a' Király' részét
 Közülök is néhányan álljanak

András' keresztjéhez, kilesve ott
 Minden szövényes lépteket, 's hozzánk
 Meghozva minden kétszinű tettet.
 Küldj el te is kereszt alá gyűjtni
 Hú bajnokink közül, kik a' fegyver
 Alá szegődteket, haladva csak
 Szép lassadán, nevében Imrének
 Huzzák felénk. — Tőlünk ha csendesen
 Vonulnak el saját keresztési
 Andrásnak: ám utána lassadán
 Induljanak nevelve a' hadat
 Folyvást. 'S mikor kár nélkül a' honból
 Kilépnek, a' királyiakat nyilván
 Intsék meg: Imrénél akarnak e
 Maradni inkább védelére a'
 Kétséges állapotú kies honnak;
 Bedülni vagy kelet' veszélyibe? —
 Készülve majd jól leljen itt bennünk
 András, ha megtérend netán fényes
 Diadalitól részeg hadával, és

Dicsvágyi ismét felkelendjenek
 Királyi szék eránt.

A k h i l l e ü s z.

Nagyon józan
 Tanácsod oh jeles pap! én mindent
 Megtenni kész vagyok, mi a' Király'
 És hon' javára mondatik.

B e r n á r d.

Menjünk.

Harmadik Felvonás.

S z í n: A n d r á s t á b o r a.

(*Sátorok. Közepett Andrásé két osztályra,
mellynek egyikében.*)

Gertrúd és Alízia.

Gertrúd.

Hiszed-e Alíziám, a' lány király
Andrásnak engedett?

Alízia.

Követjével

Keményen éreztette fenségét.

Gertrúd.

A' szolga' nézletén hatalma nőtt:
A' véltlen ott termet vetélkedő
Hőse lenyomja azt.

R a s k a. (jő)

Nagy Asszonyom!

Már készen áll az asztalon minden,
'S gyűlengnek a' vendégek is lassan.

G e r t r ú d.

Jó. Hol Kulín a' Bánfi? ő jójjön
Kelmed vigyázzon hogy királyi fény
Ragyogjon a' Herczegenk asztalán.

R a s k a.

Mindenben eljárók, nagy Asszonyom!

G e r t r ú d.

Hörvát boraink erősbbi gyúlasszák
Vendégeink jó kedvüket.

R a s k a.

Meglesz. (el.)

A l í z i a.

Elöttem áll a' képe, mint fognak
Ütközni majd a' felhevült hősök!

(Gertrúd.)

Ugy illik a' táborban ez. De ím
Kulín.

Kulín. (fellép.)

Parancsolál.

Gertrúd.

Igen, kedves

Fiú, Kulínom! illik hogy derült
Legyen ma kedvet. A' kereszt hőseit,
Vendéglem én ma meg. Te szépen 's jól
Énekled Árpád' fényes harczeit,
'S utána szépen zeng kezedben a'
Szós hárfá. Végy egyet ifjaink közül,
Segítse ő emelni a' hangot.

Kulín. (*Aliziára titkon.*)

Aliziát ha engeded, kérem.

Alízia.

Engem? Kulín! te mit beszélsz? annyira
Hős férfiú között!

Kulín.

Kivúled én
Más senkivel nem éneklek bizony.

Gertrúd.

Nem úgy Kulín! most nem galamb párként
Fogtok magányos árny alatt röjtve
Dalolni édesen. Vitézi hang
Hevít vitézeket, nem a' leány'
Habzó keblén el-elhaló szózat.

Kulín.

Úgy hát az éneklő magam leszek.

Gertrúd.

A' sok között eltompul éneked,
Hivd-meg Gyulát, az ékes Vajdafit.

Kulín.

Ha itt van ő.

Gertrúd.

Andrással érkezik.

Menj lesd el érkezését.

Kulín.

'S Alízia?

Gertrúd.

Alízia velem marad.

Kulín.

Megyek.

Ha végzem énekem' szabad vele

Lennem?

Gertrúd.

Bizonyyal, csak siess, készülj.

(*Kulín el.*)

Gertrúd.

Szegény fiú! sajnálom őt nagyon.

Alízia. (megdöbbenve.)

'S miért? mi érte őt?

Gertrúd.

Csak az, téged

Hogy úgy szeret.

Alízia.

'S rossz az?

Gertrúd.

Nem épen rossz,

De néki gyötrelmes lehet.

Alízia.

Miért?

Ha ő viszont szerettetik?

Gertrúd.

'S ha te,

Bohó leányka, 's mert te másé lész.

Alízia.

Az istenért! mit végezétek ti
Irántom?

Gertrúd.

Azt, mi néked is hasznos

Alízia.

Hiszem, megölni nem kívántok tán?

Gertrúd.

Éltetni sőt; de nincs idő most rá.

'S ím férjem itt. Te menj Alízia,
'S mutass ma vig arczat; talán nem is
Ugy lesz.

Alízia.

Ne játszá! Asszonyom, kérlek,
Imigy velem. *(megcsókolja kezét.)*

András. (*fellép.*)

Jónap, ti kedvesek!

Hű nő 's szerelmes szép Alíziám!
(*Alizia néma szomorral hajlik meg előtte*
's kimegy.)

Mi lelte e' leányt?

Gertrúd.

Leánylelés;

Mi lelte volna más? egy órában
A' lány kilenczer sír 's nevet megint. —
'S te milly szerencsével hagyád Imrét?

András.

Legjobbal, oh kedves. Megújítva
A' felzavart szép béke kettőnk közt.
Mindenre hajlott a' Király, és én
Testvéri keblén adtam hűségem'
Szavát a' hon Nagyai előtt néki.

Gertrúd.

Szép! szép! 's hitelt tudsz adni Imrének,
 Kit annyiszor megháborítottál,
 Hogy ellened minden gyanút letett,
 'S békével engedendi a' győztes
 Testvért hadával térni a' honba?
 Oh férfiak! mint tudtok egymásnak
 Olly könnyen hinni, hitszegők lévén?

András.

Ne ingereld gyanúmat, oh asszony
 Továb, ha csendem' 's kedvem' óhajtod.

Gertrúd.

No, no, nem úgy értem: de hogy vigyázz
 Magadra, és háznépedre; óhajtom.
 Ez éjjel egy álom — de álomnak
 Mért adna férfi ész hitelt hamar?

András.

'S álmod?

Gertrúd.

Ne vággy azt tudni, kedves férj!

Vígnak kívánlok látni vendégeink

Között ma.

András.

Hogy, hogy?

Gertrúd.

Illik hősöket

Vezérjük' asztalán vigasztatni,

Íránta hogy nyiljon meg hó keblük.

András.

Ezt nem neheztelem. De hát álmod?

Gertrúd,

Megrontja kedvedet.

András.

Vitéz lelket

Álom nem érdekel.

Gertrúd.

Legyen tehát:

Előtted Imre térdepelt.

András.

Vagy tán

Én ő előtte, úgy e? Furcsa de

Még is. — Hogy a' patak hidán jövék

Fékét lovamnak egy boszorkány ott —

Hol terme nem tudom — ragadta meg,

'S parancsoló hangon megállni kész.

Állék. Mi volna kérte? kérdezém.

„Te Herczeg András vagy“ hunyorgva szól —

„Szent földre készülsz most, de ott te nem

Herczeg, Király fogsz megjelenni majd.“

Igy szóla, és látatlanul tűnt el.

Gertrúd.

Hát álom és jóslat! — De hagyjuk ezt.

Menj most te osztályodba, már várnak
A' hadnagyok megtudni mit végzél.

András.

Megyek, de álmod és az én regém
Köztünk maradjon csak. (el.)

Gertrúd.

Ki fogna illy

Pórhitte dolgokat tovább adni? —

Fonyódik a' szövény, 's hiszem, jól megy.

Akarna nem látszani hiedékenynek,

'S az. Milly kíváncsilag kívánta-ki

Az álmod! és a' vén boszorkánynak

Beszéde milly tetszősen ömlék-le

Szájáról! A' vén jól tudá magát

Viselni. — Férfiak! ti nagy hősök!

Milly gyáva némellykor tībennetek

A' lélek! — És a' gond! hi, hi! a' gond!

Berthold. (fellep.)

Bátyám te itt? a' Herczeget láttad?

Berthold.

Előmbe jött a' mint jövék, 's köszönt.

Gertrúd.

Jól sült el a dolog.

Berthold.

Lehet biznunk?

Gertrúd.

Semmit se tarts. Ő, újra adá bár
 Hűsége' billyegét Királyának,
 Könnyen hajol. Már a' boszorkány is
 Mi jó nyomást tön benne! hát ha még
 Vig hőseink' szavuk hevültökben
 Fülébe hangozik. Remélj. Berthold!
 Echbert 's te léztek főpapok nálunk.
 De most serényen fogjatok kitett
 Czélunkhoz. A' Bán fogja megnyerni
 Világi Úrainkat; te és Echbert

Papokra hajtsatok. Csak öt vagy hat —

És ennyi lesz — hajoljon a' szóra,

A' többi jó borunkra felhevül.

Hogy Imre, bár mindenre készségét

Mutatta is, titkon leselkedik,

'S cselet vetni a' kereszties hősöknek

Törekszik. — Ennyit most. A' többit Ech

Jövén elintézendí nagyon bölcsen.

Berthold.

Én hát megyek. (*megy.*)

Gertrúd.

Szemeld-ki a' jókat. —

Egy óra multával Király férjem,

'S én Királyné, söt király magam.

Országok intésemre inganak.

András! te nem tudod, egy asszony mit

Tehet! — De látom Ech siet felém.

Ech.

Jó nap! nagy Asszonyunk!

Gertrúd.

Hozott Isten,

Nemes vitéz! Mint állnak a' dolgok
Ott ben?

E c h.

Nem hinnéd, melly igen kedvünk
Szerint.

Gertrúd.

Hajolnak hát? — 's kik a' jobbak?

E c h.

Első Marán, Zónoknak Ispánya;
Szép nyelvű és bátor szivű, lelkü.
Kalán a' lelkes pécsi Főpásztor
Nevelni fogja nagy tekintével
A' számot, és az ügy igazságát.
És Gyúla, a' szép Vajda többekkel.

Gertrúd.

'S miként tudád illy hirtelen mind ezt?

E c h.

Csinján. — Kalánnal ott beszélgeték
 Gyűlés után tág pitvarában a'
 Királyi csornoknak. Felényire
 A' nagy teremnek ajtaját nyitva
 Látám, 's beszédben ott Akhilleüsz
 Bernárddal hallam; 's hogy figyelne
 Kalánt is intetem. 'S mi volt? Szorgos
 Aggalmak. Andrásnak 's a' szent hadnak
 Miként lehetne vetni csejt 's halált.

G e r t r ú d.

Az átkozottak!

E c h.

Ezt Kalánunk is
 Hallván, csak elrémült. No, most Püspök,
 Mondám, ki higgyen már ez udvarnak?
 Le a' sokágú eselszövőkkel! Nincs
 Közöttök hú és nyilt kebel. — 'S győztem.

Most már Kalán egészen athajolt.
 'S majd nagy tekéntetét vevém paizsúl
 A' többinek feltűzelésére;
 Mélyen botránkoznak a' szent had'
 Buzgó baráti, 's jobbat adtanak.
 Tüstént elérkeznek Kalán és Mag,
 A' Nádor.

Gertrúd.

Oh! a' Nádor is?

Ech.

Igen,

Gyulával a' többség kívánatát
 Meghozni Andrásnak, Marán addig
 Őrzeni a' rókákat ott belől.
 Mindenről gondoskodni fog, 's holnap
 Hajnalra megnyitattja a' Kaput.

Raska (jő)

A' hősök együtt vannak, és készen
 Áll minden.

Gertrúd.

A' Herczeg velek?

Raska.

folyvást.

Gertrúd.

Tüstént közöttök termek. (*Raska el.*)

A' Nádor

Felkiáltja hát Andrást?

Ech.

Bizonnyal fel.

Csak a' jelenlévők között legyen

Kivánt egyértelem.

Gertrúd.

Ki van már az

Csinálva csalhatatlanul. (*Alizia belép.*)

Lányom!

Jó hogy beérkezel.

Ech. (*a' Herczegnéhez.*)

Remélhetek?

Gertrúd.

Minden bizonyal.

Ech. (*Alíziához.*)

Óh derült angyal!

Alízia. (*elvonulva.*)

Mi ez?

Gertrúd.

Léannyal még tanulj bánni

Ech; 's te Alízim, férfival viszont.

De erre nincs most még idő. Menjünk

Ech, látni a' vendég vitézeket.

(*Gertrúd, Ech el.*)

Alízia. (*utánok néz*)

Mi volt ez? Ó: remélhetek? Gertrúd:

Minden bizonyal! — Oh egek! tehát

Ech volna az, kiért Kulín sirjon?

Ech! Ech! ez a' sokszínü rókafi?

Nem, őt érette sirni nem hagyom. —

Nem, nem lehet. Gertrúd okosb és jobb

Sem hogy ne ismerné, semhogy néki,

Ismerve őt, engem feláldozzon.

A' sok találmányu derült asszony

Csak játszik a' bolondas Ech urral.

(gondolkozás után)

Még is! van a' dologban egy komoly

Mi, mit nem értek. Egy idő óta

Ech mélyen ül Gertrúd' kegyében; őt

Dicséri folyvást, titkon értezik vele,

'S iránta kedvezéseket mutat,

Millyekkel őt mások felett áldja.

(ismét gondolkozik.)

Milly borzadás futotta testemet

Egyszerre át! alatta lábamnak

A' föld remeg; fóm szédül és mellem

Megfúl szorúltságban! — Ne oh, kegyes

Egek! ne hagyjatok! (*karszékre dül*)
 (*Az alatt musika szó közt látni dtvo-*
nulni a' Nádort többed magával.)

Alízia.

(*felugrik a' zaj után.*)

Mi volt ez itt? Fülembé zenge; vagy
 Az esti szél' fuvalma, vagy talán
 Halálra int az irgalom' kürtje?

(*Nagy zaj hallik a' vendégosztáלבól, 's*
e' szavak: András Király éljen „több-
szer hallatnak.)

Alízia (*töprenkedve*)

András király éljen! — vagy álmodom? —
 András király éljen? — király! András!
 Tündér világgá változott-e itt
 A' volt való? — Megfoghatatlan mind.
 Egyik merengésből a' másikba
 Süllyedve nem tudom, hol állok már. —

Oh vajha álom volna csak minden!
 Gertrúdis, Ech, András Király velem!

Kulín (tüzessen jö, hárfáját a sátor előtt mérgesen levágja, lábai-val tiporja.)

Igy düljön a' világ porába szélt.
 Mint e' gyülölt segédje a' pokol
 Szövényü rútt összesküvéseknek.
 Lábam alatt izzé szakul méltó
 Dühömben.

Alízia.

Istenem! Kulin dühös! —
 Kulín! te kedvesem, mi lelt? — Ne félj!
 El tóled engem csak halál szakaszt.

Kulín.

Hallgass! te gyenge 's csalfa váz!
 Húségről én előttem angyal se
 Emelje fel-szavát ezentul már.
 Hitetlen a' mi földön él 's mozog.

Alízia (*kezét fogja.*)

Nem én, Kulínom, én nem az vagyok.

Kulín.

Ne szolj! eressz inkább királyomhoz,
Felfednem a' csalárd elárulást.
Tán még segíthet bár csak éltén is.

Alízia.

Veszélyben a' Király, Kulín?

Kulín.

Eressz!

Alízia.

Az Istenért, ne haggy-el itt! hiszed?
Nagyobb veszélyben áll Alíziád
Mintsem Királyod.

Kulín.

Oh Alízia!

Te nem tudod?

Alízia.

Mit tudjak én magam

Vesztén kívül?

Kulín.

'S mi vész kerülgethet

Egy lányt?

Alízia.

Szerelmünk dulva, oh Kulín!

Kulín.

Pokol! 's ki merte azt?

Alízia.

A' Herczegné

És Ech.

Kulín.

Ezerszövényü asszony ő!

Király' 's szerelmünk' árulóját egy

Személybe' látni hát! 's az álnok Ech!
 Ő rut segédje a' rut asszonynak.
 Jer oh Alíziám Királyt menteni;
 Majd ő szerelmünket veendi fel
 A' latrok' isszonyú tiprásaik
 Alól. Jer, oh kedves, sietve, míg
 Dobzódnak ellenink.

Alízia.

(*körülnézi magát.*)

De így hová?

Kulín.

Semmit se aggódjál, mikor királyt
 Kell védenünk és hű szerelmünket.

Alízia.

E' köntös itt Gertrudisé ugyan,
 De néki tőlem több marad hátra. (*felölti*)
 Jer oh Kulín sietve, míg meg nem
 Pillantanak.

Kulín. (*karöltve mennén.*)

Maradj, te bűnfészek!

Negyedik Felvonás.

Szin: Vár.

Imre, Constantia, Bernárd, Akhilleusz, László.
(*a' Király mély gondolkozásban jár fel 's alá. Constantia szomorún ül egy széken fejét kezére hajtva. László mellette áll, 's anny a' lecsüggő fürtjeivel játszik. Bernárd, 's Akhilleusz aggódva állanak.*)

Imre (*a' Királyné felé.*)

Szent buzgalom' gyümölcse ez!

Constantia.

Ah!

Ne káromold a' szentet. Ördögi

Sugallat ez, melly szent igék között
 Szor csak halálokat. — Miért, Isten!
 Miért taszítál engem e' gonosz honba,
 Hol vége nincs fertelmek' árjának? —
 Küldj engem, oh Imre, vissza földemre.

László.

Anyám! ne hagyj atyámat itt! látod,
 Fájdalma milly nagy ő szívének is!

Akhilleusz.

Nincs gyáva sírásnak sükerje most;
 Dologhoz illik látni, míg lehet.

Imre.

De mit teendesz?

Akhilleusz.

Te menj Királynénkkal

'S szép magzatoddal, míg az éj kedvez.

Késéretedre készen állnak itt

Kis számu, ámde hú lovagjaim.

Imre.

De mért, 's ki félelméből illantsak?
 András kacagná gyávaságomat,
 Hogy puszta hirre itt hagyom derék
 Védelmü váromat.

Bernárd.

A' hir való lehet; de már késő.

Akhilleüs.

'S a' puszta fal fog védni hős ellen?
 Melly már magában is több árulót
 Röjt, kik hogy átrohanjanak, csak jelt
 Várnak kívülről?

Imre.

Mit csinálnak hát

Bajhiveim? nem volna ó nekik
 Számuk nagyobb, 's erőnyük a' szent ügy
 Hitében állhatosb? te mit gondolsz?

Bernárd.

Vedd össze, itt állunk. Keress többet
Hahogy találsz!

Constantia.

Kegyelmes Istenem!

Imre.

A' Nádor? ő nem hűtelen; 's a' Bán?
Nem volt-e hívem Úra ellen is?
Nem, a' dologban tévedés vagyon.

Bernárd.

Maránt hivasd magadhoz, ő ha jön,
Nem fog tagadni semmit el. Ha nem
Jón, több tanúra lesz' — e szükséged?

Titoknok (jön)

A' zárt kapún nagy zörgetés hallik,
'S egy ifju hang Királyt kivált folyvást.

Imre.

'S az örök?

Titoknok.

Egy sem adja kün szavát.

Imre.

Menj a' belőrökkel 's tudasd nevét.

Közülök egy menjen, Marán Ispánt
Szólítsa hogy hozzám. (*Titoknok el.*)

Akhilleusz.

Királyom! hagyd

**Most egyszer el Maránt; gyanúdat ő
Értvén, ha megszükelsz, utad' szegi.**

Imre.

Országa keblében fogoly volna

Hát a' Király?

Bernárd.

Latrok között, igen.

Constantia.

Az Istenért! hajolj tanácsukra;
Vagy hát eressz fiammal engemet.

Imre.

'S hová menendsz most biztosabb helyre?

Constantia.

Az éj sötéte biztos itt most csak.

László.

Anyám, te menj! atyámat őrzöm én.

Imre.

Derék fiú! kedves vigasztalóm!

Atyád mi boldog volna, ha nem Király!

(*A Titoknok Kulinnal, és Alíziával.*)

Titoknok.

Kulín's Alízia a' Herczeztől. (el.)

(*Kulín's Alízia térdre esnek. Csudálkozás.*)

Imre.

Mi ez Kulín?

Kulín.

Fuss oh Király! mentsdmeg
Szép életed' melly ellen András tör.

Imre.

'S te ezt miből tudod?

Kulín.

Ma hogy tóled
Megérkezett a' Herczeg, Asszonyunk
Lakmárra meghivá a' hősöket.
Előttök én Árpád nagy harczait,
Mert ugy kívánta, éneklém. Gyula
Segíte 's hárfám. Megszünénk. Majdan
Ech érkezett 's Gertrúd. Beszéd eredt
Echtől hogy a' Király ajánlata
Csak olly mi színlés. Cselvetés be' jár

Bernárd 's Akhilleusz. Ki is küldék
 Már embereiket gyűjtni nagy hadat
 Részére Imrének, hogy a' kereszt'
 Hadának ellent vetne az, mikor
 Már már, elhagyva hon' határait,
 Kilépni a' szent föld felé fogna.

B e r n á r d.

Istentelen lator!

K u l i n.

Nem hitt ugyan

András előszer illy beszédeknek.
 De többen is felszólva mellettük,
 Már már hanyatlott szíve néki is.
 És íme! a' Nádor 's Kalán Püspök
 Több fő urakkal érkezének be.
 Kalán tanúja lón a' szónak most.
 Zúgott a' nagy kör, 's Nádorunk
 Éljen, kiált! utánna zúgott a'
 Nagy hősi kör. — Aliziámmal én —

Kit Asszonyunk Echnek diúl ígért —
 Átszöktem, oh nemes Király, hozzád.

Imre.

A' nyugtalan nő tette ezt 's a' bor.
 Kijózanulva hőseink ismét
 Húségre térendnek.

Bernárd.

Remélsz még is?

Kulín.

Vond félre, oh Király, személyedet
 Csekély időre vagy; 's Királynénkat
 Lászlóval és Aliziával vidd
 El biztosabb helyzetre. Mi majd
 Békét csinálunk, vagy halált halunk
 Eretted itt.

Akhilleusz.

Ugy szép hevű ifjú!
 Dicső Királyom így; kövesd a' szót.
 Siess hazánknak élni még tovább;

Idő lesz orvos itt, ha élsz vele.
Különben egy percz eltörül mindent.

Constantia.

Hajolj barátid' bölcs tanácsukra!

Imre.

Ha tetszik, ám ti menjetek. Nekem
Maradnom illik; és királyilag
Szemükbe néznem hittől elfajult
Jobbágyaimnak.

Titoknok (jön)

Nagy lárma közt zúg a' felingerlett
Város. Futozva fel 's alá zsibong
A' nép. Keresztre Marán hí mindent:
'S a' délre dült utszán vezérli ki
Hozzá szegődött embereit. (el.)

Bernárd.

Kaput

Nyittatni a' külpártosoknak tör.

Imre.

Kik őrzik a' kaput?

Akhilleusz.

Csak gyenge kéz, Pázmánynak emberei.

Imre.

Siess, Akhilleü, csak addig is,

Míg őreimmel én magam, tüstént

Rendelve házamat, segíthetek.

Kulín.

Akhilleü! én is veled megyek.

Dárdára már erős karom 's kardra.

Dicsó Királyném vedd kegyedbe fel

Alíziámot; én te melletted

És a' Király mellett viaskodom.

Tiétek életem, ti tartsátok

Alíziát meg én nekem, — menjünk.

Imre.

Eredj, Kulín! Imre jól tartva Kincsed itt.

Alízia.

Eredj, Kulín! vitéz borostyánt majd
Szép homlokodra fűzők én. Eredj.

(*Akhilleüsz, Kulín el.*)

Constantia.

'S magunk maradjunk itt?

Imre.

Nem úgy Bernárd!

Te légy enyéimek' derék őrjök.

Vezesd a' fellegrvárba hármokat;

Csak testemen, magyar király' testén

Hathat fel a' testvér, az álnok oda.

Alízia.

O jó Király! aggalmak ölnek ott

Bennünket el, Constantiát 's engem

Értted, 's Kulínomért. Ne zárass el!

Halhassuk a' jót 's rosszat e' helyen.

Repedni szívnek, aggni mint, könnyebb.

B e r n a r d.

Maradhatunk. Ha győzni néped fog,
Nincs senkinek sérelme, bukni ha,
Ám édig hasson várod, elveszünk.

C o n s t a n t i a.

Itt élek és halok veled.

I m r e.

Derék

Asszony! a' vész' félelme nagy csupán;
Ő maga segít erőre gyengét is.

A l í z i a.

Félelmem akkor volt csupán, mikor
Futék Kulínnal; itt erős vagyok.

T i t o k n o k.

A' déli részről nagy viadal hallik,
Marán' kitett lámpája ége már,
De nagy hamar letűnt.

Imre.

'S a' külsereg?

Titoknok.

Nagy csendben andalog.

Imre.

Te menj', 's vigyázz.

Ti pedig akarván itt maradjatok.

Királyi méltóságom engem hív.

(*el a' Titoknokkal.*)

Constantia.

(*Alizia nyakára borul*)

Oh! ő elhagy!

Bernard.

Ugy illik ez neki.

Alizia.

Anyám! Kulínnak győzni kell, érzem.

Ö t ö d i k F e l v o n á s.

Szin: Szabad hely András' sátora előtt.
*(Három beszélő fiatal közkeresztes; több
 részint álló, részint át menő kereszte-
 sek. Egy markotányosné pálinkát töl-
 töget az inni kívánóknak.)*

1. Keresztes.

Tudjátok-e, ki a' magyar király?

2. Keresztes.

Még tegnap Imre volt.

3. Keresztes.

Ugy ugy! tegnap?

2. Keresztes.

Talán nem András?

1. Keresztes.

Sőt az.

3. Keresztes.

Úgyan csak.

2. Keresztes.

'S hogyan lehet már ez?

1. Keresztes.

ki van kiáltva.

3. Keresztes.

Mag Nádorunk a' hadnagyok között
Ugy felkiáltá őt, hogy a' sátor
Rendült utánna meg; 's utánna nagy
Zajjal kiálta minden ajk Andrást.

2. Keresztes.

Nagy változás egyszerre!

1. Keresztes.

Ám hasznos,

Cselt a' kereszt ellen vetett Imre;
Megölni bennünk a' türán készült.

Hát haljon ő, mondá derék András,
 'S utána mondák, a' derék hősök:
 Haljon meg a' türánn. Igyunk reá.
 (*Töltet és iszik.*)

3. Keresztes.

Haljon mog a' türánn! Igyunk reá! (*iszik.*)
 Az állók.

Haljon meg a' türán! (*többen isznak.*)

Egy átmenő.

Ki a' türánn?

1. Keresztes.

András Király éljen! Igyunk reá! (*iszik.*)

3. Keresztes.

András Király éljen! Igyunk reá! (*iszik.*)

Az állók.

András Király éljen! (*isznak.*)

Egy átmenő.

'S Király Imre?

1. Keresztes. (*távozva.*)

Haljon meg a' türánn!

3. Keresztes.

Igyunk reá (*iszik 's megy.*)

2. Keresztes. (*Kulín közelit átöltözve.*)

Veszélyesz emberek! De itt jön egy

Derék fiatal hős. Ő talán józan,

'S a' dolgot is tudhatja ő jobban.

Hej ifju hős! honnan 's hová?

Kulín.

Földim!

Miféle zaj volt ez?

2. Keresztes.

Bolondoké!

Ők össze vissza hordtanak mindent.

Kulín.

Tán itt osok?

2. Keresztes.

Fenekig átnéztek.

Kulín.

'S mi volt beszédük még is?

2. Keresztes.

Ej! mi volt? —

Királyt csináltak.

Kulín.

'S az ó Király?

2. Keresztes.

Annak fejére sok halál röpült!

Kulín.

'S te földi mit gondolsz?

2. Keresztes.

De merjem e?

Félek, te meg kerítsz.

Kulín.

Ne félj semmit?

Szaglódni nem jöttem.

2. Keresztes.

De monddmeg hát.

Ha Imre minket üldöz e?

Külömben énnekem bizony csak jobb

Az ó, királyban szinte mint borban.

Kulín.

És ilyen mint te több van-e itten?

2. Keresztes.

Több mint nem? ám hallgatni most biztosb.

Kulín.

Hallgatni épen nem tanácsos most.

A' várban András' része megbukott.

Legjobb barátja fogva van, Marán.

A' többi hódol volt Királyának.

Ma a' Király kiront hadával, és

E' hűtelent hűségre kényteti.

Mondják egy Angyal álla mellette

'S tekintetére a' vitézgek is

Rémülve földre rogytanak.

2. Keresztes.

Valón?

Kulín.

Ugy van hihetd; most jöttem én onnan.

2. Keresztes.

Isten segíti jó Királyunkat.

Kulín.

Segítsük őt mi is. Te szólj előbb

Hivebb barátiddal ; 's utánod ők
 Adják a' szót tovább : hogy Andrásnak
 Szándéka nem szent földre költözni ,
 Inkáb királyi székre vágy lelke ,
 És Imre ellen szegzi táborát.

2. Keresztes.

Ha ugy van ez , jó éjszakát Herczeg !
 Veled mi csak szent földre 's épen nem
 Királyi székre menni készülénk.
 Bizzál , magyar mellette nem marad
 Egy is , ki jó. (el.)

Kulín.

Ez jól esett. Most vissza a' várba.
 Jöhet Királyom már , 's Alíziam
 A' jó Királynéval nyugodt lehet.
 (*Szin : András sátora.*)
 András , a' Bán , és Vajda , Ech , több
 Hadnagyokkal.

András.

Már a' nap is lövelli fényét fel.

'S még sincs a' várbol semmi hír. Mi ez?

Ech.

Csudálom én Maránt. Ha tán Imre

Meg tudta szándékunk? De mit tehet?

Ő néki kis számmal van embere.

Pázmány 's Akhilleusz, maroknyi kis

Népel.

Vajda.

Mag elmenvén, tanácsunkat

Tán roszul érté meg:

Bán.

Nem ugy. Kevés

Idón világított, ugy halottam.

A' vár kapuján lámpa; ám hamar

Ismét eloltatott. Gyanús nekem

Ez a' dolog.

András.

Kulínra száll gyanúm.

Az estve hogy végezte énekét,
Mondják, Alíziával a' várnak
Indúlt; 's ma reggel összezuzva itt
Hárfája részeit találák meg.

Bán.

Az én fiamra? 's hogy lehetne ez?

Vajda.

Nincs semmi kétségem: fiam mondá,
Melly nagy haraggal hagyta el őtet
Rohanva vendég sátorodból ki.
'S így árulva dolgunk! Mihez fogjunk?

Bán.

Erőnkbe bizhatunk, hiszem.

András.

Bajos

A' várba hatni.

E c h.

Jó lesz éhséggel
Feladásra kényszeríteni.

A n d r á s.

Rossz tanács!
Felzendül addig a' királyi rész.

B á n.

Rohanva hágjuk meg.

A n d r á s.

Hol a' szerek? —
Rosszúl csinálátok ki titkolva
Elöttem a' dolgot.

V a j d a.

Valóban úgy!
Azért javallom én, egyezzünk meg
Ismét Királyunkkal, 's kövessük a'
Keresztnek elkezdett utát.

Bán.

Késő!

Árulva már dolgunk.

András.

Tinéktek ugy.

Nem nékem is; ti árulók vagytok,

Kénytetve vak tanácsotokra én

Nem szívből állottam.

Bán.

A' Heczegné

Vezérle bennünket. De hagyjuk ezt:

Uj hódolásra szó se légyen már.

Ech.

Ne oh Király! fejemben állana.

Gyula (jö)

Királyné Asszonyunk kívánczik

Megtudni, mint van elrendelve már

A' nagy dolog? Megindulást kíván
Halasztlanúl.

A n d r á s.

Kivánni könnyű, nem de tenni ezt.
Belőlről eddig semmi hír nem jött ;
Elárulástól tarthatunk méltán,
'S a' rosszul alkott terv feneklhetik.

(Darú több hadnagy társaival jö.)

Még várakoznunk kell, hogy értsük meg
Mint állnak a' várban meghitteink. *(Gyula el.)*

D a r ú.

Felette rosszul oh Király! mondják!
Akhilleusz hajnalban ellent állt
Maránnak a' ki most akarta fel
Tetetni a' lámpást, 's a' dél kapút
Felzárni népünknek. Tüzes csata
Történt közöttük. Tán Marán győzend,
De a' Király királyi ékekben
'S pálczával érkezék. Utána egy

Hős ifju képében jelent Angyal
 Egy isszonyú kétélű nagy karddal.
 Hátrála minden, 's földre omladott.
 Maránt Akhilleüs bilincsekre
 Füzette, 's mély börtönbe vetteté.

A n d r á s.

Mi ostobát regélsz Darú?

D a r ú.

Csak azt,

'S nem mást, mit ott kün minden ajk beszél.

A n d r á s.

'S mit minden ajk hazud. — Ki jött onnan?

D a r ú.

Mondják egy ifju hős jelent ma meg
 Itt sátorod körül, 's megint eltűnt.

A n d r á s.

'S az ifju millyen volt? Ki szólt vele?

D a r ú.

Őt többen is láták; de szólt csak egy.

A n d r á s.

'S az egy?

D a r ú.

Nevezni senki sem tudja.

A n d r á s.

'S hát nem mesét regélsz?

D a r ú.

Csak azt mondom,

Mit minden ajk beszél.

V a j d a.

Való lehet:

Különben eddig mért mulat Marán?

B á n.

Legyen való, vagy költmény, elég;

Hirlelve hogy van már, 's hadunkban ez
Hitelt talált, 's nagy változást tehet.

D a r ú.

Többen kiáltozzák Királyoknak
Imrét.

A n d r á s.

Vesztett bár volna el nem jól
Gondolt koholmánytok!

G e r t r ú d.

*(egészen Amazonban; kezében dárda; vele
Gyula, és több ifjak.)*

Vesztett volna

Bár a' te gyávaságod el! Mit ülsz
Herék módjára itt vitéziddel?

A n d r á s.

Mint tegnap elvégzénk, Maránt várom.

G e r t r ú d.

'S börtönben ő téged. Nem hallád e?

András.

Csak most előszer.

Gertrúd.

Fel tehát hősök!

A' várba fel! duljátok izzé és
 Porrá azon rossz férgű barlangot.
 Vidáman emlékezve Árpádnak
 Derék erőnyü nagy korára fel;
 Hol csak magasra kelt vitéz erő
 Uralkodott; szolgált pedig csak az
 Alanti gyávaság. — Le a' félénk
 Kislelküvel, 's alacsony szívü hitvány
 Szolgájival. Fel a' derék karu
 Hősökkel! Itthon kell előbb rendet
 Csinálnotok, hogy vissza érkezvén
 Győzelmi zászlóitok szabad szárnyan
 Lebegjenek szabad hazánk felett. —
 Fel hősök! én előttetek megyek.

(Mint indulva fordul, Imre előtte áll minden királyi ékeivel; kezében a' királyi

*pálcza. Oldala mellett hősileg Kulin,
kezében a' villogó kétélü kard. Gertrúd
hátra isszonyodik. Közönséges zavarodás
a' jelenlövökben.)*

Imre.

Meglátom én, ki fogja hitszegő
Kezét emelni kent Királyára!

*(András itt térdre bukik; példáját követik
mindnyájan csak Gertrúd nem, ki hara-
gosan elfordult képpel áll, de Kulin ki-
veszi kezéből a' dárdát.)*

András.

Kegyelmedért esdeklék itt öcséd,
Dieső Király!

Bán.

Kegyelmet oh Király!
Mindnyájan.

Kegyelmet oh Király!

Gertrúd.

Halált, halált

A' gyáva pórnépnek!

Imre.

(*Megfogja András kezét.*)

Te jöjj velem!

Kulín! te add Gertrúdnak át karod!

A' többiről Bánunk felelni fog. (*el.*)

Kulín.

(*Gertrúd' karjába ölti karját.*)

A' várba így illik nagy Asszonyom!

Gertrúd.

Hah, áruló!

Kulín.

·Meglátjuk ezt is még. (*el.*)

Bán.

Hatalmas a' Királyi szó, menjünk.

U g o d.

Ki fekszik a' véres gyöpön?
 'S nem tér-e még baza?
 Te vagy bajnok? 's a' harcz' keze
 Rád tán veszélyt hozza?
 „Sírrá lön értted öslakom,
 Kelj-föl szerelmes bajnokom!“

Reá hon bú 's remény között
 Epedve mátká vár,
 A' lyánka minden hadfiút
 Megkérde: ha jön-e már?
 „Föl hát szerelmes bajnokom!“
 Kelj-fel szerelmes bajnokom!“

'S mint szikla, ágya olly kemény,
 Ben álma nincs soha;
 Napfényt nem enged a' pogány,
 Olly szörnyű mostoha.
 Panaszt nyög ajka — sok panaszt,
 Vad nép ez; nem hallhatja azt,

'S illy volt a' dal: „Kedves hazám!
 Szívem feléd dobog;
 Ti kedvesek, mindannyian
 Oh csak ti boldogok!
 Engem kötözve tartanak
 A' lánczok és sötét falak.“

„Hol vagy szerelmem, csillagom,
 Szög fürtű Szüzleány?
 Eddig lehulltak ékeid,
 Szép arczod halovány;
 'S készül, mert nagy bánat gyötör,
 Szálló napodnak sírgödör.“

'S e' dalra jó leány figyel,
 „Ki rázza lánczait
 Illy vad helyen két éven át?
 Fogoly, ki vagy te itt?“
 „„Ne kérd nevem' jó lyány-ne kérd;
 Nincs hála szép szerelmedért!““

A' lyánka tűn, mint álomárny,
 Utána csönd terül;

De a' rabot rémgondolat
 Veszíti 's vére hűl,
 'S még két nap ül a' vad helyen,
 'S a' lyánka két nap nem jelen.

A' lyánka, mint kelő tavasz'
 Szűz rózsahajnala,
 Szivére szeplőt nem bocsát
 Szemérme fátyola:
 De szánva még-is a' rabot
 Lelkébe lángot fogadott.

'S bár szive ég tisztán 's igen,
 A' rab pedig hideg;
 A' szűz lobog, reszket, reméll,
 A' rab nem érti-meg:
 De szánva még-is a' rabot
 Lelkébe düht nem vonhatott.

Már fön magas lakját a' lyány
 Eljárja csöndesen,
 Kénszemmel mindent megtekint,
 Nincs senki már lesen:

'S lerázza gyorsan lyánymezét,
És oldni száll a' rab' kezét.

„Nyúgodj Omár fél éjelig,
Álmaid legyen nehéz,
Míg bús rabot jámbor leány'
Áldása nem tetéz.
Így a' leány: „föl-föl hamar!
Bilincsed' oldja gyöngé kar.

Föl-föl hamar! mély álmait
Aluszsza vén Omár,
Nincs öröd, elnyugodtanak
Mindannyian ma már.
Siess; de hagyd emlékedet,
Lyány tesz szabaddá tégedet.“

A' vándor és a' jó leány'
Áldása jár együtt,
Félelme-is, mint hív fiú
Kiséri mindenütt;
De kékül a' kedves határ
'S ölébe zárja honja már.

Jön alkonyat, hajnal pirúl,
 Jár még a' jövevény,
 Kíséri már mindütt öröm,
 Kíséri illy remény:
 Szüzem, derüljön bánatod,
 Még Hivedet megláthatod.

„Mátkádat, édes lány, ne-várd
 Öt néma sír fedí;
 Ne várd leányom; öt kezed
 Többé nem illeti.
 Zalánban öt föllelheted,
 Gyűrüt Zalán cserél veled.“

Igy ősz Tevel, 's minden szava
 Tör a' leány' szivén;
 „Atyám, atyám! elhalt Ugod,
 'S gyűrüt cseréljek én?
 Gyűrüt egyéb nem vált velem; —
 Öt senkiben föl nem lelem.“

'S az ősz apának homlokán
 Lobbanva vad láng kél,

Előtte lyánya hervadoz ,
 Mint dérütött levél ;
 De ő : „ Szakadjon ősze ég ,
 Férjed Zalán leszen ma még .“

„ Atyám , édes ! parancsodat
 Lyányad teendi bár ;
 Kezem kötött , szívem szabad ,
 'S nem bírja senki már :
 És nekem a' menyaszszonyág
 Helyett szívem mély sírba vág .“

Sohajtoz a' szép szüzeány ,
 Foly könnye , mint patak ;
 Bú táboroz hóhomlokán ,
 Arczája hervatag :
 És a' leány keletre néz ,
 'S előtte hegy 's völgy könybe vész .

'S nem jön keletről hős Ugod
 Szerelme' szárnyain ,
 Nem jön lobogva , mint előbb
 Hő keble' lángjain :

De mint a' nász vig népe gyűl,
Útfélen egy zarándok ül.

„Jó földiek! násznépeket
Mi gyűjt a' várhoz itt?
„„A' vár' szüzet ifjú Zalán
Viendi-el legitt.““
A' szó ez. Ő a' várra néz,
Szemébe sok könyűt idéz.

'S előtte a' leánysereg
Középett Ida is,
Mint sok viruló rózsa közt
Virágtalan tövis;
'S néz a' vándor, 's Idára néz,
Szemébe több könyűt idéz.

Nincs pompa a' bádjadt menyen,
Sem pompa nincs mezén,
Fellegsötét tekintete,
Mint lép a' vő' kezén.
'S még a' meny is keletre néz,
Szemébe több könyűt idéz.

„Jó népek! a' meny köztetek
Mellyik csinos leány?“

„„Jó vándor, szép menyaszszonyunk
E' bánatos leány.““

„Szent földről én vándor vagyok;
Ne sirj leány! áldást hozok,“

Igy a' zarándok. Titkait
A' nász 's egyéb lesi;
'S bámulva néznek öszsze mind
A' pompa' részesi.
'S egy érti a' sok nép között,
Ki a' víg vövel költözött.

És a' sötéten néz körül,
Mint felhők' csillaga,
A' nász 's egyéb előbbre kél,
Csak ő nem egy maga,
'S első öröme most fakad,
'S rebegve tördel illy szavat:

„Oh isten! elküldötted-e
Napom' szép csillagát?“

Ugod! szívem vándor, te vagy,
 Kit gyászos Ida lát?
 Jó népek! itt elálljatok,
 Gyűrűt csak ezzel válthatok!“

'S keblére dől a' Jövevény,
 És sír örömkönyűt,
 A' szűz tavaszként földerül
 'S Ugoddal vált gyűrűt.
 'S jó szive, mint búüldözött
 A' siring él öröm között.

Takácsy Józsa.

Paulina' viszontagságai.

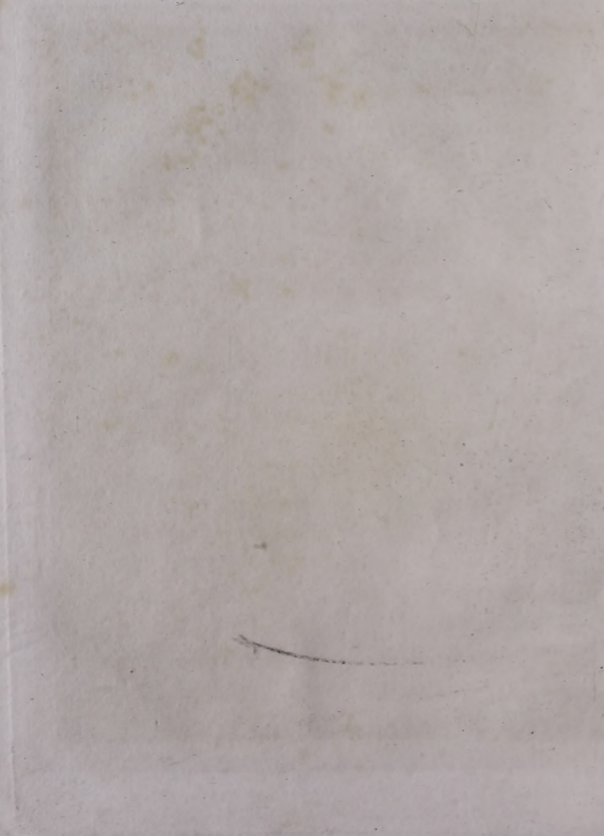
(Töredék önleveléből.)

5. Máj. 1832.

Az én férjem Poéta, és öröké halhatatlan
 laurusról álmodik. Ej fiam! mondom neki: vedd
 ki fejedből ezt a' bolondságot; nőtelennek valók

T. Goussier del.

az illyesek. De ő csak, ha szerét teheti, olvas, és verseket ír valamelyik Almanach' számára.

Azt mondták felőle: majd világra valóbb lesz, ha megházasodik. Hitték ezt némelleyek, 's én magam is hittem; azonban legkevesebb változást sem venni rajta észre.

Tegnap is majd a' szél ütött meg boszúságomban fásultsága miatt. Barátnéim látogatásomra jöttek, 's a' Poéta és férj hon nem létemben őket szemetes, és füstös szobájába vitte, 's haza érkeztemig pipa szóval verseket olvasott nekik.

Ritkán van jó kedve, egyéb ha a' Gyűjteményt annak idejében kapja, vagy Pestről levele érkezik. Néha, de a' mi miolta együtt vagyunk, háromszor történt meg, igen finom hangon is tud szólni. Mondom illykor neki: Lásd lelkem! most szerelmet érdemelsz, szüntelen így maradj. Kerül-fordul azonban, és megint az, a' ki az előtt volt.

Ne menj kedves Lórim! Poétához férjhez;
mert az történik veled, a' mi velem, hogy se
jó, se rossz dolgod nem lesz, azaz: egészen ma-
gadra lész hagyva.

k ö z l i S.

K é t V i r á g.

Ki örömkörben nézheti
A' természet' bájait,
Boldog, ki vigan élheti
Földön rövid napjait.
Kit nem bánt gond, sem hiúság,
'S szive soha sem vérzik,
A' kinek a' szomorúság
Lelkéhez nem férkezik.

Boldog, kinek kebelében
Kigyórágta seb nem ég,
A' kinek tiszta szivében
Nem lakik maró kétség.

De, hogy igaz boldogsággal
 Élhessen itt valaki,
 Utjait két gyöngy virággal
 Ő gondosan rakja ki.

Nevök e' két virágoknak
 Erény és ártatlanság,
 Ezekből jő mindnyájunknak
 Öröm 's álló boldogság.
 A' ki e' két virágokat
 Tépi, — 's rájuk nincs gondja,
 Az a' dicső vagyonokat
 Lábaival tapodja.

Nyitra Zerdahely Lőrincz.

C s a l o g á n y.

Némulj-el Csalogány!
 „Ne sirj panaszt,
 Szavad szememben csak
 Könyüt fakaszt.“
 De egyre sir még is

A' Csalogány,
Szavára búsabb lesz
A' bús magány,
Dalomra is borul
A' bús haraszt,
Ha értted ó leány!
Sirok panaszt.
'S utánad míg könyűtt
Sírok-sírok
Fölöttem a' madár
Által suhog;
Bús szárnyakon lebeg
Kerted felé,
Hol szivedet talán
Öröm telé.
'S ott sír a' Csalogány
Hüs lombokon,
Eped keservesen
Sűrű bogon.
Ó Tinka! szánd te is
A' Csalogányt,
Mond, édesem: „ne verd-
Föl a' magányt,

Dalod szememben csak
 Könyet fakaszt;
 Némulj el Csalogány,
 Ne sirj panaszt!“

Zala.

G n ó m á k.

Némelly Szerző hásonlít a' fris tormához, melly előbb keményen csíp; de azután hathatósan gyógyít.

Rosz barát és árnyékóra hasonlók: mivel mind kettőt csak akkor látni, mikor a' nap süt.

Vannak házi nyavalyák, és házi orvosok! de szükség, hogy a' közönségnek is doktora legyen, ki annak betegségeit gyógyítsa.

A' Státusban nem csak a' méhek' számát, hanem az herékét is kell tudni, mellyek mézet esznek, de nem csinálnak.

A' kis talentomok olyanok, mint a' picziny emberek, kik lábújhegyen járnak mindég, hogy látassanak.

Embertársunk' nyomorúságán hullatott könnycsepjeink befolyanak az öröklét' tengerébe, 's ennek mélyében gyöngyökké válnak.

Jobb a' nemzetséget kezdeni, mint végezni.

Az hibát palástolni nem kell; de ha valaki gyarlóságból vétett, menteni kötelesség.

Az avult képbe új szinekkel önt életet a' Festő. Azonban, ha a' kép hitvány, a' költséges új dologozással csak annyit nyer, mint a' rút lyány' arcza a' kendőzés által.

Kik anyanyelveket és nemzeti ruhájokat megvetik, iszonyúbbak a' vadállatoknál; mivel ezek természeti hangjokat és szőröket megtartják.

Az egyetemes geniek a' tudományok' mezején hasonlítanak a' pillékhez, mellyek minden virágot megszál-
nak, de egyikből sem szívnek mézet.

A' megterhelés miatt beteg gyomornak legalkalmasabb orvoslása a' koplalás által eszközöltetik! de a' tudós fejnek is bizonyos időkben diétát kell tartania, hogy megemészthesse azt, a' mivel meg van terhelve;

különben nyavalyát kap, melly sokszor veszedelmesebb a' gyomor' gyengületénél.

A' vallás a' szív' dolga, nem a' feje. Innen a' ki- nek jó, nemes szive van, nem lehet roszt hite; a' tudós fejűnek pedig nem mindég jó a' vallása.

Ha minden lények egymásnak hasznosok, ki akarna hazájára 's a' világra nézve haszontalan maradni?

A' legerényesebb nincs hibák nélkül, és a' legbol- dogabb kívánatok nélkül.

Többet ér egy örömmel tellyes kunyhó azon pa- lotánál, mellyben sírnak.

Vannak plánta-állat, és istenemberek.

Az ének vadállatokat, és a' vers embereket szelídit.

Meg kell tanulnunk a' régi nemzetektől, 's jelesen a' Rómaiaktól, nagy dolgokat tenni; a' Szpartaiaktól, kis korunk olta az erényhez szokni; az Egyiptomiaktól, halottainkat tisztelni; az Athéniektől, tanítani 's olvasni.

Az asszonygüzlő férjfiaknak legméltóbb és legtermészetesebb büntetések, ha a' Szépek kegyeiket tőlök megvonják.

Hajdan az embereknek goromba nyelvek és őszinte szívek volt; most ellenkezőt tapasztalunk.

P o n. T h e w r e w k J ó z s e f.

A' Hűséghez.

Tégedet mennynek gyönyörű szülötte
Költönös Hűség, keres, és kizengni
Ébredsz lantom, mosolyogj-le, kérlek,
A' magos égből.

Im neked hálát emel a' kegyes hölgy,
Férje kit bájol nemes érzeménnyel;
Csak tetőled jön, ha eped, szivére
Mennyei balzsam.

A' vitéz lelkű hazafit tevéled
Látom a' dücsnek ragyogó küszöbjén;
Általad szállong szeretett nevére
Tiztelet, áldás.

Törjön ellenség' dühe szép hazánkra;
Háborogjon bár az irigy kajánúl:
Nincs veszély, mellyel rohanó viharként
Szembe ne szökjön.

Általad Kodrus leve a' csodálat'
Tárgya, tündöklék Leonída' híre,
Muczius, Cocles ragyogó sugárban
Általad élnek.

Hát magyar honnunk' nemesebb szeszélyü
Hősi, Nádasdink, Hunyadink, Szilágyink
Vas karú Zrínyink egyedül te véled
Nem de jutának

Halhatatlanság' örök édenébe?
Hol nevök mindég hazafit tüzellő
Láng között élvén, onokákrul által
Száll onokákra.

Jallosits András.

A' M a g á n y.

A lig áll be éltem' viruló tavasza ,
 Márig int a' Magány szelid rejtekébe ,
 Oda, honnan majd nem kívánkozik vissza
 Lelkem híúság' alacsony fészkebe.

Békét 's csendet ígér , 's édeni örömet ,
 A' millyet nem adhat sem arany se fő rang ;
 De ez mind nem képes időtlen szívemet
 Érentni ; ez még csak előtte pusztá hang.

Beülök hát a' nagy világ' hajójába,
 Az övedzők benne a' hiú remények —
 Majd elérek , hiszem , gazdag Indiába ;
 Kedvezők a' szelek 's az éjjeli fények.

'S midőn a' partot már már megközelitem,
 Orkán kerekedik , 's veszély ér bennünket,
 Gondolom, ha most megmarad kétes éltem
 Kerülni fogom a' zajos tengereket ,

És elmegyek amaz isteni Magánynak,
 Mellyet most érttek már, ápoló keblébe,
 És ott egymagának 's a' hímes viránynak
 Öntöm ki fellengző szellemem' ölébe.

De nem tudom innen az utat hozzája,
 'S ollyat sem találok, ki oda vezetne;
 És ha másutt vagyon mostan a' hazája,
 Fáradásom épen haszontalan lenne.

Nincs más mód; tehát itt a' hullámok között
 Kell csak ezután is folytatnom éltemet
 Talán szerencsém még úgy el nem költözött,
 Hogy bánnom kelljen e' világon léteimet.

Megypatak.

P é l d á z a t o k.

Ilka, és a' Rózsa.

Ilka piros rózsát szaggatván, gyenge kacsóját
 Meg sértette hegyes túske fölötte nagyon.
 Fáj sebe Ilkának; vérzőjét kedveli még is. —
 Azt gyűlölni nehéz, a' kit epedve szeretsz.

Méh, és a' Pók.

A' dolgos méh, és a' pók egyféle virágból
 Szi levet; ez rósza'k' könnyeit issza, az is.
 De folyjon bár egy forrásból tiszta italjok;
 Változik a' szívók' elfogadása szerént.
 Lészen az édes méz a' kis méhecske begyében:
 A' pók keblében meg csupa méreg, epe.
 Így vagyon a' tudomány' köz használása is; azzal
 Ollykor ez él legjobb célra, gonoszra amaz.

Balaton, és a' hajó.

A' haragos Balaton' félelmes habjai szűnven,
 A' vész dulta hajó hív kköötöre talál.
 A' kit az ádá'z sors üldöz, kétségbe ne essen;
 Vas keze elfárad, 's fordul örökre baja.

B. T.

A z Ö z v e g y e k.

V í g J á t é k
három Felvonásban.

Személyek:

Renáta, Özvegy Nemes Ászszony.

Adelina, testvére.

Árpási,

Irmái,

Csermelyi,

Hadnagy,

} Kérők.

Vitainé, Renátának házi barátnéja.

Ágnes, Szobalyán.

Fogadósné.

Kocsis.

E l s ő F e l v o n á s.

(Szoba á' Kastélyban.)

Renáta. A' szépséget az esztendők nem vesztegetik meg, sőt azt gyakorta nevelik. (*tükörbe néz*) Példának okáért: e' szemek nem voltak hajdan olly elevenek, olly igézők, mint most. E' csókrá termett ajak, ez alabastrom nyak, e' lihegő kebel, e' deli testállás most sokkal hódítóbb, mint húsz esztendő előtt. — Én is mit mondok! — húsz esztendő előtt. — Tizenkilencz mult, hogy férjem' eltemettük, — 's akkor én még lyánka, valóban csak nápicz lyánka voltam. — És azután, ha túl találnék is most a' negyvenen lenni, a' mi bizonytalan, mind semmi, csak arczam (*tükörbe néz*) fiatal maradjon. — Szegény Adelina! — nem irigy-

lem, nem, — tizennyolcz esztendőské csak, és idősbnék látszik mint én minden piperéje mellett. — Az egyet csodálom, hogy még is annyi a' kérője. Hanem a' mostani ifjak csak leány után fülnek, hamindjárt nem olly igéző is: és az Aszszonyt minden angyali szépsége mellet is csak nyájas szóval tartják. Azonban nem magamat értem. Nekem igen is számos az imádóm. Csak azon töröm most eszemet tehát, hogy kit tegyek személyemmel boldoggá a' sok közül, minekelőtte a' hosszas özvegység végtére unalmat talál majd szerezni.

Adelína. (*pompás új öltözetben.*) Imhol, kedves Néném! tetszik e' ezen új ruhá. Tekintse meg, nincs e szabásában hiba.

Renáta. Micsoda ruha ez?

Adelína. Mellyre a' minap mértéket vettem.

Renáta. *(letötöl fogva talpig nézegeti)*

Meglehetősen áll itt elől, — fordulj! — Hátul egy kevesé szorosabb lehetne. — Hanem épen nincs jussodhoz szabva ez öltözet. E' drága csipkék, e' gyűrűk, ez arany láncz honnan, 's kinek a' pénziből?

Adelína. Meg van tiltva; még most nem szabad szóllanom.

Renáta. Nénédnek, ki szüléid helyett van, mindent megtartozol mondani.

Adelína. De mikor Nénikém is illy kérdéseket tesz. — Csermelyi Sándor küldötte mind, a' mi most rajtam van.

Renáta. Ez látod miattam történik. —

Adelína. Épen bizony! —

Renáta. Úgy kedvel, ládd e ő engemet, hogy azokkal is jót tesz, kik hozzám tartoznak.

Adelína. Lehetetlen! ezt most hallom először.

Renáta. Tapasztalod is már. — Azonban,

mint reményem, nem lesz rajtad estig e' dragá öltözet.

A delina. Benne akarom pedig a' napot tölteni. Mivel nem tudom, mellyórában terem Csermelyi szobámban, és ezen öltözetben, melyet ő a' maga izlése szerint készíttetett, szándékozik ma látni engemet.

Renáta. Micsoda hiú képzelődések ezek! Nem hijjában, hogy fejér személy vagy. Egy kis ajándék már arra a' büszke gondolatra visz, hogy beléd bolondult a' fiú. Majd biz ő neki egy-két ezres lyány kell, és mint te, olly tapasztalatlan. Azután mint tudsz még csak álmodni is a' férhezmenésről? Az nekem illy korán még eszembe sem jutott.

A delina. Én csak azt akarom, hogy kedveteljék neki; minthogy rajtam akarja látni ajándékit.

Renáta. Bízvást az almáriomba rakhatod azokat. Ő tegnap elutazott, és két hét után

alig foghatja látni vidékünket. Ezt ő tulajdon kezével írta meg nekem a' minap. Egyébként, hiszen ha jönne; mert ez, mint tapasztalhattad, kedvemért történik, magam se-mennék ám egy tapodnyira is.

A d e l í n a. Mint írhatta ő ezt? — Azonban meglehet. —

R e n á t a. De tiszta igazság. Azért csak végy magadra más ruhát.

A d e l í n a. Már látom, hogy tüske Néni-kém' szemében ez ajándék öltözet. Már csak levetem, hogy ne boszorkodjék tovább.

R e n á t a. Nem mintha tudja kő, mi volna szivemben; hanem gazdálkodónak kell lenni a' mostani lyánynak. Nem olyanok a' jelenvaló idők, mint a' hajdaniak. És azután ha valaki, főképp pedig férjfi talál házukban teremni, mindig bátorságosabb olyannak, mint te vagy, a' legközségesebb öltözetben lenni. Rám ne nézz, mások környülményim; tehát csinosabb lehetek.

Adelina. Én kedves Nénémhez úgy sem hasonlítom magam.

Renáta. Jól teszed. Azért csak vetkőzz-le, és láss mindenhez a' ház körül. Én Ida barátnémat megyek köszönteni; mert születése napja van. Már a' kocsis, mint hallom, befogott. (el.)

Adelina. (*boszorkodva*) Vigyen a' jó szerencse! — Dehogyan teszem én le e' szép ruhát. Kedves előttem ennek minden darabkája. — (*a' tükörben nézi magát*) Valóban finom izlése van a' deli fiúnak. E' gyönyörű mellyrevaló, e' helyes karfodrok, e' csillogó gyűrűk! (*levesz újáról egyet, 's nézi*) Nini most látom! Ebben Csermelyi neve van — 's egy égő szív mellette. — Oh igaz, a' mit hó ajka rebegett! Övé vagyók én — 's ő enyim! — Hogy tudnám én félre tenni e' kedves zálogokat, 's mint foszthatnám le rólam az illy öltözetet, mellyet a' legtisztább, ha-

nem egyszer'smind a' leghatalmasb szerelem füzött rám? — Ha nem jön is ő — az egyetlen — ha elutazott is — látom én még is őtet előttem állani, és megelégedve szemlélni rajtam szives adományát. Hallom ismét, mint vallja többször fogadott hűségét, és érzem, hogy szive mint dobog. — Oh Néném! te kancsal szemeket látszatol vetni rám, hogy érezek; ezzel csak ön szivedet faggatod. Ahoz láss inkább, hogy látogatóid' udvariságát ne véld mindjárt szerelemnek; mert míg rokonnyá nem lesz, 's egészen egybe nem olvad a' két ömledező kebel, addig a' szegény szerelem kizárva a' kapu előtt hever. — Ah miscoda ajtó csattogás ez? Még sem vitt el a' jó tévő szellem tégedet Nénikém! Pedig bizony most úgy ellenének nélkülöd. — *(vetkezödni kezd.)*

Á g n e s. A' Tek. Aszszony mondta, hogy míg oda lesz, addig a' ruha ki legyen téglázva.

Adelina. Ágnes, te vagy? — De így még sem vetkeződöm. — Tehát elment e, a' vagy itthon maradt?

Ágnes. El, valójában, el, a' maga személyében; és ha táncz lesz, csak holnap jön haza régi szokás szerint.

Adelina. Azon esetre ez kérdést sem szenved. És tett e még más valami rendelést? Ugymint ha vendégek jönnek, én magam —

Ágnes. Minden esetre, az illy alkalommal Vitainé fogja a' ház' aszszonyát játszani. Már érte küldöttünk, azonnal itt terem.

Adelina. Így kevés, vagy semmi nyereség, hogy Nénike elment.

Ágnes. Még sem szoktunk tőle olly igen tartani.

Adelina. Mit ér az még is, ha a' mit lát 's hall bemond. Azonban új ruhámat nem teszem le, ahoz semmi köze. —

Ágnes. Kár is volna ma újra öltözködni;

mert a' ránk bizott dolgot magam is elvégezem, és még másra is lesz időm, ha a' Kisasszonytól engedelmet nyerek.

Adelina. Talán kevés tanczra? Arra Vitainé fog elereszteni. Ezentúl itt lesz ő.

Ágnes. Arra várakozni. — Pedig a' szakács is, Kertész is könyörög általam, 's a' szegény szolgálók. —

Adelina. 'S a' háznál ki marad?

Ágnes. Itt lesz Vitainé, 's azután a' konyhában egy cseléd.

Adelina. Csak soká ne késsetek; mert egyébkint magam is lakolok veletek.

Ágnes. Semmiről sem kell búsulni. Minden a' maga rendiben fog menni. (el.)

Adelina. Azt tartom, a' vén Dorkán kívül, a' ki ebédünket főzi, a' többi mind farsangolni fog. És mindég így van az, mihelyt va-

Iahová elkocsiz Nénikém. Ennek a' kemény bánás oka. Itthon létében senkit sem ereszt egy tapodnyira is. Pedig a' fiatalság él hal a' mulatság után. Még is jön már egyszer Vitainé Aszszony, (*az ablak felé néz*) 's egy Úr vele. — Hej be aprókat lépeget, — ő sem fiatal már. Mit keres ő nálunk? Talán pöre lesz Nénikémnek vele. —

Vitainé. Bátorkodom a' Kisaszszony elejbe vezetni Árpási urat, mint régi barátomat.

Adelína. Örvendek. — Hanem nincs (Vitainéhez) itthon Nénikém, 's én az ő dolgaiba épen nem avatom magam.

Vitainé. Ments Isten, azt nem is akarjuk.

Árpási. Én hac occasione egyedül a' Kisaszszonynak akartam tenni tiszteletem'. —

Adelína. Erre, nem tudom, mint lehet érdemem?

Árpási. A' moralitás, és az egyéb szép

proprietások miatt van ekkora becse. Azután ez eleven szemek, mosolygó két ajak. —

Adelina. Már ez majd sok is lesz.

Vitainé. Sőt többet is érdemel. — Én tudom, 's Árpási Úr tapasztalni fogja. A' Kisaszszony, minden szépsége mellett a' gazdasághoz is ért. Falura, hol számos a' baromfi, béres, és más cseléd, szakasztott ilyen kell. Azután ő benne, mivel igen kegyes szívű, úgyhogy a' légynek sem szokott vétetni, az árvák mostoha helyett édes anyát lelnek.

Árpási. Nec secus; — ez pedig ritkaság a' mostani világban.

Adelina. Azt én is mondhatom, hogy a' gazdasághoz igen ért Nénikém. Hogy pedig épen a' légynek sem vétene; — azt nem mondhatom; — azonban legyen úgy.

Vitainé. Kisaszszony!

Adelina. Tessék! —

Vitainé. Tudja e kinek beszélünk most. —

Árpási. Szép Qualitásiról?

Adelina. Annak, a' ki a' gazdasághoz ért. Már pedig az egész háznál csak Néniki ért e' hez.

Árpási. 'S a' Kísaszszony ebben idiota lenne? 'S hamindjárt; — azért az én szemeimben nem kissebbedik becse; —

Adelina. Mit gondolok én vele. —

Árpási. Mert az illyeseket nálam ex praxí megtanulhatja még. Hanem én most breviter csak azt akarom érteni; ha olly szerelmet érez e szivében irántam, mint a' millyen drága személye iránt az enyimben lángol?

Adelina. Micsoda kérdés ez? Erre nincs felelet.

Vitainé. Csak bátran! — ne szégyenlje magát vallja meg, hogy e' szép urat szereti, — azután vége lesz. — Ne féljen semmit is. — Nem gyermek. — Okos és tapasztalt férje lesz.

Adelina. Kicsoda?

Vitainé. E' derék és birtokos' özvegy úr.

Adelina. Férjhez menni nem szándékozom még.

Árpási. Hát mikor per Deos! Hiszem most van élt e' virágában; most erre a' legalkalmasabb idő.

Vitainé. Akkor kell menni a' lyánynak, mikor kérője van.

Árpási. Sapienter dictum. Okosan tetszett ezt mondani. — De talán hirtelen leptük meg. Nem akar perfunctorie, csak imígy-amúgy bánni a' dologgal. Certum est, hogy én hamar kimondom a' szivemen valót. Kevesé tüzes a' legény. — Azonban várakozni is tudok, ha a' szükség úgy hozza magával. — Tessék csak kevesé meggondolni magát, 's a' feleletet, mellynek favorabilis létéről előre meg vagyok győződve, Vitainé Aszszony által tudtomra adatni.

Vitainé. Kár csak egy-két órára is a' dolgot halasztani. (*Adelinához*) Nem illy könnyen

jön megint ekkora Szercencse. Mit gondol, penziós Exactor férje lesz.

Árpási. Engedjünk, ha más ként nem lehet. Pedig szükséges ám nálam a' gazdaszszony, és gondviselő gyermekeim mellé!

Adelina. Szépen vagyunk. — Ez lenne részemről az igazi terno! Nem, nem —

Vitainé. De hogy nem. Ki akadályoztatja?

Árpási. Úgy van. Minden a' Kisaszszonytól függ.

Adelina. Azért mondom: Nem, épen nem. —

Vitainé. Hát ha azután valami fiatal embernek ad kezet,

Árpási. Olly temérdek hibát nem követ el talán?

Adelina. Sőt azon lesz, hogy elkövesse —

Vitainé. Ha mondom ollyannak ad kezet, ki öröké mint a' bábbal fog vele játszani,

's nem is ereszti majd a' konyhába, hanem | szüntelen a' szobában tartja; —

Adelina. Ez oh temérdek baj lenne.

Vitainé. No lám e. Hanem Árpási úr lakodalom után mindjárt a' dologra szoritja és annyi foglalatossága lesz, hogy azt sem fogja tudni, hol a' feje. —

Adelina. Tehát szolgálóra van szüksége neki. —

Árpási. Aliter se habet. — Hiszen dispensálhatja ám magát. — Azt én sem szeretném, ha mindég a' tűzhelyt őrzene. Sőt akarom, ha érkezése van, hogy velem még ebédeljen is.

Adelina. A' tatárt! Ez nagy leereszkedés lenne az Aszszonyt az asztalhoz. —

Vitainé. Sőt ez már most divatban kezd lenni a' csinosabb házaknál.

Árpási. Sok helyett praesideálnak is; pedig ha nem a' házi úrnak is, legalább vendégnek kellenék a' fő-helyet engedni.

A delina. Igen tetszik ismerni a' finomabb világot.

Árpási. Mennyire, annyira. Hanem nem untatom most többé a' Kisaszszonyt. Kérem, csak arról, a' mit elébb mondtam, tessék megemlékezni.

A delína. Jól van, jól.

Árpási. Addig is magamat kegyes fávorjába ajánlom. (*índul.*)

A delína. Szerencsésen járjon! —

Vitainé. Én is mindjárt megyek, csak tessék előre —

Árpási. Még egyszer magamat úri grátiájába ajánlván, maradok holtig —

A delína. Ha marad, akkor nem kap feleletet.

Árpási. Alázatos hive, és köteles szolgálja. (*el.*)

Adelina. Valljon mit keres ez a' vén ember itt? Majd elájultam a' nagy unalom miatt. És még Vitainé Aszszonyom is tolt a' szekerét, és segítette szaporítani végetlen beszédét.

Vitainé. Ez tehát a' köszönet, hogy részére szólottam. Várjon a' Kisaszszony; majd megbánja még, hogy kosarat adott.

Adelina. Az az én károm lesz. — Oh jaj, de fáj fejem! A' pusztá sok' beszéd. —

Vitainé. Szóból szoktak az emberek érteni. Árpási úr özvegy ugyan,

Adelina. Nem bánom, akar mi.

Vitainé. Nem is fiatal már többé;

Adelina. Azt igen is láttam.

Vitainé. Hanem gyönyörű gyermekei vannak,

Adelina. Hagyjon békét; mert már gyomrom is ímeleg.

Vitainé. És jó birtokú.

Adelina. Oda vagyok! — Bizony meg

kell halnom, ha soká tart még e' sületlen beszéd.

Vitainé. Láss a' Kisasszony, mit tesz. Maga veszi hasznát. Most megyek, és Árpási urat vigasztalni fogom. — Elöttem a' képe, milly bizzegve üll szállásán a' zsellye-székből, 's mint rágja boszónkodva pipa-szopókáját, hogy olly meszsziról, és illy hijjában jött-ide. Már ez a' gyászos látvány is könybe hozhatná a' Kisasszony' szemét.

Adelina. Sajnálom is az ő tükfejét én, hogy magához hasonlót nem keres.

Vitainé. Ez jó jel! sajnálkodik — Míg végre kezet ad. (el)

Adelina. Kezet ám; de kinek? — Csak hogy megszabadultam tőlök. — (tükörbe néz.) Szinte meghalaványodtam boszúságom miatt. Mint juthat eszébe, hogy engem kérjen meg. — Hanem Vitainé nagyobb csodálatra méltó, ki tudván érzésemet; és ama' nagy darab úr mellett mert

még is szóllani. Hol van az illyennek szive, vagy inkább lelkiismérete! — Szánakodás nélkül szemlélne ő engem ez otromba ember' vastag karjai közt. És Néném szinte ezen huron pendül. Pedig ő szüntelen fiatal férjre tart számot, engem pedig vénnek adna, ha tőle függene. — Most se Vitainé, se más — egymagam. — És megint hoz a' rossz lélek valakit! (*tükörbe néz.*) Minden helyesen áll. (*kopogatnak*) szabad!

Csermelyi. Az egész házat el lehetne lopni. Egy lélek sincs e' nagy épületben, csak az, csak az, — a' kit én szívdobogva keresek.

Adelina. Nem reményltem e' különös szerencsét.

Csermelyi. Úgy e angyalom azért? mert Nénikének irtam, hogy el fogok utazni. Ezt teennem kellett; mivel egyébként nem ment volna köszönteni. És az ő jelenléte, megvallom, legalább rámnézve igen fölösleges.

Vitainé. (*kivülről az ablakon kukucsalva lassan*) Ugyan úgy e?

Adelina. Meg is gondolni e' csintalan-ságot. — És ha kisül?

Csermelyi. Mire való volna a' helyes mentegetés? Kocsi törés, lóbetegség, hámszaka-dás, 's más több illyes olly valódi akadály, hogy az embér miatta sehova sem mehet.

Vitainé. (*az ablaknál*) Csak hoz-zánk. —

Adelina. Az igaz, hogy hamar feltalálja magát.

Csermelyi. 'S hova készült a' Kisasz-szony? mondja meg.

Adelina. Egyik szobából a' másikba.

Csermelyi. Ez igen csekély út. — De még is?

Adelina. Mi okból kérdi ezt?

Csermelyi. Hogy illy csinosan öltözött a' gyönyörű alak, mintha tojásból jönne ki.

Adelina. Csak hízelkedjék, mindjárt szátskájára verek. — Hát nem mondtam a' mi-
nap, hogy ha meglátogat, amaz öltözetben talál,
mellyet ajándékban adott.

Csermelyi. Úgy van; emlékezem. Ha-
nem ez sokkal szebb, mint az, a' mivel szolgál-
tam.

Adelina. A' ruha színéről emlékezik
talán?

Csermelyi. Oh igen is, angyalkám!
Módi szín, à la Giraffe.

Adelina. Megadta neki. Hát e' nyak-
lanczot nem ismeri?

Csermelyi. Bizony talán ez az, — Oh
miért nem vagyok én láncz, hogy e' hónyi nya-
kon lehetnék csak kis ideig is! —

Vitainé. (az ablaknál) Oh gyönyörű vi-
rág! —

Adelina. Ha így beszél, mindjárt min-
dent letépek magamról.

Csermelyi. Oh, lelkem! csak azt ne — De mint lehet irántam illy kemény?

Adelina. Mert szeles, és ha magunk vagyunk, szabadabban szóll, tesz. Pedig ez a' szép magaviselet ellen van.

Vitainé. (az ablaknál.) Szép leczke! —

Csermelyi. Oh ez az angyal minden állásban szép. Ha nevet, ha szomorú, ha komoly, mindég bájol, és száz csókot érdemel.

Adelina. Maga meg minden állásban csintalan, és minden szaváért száz pofont érdemel.

Csermelyi. Úgy, úgy; csak éreztesse velem gyönyörű kocsóit, édesem! Így hiteti el velem legalább, hogy igazán szeret.

Adelina. Jaj kinek kellenék. — Kár neki e' gyönyörű kökény szem, e' piros arcz, e' szép frak, pantalon és kalap.

Csermelyi. Mind à la Giraff'. Ah kedves alak! csak szidjon tovább is. —

Adelina. Aha! legyen már vesztég egyszer. Ülljön le. — De tólem meszsziere.

Vitainé. (*az ablaknál*) Csupa képmutatás. —

Csermelyi. (*melléje üll.*) De Kisaszszony, tréfán kívül, mondja meg, ez az öltözet? Mert igazán mondom, a' mikor vettem, se láttam, se hallottam. —

Adelina. Ez az, és vak és siket létére is megmutatta, hogy finom gusztusa van. De ezt a' gyűrűt is (*leeszi újáról*) csak ismeri talán?

Csermelyi. Most már ismerem, mert látom belevágva nevem'. Hanem még is csak mind ez öltözetnek 's ékességeknék ez a' mosolygó viselő adja meg a' becsét.

Vitainé. (*az ablaknál*) Be szépen tudja csapni a' levest!

Adelina. Szép köszönet a' nyájas beszédért.

Csermelyi. De legalább hiszi, hogy élek-halok drága személyiért. (*felkél a' székről*)

Adelina. Ezt hányszor mondta már.

Csermelyi. Mondjon tehát, szép alak! maga is valamit.

Adelina. Hogy hivem maradjon.

Csermelyi. 'S ebből azt fogom érteni, —

Adelina. A' mit százszor is érthetett; —

Csermelyi. Hogy? —

Adelina. Szeretem.

Csermelyi. Pá, kedves angyalom! (*el*)

Adelina. Be rövid volt e' szives látogatás. Még marasztalnom kellett volna őt. Ám de senki a' háznál, egy magam. — Részint jobb. — A' megszóllástól félni kell; és azért sietett el a' kedves is olly hamar. El jön ő még ma, reménylem én, és talán hosszszasabb időre. Csak Vitainé kinoz engem, hogy olly sokáig el-

marad. Már többé nem eresztem oldalam mellől, — nem — egy tapodnyira sem. Imhol jön is már egyszer. — Ugyan mi dolga lehet neki, és miben sántikál?

Vitainé. Talán el is unta magát a' Kisaszszony?

Adelina. Azt nem mondhatom. — De hol jár illy soká?

Vitainé. Másutt is, itthon is, a' merre foglalatosságom. — A' többiek között Árpásinál voltam.

Adelina. Menjen vele! —

Vitainé. Azt igen apprehendálja az érdemmel tellyes úr, hogy a' Kisaszszony csak imígy-amúgy szólt hozzá. Én mentegtettem ugyan, hogy a' gavallérokkaal való conversátiót nem tudja még. — De ő semmit sem adott szavamra, 's mind egyre fohászkodik.

Adelina. Nem bánom.

Vitainé. Pedig inkább neki adnám kezem', mint ama' pajkos ifjúnak, a' ki épen most volt itt a' Kisaszszonynál.

Adelina. Az illy kifejezés az én szívemben gyilok.

Vitainé. Tessék csak elgondolni, mit mondott a' fogadóban, midőn megérkezet. Én, úgymond, itt a' kastélyban egy szeretőt tartok. A' leány tiszta képű, és egyedül ez egész érdeme.

Adelina. Kérem, egy szót sem többet. Mind csupa költemény.

Vitainé. Tessék csak tovább figyelmezni: E' nyomorult falun, így beszél tovább, kell, vagy akarom, vagy nem, átmennem, és benne etetnem, valahányszor jószágomat látni elrándulok. Addig is, míg lovaim kifújják magokat, hogy e' silány fogadóban ne kellessék türnöm az unalmat, a' kastélyba futok, 's ott azon reménység' fejében, hogy vagy az özvegyet, vagy pe-

dig a' fiatal hajadont elveszem, szóval, szívvvel 's étellel jól tartnak (*egy kevesé köhög*).

Adelina. Az ő szájából az illyes? —

Vitainé. Mindjárt jön a' többi. 'S én tehát, folytatja beszédjét; hogy meg ne unjanak, és valamikép meg is szolgáljam a' jó akaratot; mert mi nekem egynehány száz forint, látván egyébként is, hogy a' lyánka elég silány ruhában jár, egy finom öltözetet csináltattam a' szegény Giraffnak. Nyaklánczot, gyűrűket is adtam neki, hogy így valami különbség legyen közte 's a' szobalyány között. Hogy pedig elhitessesem vele, milly szerelem lobog szívemben iránta, nevemet is bele vágattam az egyik gyűrűbe, és úgy tetszik, egy égő szívet is vésettem melléje. Most a' gyáva leány azt gondolja, hogy én élek-halok érte. Pedig sem testemnek, sem lelkemnek nem kell. — (*egy kevesé köhög*)

Adelina. Rettenetes szavak! Ne, tovább, ne, ájulok. —

Vitainé. Még eztán jön a' java; —
 Tudván pedig én azt, így folytatja továbbá beszédét, hogy igen kedvelik a' lyányok, ha a' férfi valami csint tesz néha miattok; azért én is egy kis csalást követtem el. Azt írtam a' Kisaszszony' Nénjének, hogy két hétre el fogok meszszire utazni. Tehát ő ez idő alatt nem várván házához engemet, maga is szabadabban jár-kél, és a' szomszéd falukba kocsikáz; valamint ma is Rétibe ment egy vén banyát köszönteni. Így én minden baj és complímentek nélkül bemegyek a' Kisaszszonyhoz, és tetetett nyájassággal arra viszem, hogy szegényke örökös hűségget esküszik. Így teszek egyéb helyeken is; mert kedvem telik benne rászedni e' könnyen hívőket.

Adelina. Ha úgy nem ismerném őtet, majd hinni is kezdenék. —

Vitainé. Talán csak nem szoptam az újamból ezeket.

Adelina. Akar hol vette, nem bánom; de hinni nem tudom.

Vitainé. Három bizonytságot hívok.

Adelina. Nem kell. — Ah fáj fejem!

Vitainé. Ne vegye szivére Magának árt vele. Én tudnék valamit, a' mi az egész bajt könnyen szellyesztené. Most kevesé mennem kell; addig is verje ki fejből. (*el*)

Adelina. Meg sem álmodtam volna, a' mit most hallanom kelletik. Tellyes örömmel láttam a' virradó napot, és alig hogy regellett, már búval tellik megszomorodott szivem. Mint szóllhatott illy pajkos hangon Csermelyi felőlem? Ha nem szeret is, de még is megkímélhetett volna! Azután mint lehetett olly szemtelen, azzal dicsekedni, hogy tetetett szerelemmel magához hódítja a' lyányokat, és midón fülnek érte, kicaczagja elérékenyültöket. — Oh te ajándék

öltözet, melly néhány perczenetek előtt mennyet képzeltetél velem; be hamar gyász lepelre változál! Halál szín, szag kandikál, gőzölg minden fodraidból, és azért vagy alkotva, hogy egy szerencsétlen szeretőnek elhidegült tetemeit takard! — — Azért sem — Van még annyi erő bennem, hogy levethesselek. (*Gyűrűit kezdi levonni.*) Megint jön valaki. Mintha az egész világ békességemet akarná zavarni.

Csermelyi. Be örülök, hogy magát találom a' Kisaszszonyt. — Hanem mint látom, szomorú, mi baja?

Adelina. Menjen, maga hívtelen 's csapodár, mit beszélt?

Csermelyi. Hol, mikor, kinek?

Adelina. A' fogadóban, mihelyt megérkezett, az ottan szállóknak. Ha ezt tudtam volna. —

Csermelyi. Ehe, most kezdem a' dolgot érteni. — Tessék csak bátran szóllani.

Adelina. Nem lehet, mert szívem megszakad. — Hanem én azonban mindent megbocsátok. — (*sirdogál*)

Csermelyi. Szegény Adelina! Nekem is e' panaszom volna; hanem én nem hiszek. — Gondolja el, Vitainé hozzám jön lófuttában, hogy a' Kisaszszony szívemet megveté, hogy gyaláz az emberek előtt. Hanem szemben velem barátságos marad; mert több ruhát reményl, 's más ajándékokat.

Adelina. Ezt becsületes személy nem teszi.

Csermelyi. Van eszében, hogy illy alávalóságot kövessen el.

Adelina. Pedig én már szomorkodni kezdtem.

Csermelyi. Azt képe mutatja.

Adelina. Az ajándék ruhát is —

Csermelyi. Hadd hallom, mi történt?

Adelina. Kis hijja, hogy szét nem re-
pegettem.

Csermelyi. A' gonosz vén banya —
Ez mind Árpási miatt van.

Adelina. Talán megfizette az aszszonyt,
hogy köztünk zenebonát tegyen. Hanem mi —

Csermelyi. Mint voltunk, maradjunk.

Adelina. Hivek, úgy e szép Sándorom?

Csermelyi. Azok, hanem hogy szeret,
adja legalább kis jelét.

Adelina. Nem elég látnia, hogy ismét
feléllédék?

Csermelyi. Ez legnagyobb örömem.
Hanem ezen fellyül egy csók nem a' világ.

Adelina. Ezért ma még egyszer kellek
jönnie.

Csermelyi. Szívesen. Csak addig szedje
rendbe szívét, és ha ezentúl illyes kísértet jön,
ne hidjen szavának, ha szeret.

Adelina. Már semmi bajom sincs.

Csermelyi. Most megyek, angyalom!

Adelina. Csak egy két pillantatig még. —

Csermelyi. Nyughatatlan vagyok; mint-ha valaki intene, hogy menjek.

Adelina. Nem tartóztatom hát.

Csermelyi. Addig, míg megint látjuk egymást, jó kedvet, és erősebb szívet. (el)

Adelina. Csodálatos! mint változik az indulat. Előbb halni készültem, 's most élni szeretek. — Milly zavarodásba hozza egy gonosz a' szívet, és egy hív szerető megint milly nyugalomba teszi azt. Már feledni kezdem átizzadt előbbi sorsomat, és a' boldog jelent forró ajakkal csókolom. Talán csak próbára akarta venni őrangyalunk állhatatosságunkat, és azért engede konkolyt közöttünk hinteni, hogy vigyázva lép-jünk ezután a' rózsás ösvényen, és ha törté-

netből tuskébe hágunk is, ne essünk kétségbe azonnal.

I r m a i. Talán nem hibáztuk el a' szobát. Adelina Kisaszszonyal volna egy kevés szóllásom.

A d e l i n a. Velem? — oh mi dologban velem?

I r m a i. A' legfontosabbikban. Hallván tudniillik ritka tulajdonit, a' mi respective a' legnagyobb raritás, drága virtusait a' Kisaszszonynak, bátorkodtam e' lépést tenni, és becses személyét ismerni.

A d e l i n a. Ezt nem érdemlettem. — Tessék helyet venni. — Ma szomorú idő van.

I r m a i. Sőt horrende sűt a' nap á' firmámentomon.

A d e l i n a. Tessék? — Én deákul nem tudok.

I r m a i. Odakin tiszta időtske van.

A d e l i n a. Ah, tehát a' zsalúk teszik ezt a' homályt.

I r m a i. Nyitva vannak azok.

A d e l i n a. Oh bizony most látom. És a' vetések zöldek e?

I r m a i. Bocsánat Kisaszszony, most javában aratnak.

A d e l i n a. Milly hamar megy az idő. És a' Tek. Aszszony mint van? Egészséges, tudom. —

I r m a i. Az én hitvesemet tetszik tán érteni?

A d e l i n a. Igen is, azt. — Jaj, megint kezd fájni a' fejem!

I r m a i. Épen decima Martii, — nem is — decima tertia mult ki a' világból.

A d e l i n a. Értem, értem. — Tehát tessék házasodni.

I r m a i. Hiszen épen ez a' substrátuma a' mostani utamnak.

A d e l i n a. És meszsze? ha merem kérdezni.

I r m a i. Ide szándékoztam, ha fayentibus

diis a' Kisasszony' szivét 's kezét megnyerhetném.

Adelina. Az öreg urak is értnek a tréfához?

Irmái. Én szivem szerint szóllok, és tartatok is talán számot a' kedvező válaszra. Birtokom derék, földjeim, szölleim mind jól cultíválva. Tessék kitudakoltatni, és megbizonyodik, hogy peripheriánkon egy ház sem áll jobban. —

Adelina. Ez igen szép.

Irmái. Millyen az activus státus, azt az Obligátiók mutatják. Intabulálva pedig nem vagyok.

Adelina. És miért nem?

Irmái. Mivel nincs passivus adósság nyakamon. — Azután fiamnak házába praeter propter nyolcz ezret investiáltam; sőt tizet cum adpertiens.

Adelina. Már mindent értek, és tudok. Elég, oh elég! —

I r m a i. * A' curiális Sessio, mellyet most akarok perennali jure megvenni —

A d e l i n a. Ah! ez már igen is sok.

I r m a i. Boldogult hitvesem' ruhái és drágaságai.

A d e l i n a. Oh ezek lesznek még becsesek! Jaj nekem. —

I r m a i. Tehát ha a' Kisasszonynak tetszik?

A d e l i n a. Mi Isten csodája?

I r m a i. (*Egy pár fülbe valót vesz ki zsebéből*) E' fülbevalókat adom ajándékban.

A d e l i n a. Köszönöm; nem szükségesek azok.

I r m a i. Hiszen azok illy fiatalnak valók. Kérem, ne vesse meg.

A d e l i n a. Tudja, hái-baji jószágok ezek, 's nincsenek is már többé módiban.

I r m a i. Aranyból vannak, és finom régeni aranyból.

Adelina. Nem veszem el.

Irmái. Talán hogy kevesé kopottak?

Adelina. Menjen velek.

Irmái. (*elteszi a' fülbevalókat*) Mint látom, a' Kisasszony boszús.

Adelina. Fejem fáj, 's végtére gyomrom is.

Irmái. Bocsánat tehát, hogy eddig is alkalmatlan valék. Tessék gondolkodni; 's megizenni azután, lehet e' számot tartanom. —

Adelina. Mire is? úgy arra. — Én nem megyek még férhez.

Irmái. De ha szépen kérem.

Adelina. Akkor sem. — Jaj fejem! csak már egyszer. —

Irmái. Most nem incommodalom tovább. Tessék kevesé lenyugodni, 's elmulik az egész fejfájás. Egy óra mulván jövök majd, 's megkérdzem, mekkora grátiában vagyok. (*el*)

Adelina. Ez még is rettenetes dolog. Ha Néném itthon van, ő alkalmatlankodik; ha pedig utra megy, mások boszontanak. — Mintha készakarva küldenék ma nyakamra a' vén embereket. Kiki csak fiatal akar — Vegyenek magokhoz hasonlót. — Ezekhez Néném, Vitainé, és egyéb illyesek illenek, kik már megették kenyereknek javát.

Vitainé. (*haragosan a' mellék szobából*) Hallottam, halottam a' gyönyörű beszédet. Ezt nem hittem volna. — Tehát bennünket, hogy nála egy pár esztendővel korosabbak vagyunk, már csak véneknek tart. A' Nénike fog ennek igen örvendeni.

Adelina. De nem kell ám ezt neki megmondani.

Vitainé. Hát én mint nézzem ön megsértésemet?

Adelina. Minek hallgatódzott a' mellék szobában? Azonban bocsánatot kérek. —

Vitainé. Azt adok, de csak úgy, hogy máskor vigyázzon szavára. Hanem micsoda zsi-baj az odakint?

Adelina. Én szaladok megnézni.

Vitainé. Tessék csak maradni. — Hát ha valami kísértet? Meg talál ijedni. (el)

Hadnagy. Ó az, ah ó az! kit látni ég szívem. —

Adelina. Ah, hol veszi magát nálunk a' Hadnagy úr?

Hadnagy. A' szerelem' szárnyain repdesem szerteszét. — A' propos! Micsoda vén aszszony az, a' ki előmbe jött. — Idvezlettem — 's ő egyre dörmögött.

Adelina. Néném' házi barátnéja. — Ez neki természete.

Hadnagy. Áldott egy természet. — És

— mit akarok mondani csak; — és itthon van Nénike?

Adelina. Köszönteni ment a' szomszéd faluba.

Hadnagy. Ez jó — ezt szeretem.

Adelina. Maga csak öröké csintalan.

Hadnagy. Perse tetőtől talpig csinosan volt felkészülve. — Vajmi körmön pedrett egy Dáma ő. Illy koros létében is sok fiatalon kitesz. —

Adelina. Rajtam is.

Hadnagy. A' sok érzékeny beszédben, a' férhez készületben, a' szüntelen való csicsomázásban, bizonnyal. Hanem ez ígéző kék szemek, e' rózsa ajkak, szivetském, dicsőbbek előttem, mint az ő minden czifraságai. — E' piczinke czipők, gyöngy alak, ezek a' kis kocsók, ezek —

Adelina. Tudja, hogy rosszszul leszek, ha valaki dicsér.

Hadnagy. Ah, lelketském, de én márig

is súlyos betegségbe estem. Oda szívem, oda, az Ámor egy ágyúból lőtte azt keresztül.

Adelina. Oh be nagyon sajnálom is, nem is. Gyógyítassa magát.

Hadnagy. A' Kisasszony az orvos; — egy csók!

Adelina. Épen bizony. — Tehát ez az a' halálos betegség?

Hadnagy. De még is.

Adelina. Nem szégyenli magát?

Hadnagy. Ah, de mikor ez olly kevés fáradságba kerül. — Tehát engedje én adok egyetskét.

Adelina. Ha békét nem hágy, elrikkantom magam.

Hadnagy. De attól katona létemre meg nem ijedek ám.

Adelina. Hát ha bejön az öreg asszony e' lármára, kit odakint látott.

Hadnagy. Már így békével maradok. —
 A propòs, Kisaszszony! csak ugyan rávetém már
 fejem' a' házasodásra. Tudja mit? a' Cautiót
 leteszem, vagy ha nem lesz elegendő pénzem,
 quietálok, 's à la cavallo magam ura leszek.

Adelina. Mennjen! mióta ismerem, min-
 dég házasodik. Csak áljon félre az ilyen be-
 széddel.

Hadnagy. De most egészen elszántam,
 magamat, és ha jég eső esik is, négy hét alatt
 esküvőre megyek.

Adelina. 'S ha merem kérdezni, kinek
 szivét hódította a' Hadnagy úr magához?

Hadnagy. Oh, hamis alakotska! csak
 tetesse magát. — Hát ki ígézett meg úgy enge-
 met a' minap? Ki súgta fülembé, hogy szeret?
 Ki esküdött örökös hívséget?

Adelina. Majd biz én ismerem a' maga
 kedvesét. Tudja tatár, micsoda Olasz lyány.

Hiszen azokat magasztalta a' minap olly nagyon,
's a' Magyar országiakat csak semmibe vette.

H a d n a g y. Ezt másnak kellett tennie.
— Nem jól emlékezik. — Mert a' honnyi szépekről a' külföldön is vajmi dicsően szóllok én. Azonban a' pirongatást e' rubint ajkakról mindenkor örömet hallgatom. Sőt verjen meg, ha tetszik. — Milly édesen fájlalom a' helyet, a' mellyet hattyú feje karja érint. Vagy a' mi még jobb lesz, tapodjon rajtam apró lábaival. — Milly boldog leszek, ha a' kedves teher alatt adom ki lelkemet!

A d e l i n a. De hogyan tud illy sok hitványságot rakásra petyegni. Már most ugyan bekiáltom.

H a d n a g y. Kit? — Úgy ama' dörmögő vén banyát. — Csak azt ne tegye. — Inkább megmondom, hogy ki a' kedvesem.

A d e l i n a. Tehát mondja meg.

H a d n a g y. A' Kisasszony.

Adelina. Koránt sem. Már itten hibázik a' Hadnagy úr. Illy formán én volnék az, a' ki fülébe súgtam — a' ki esküdtem. —

Hadnagy. Igen is, úgy vélném, lelketekém. —

Adelina. Ezt hibásan fogja rám.

Hadnagy. Pedig úgy rémlik előttem, ha nem csalatkozom, mintha a' Kisaszszony lett volna —

Adelina. Én csak nem, azt tudom.

Hadnagy. Tehát a' mit akkor nem tett, most tegye angyalom!

Adelina. Mit?

Hadnagy. A' mit előbb találtam mondani.

Adelina. Abból, fogadom, épen semmi sem lesz.

Hadnagy. De még is, ha térdre esem.

Adelina. Elrikkantom magam.

Hadnagy. Csitt! akar mit mást, csak egyedül ezt nem. Jobban félek attól az ijesztő-

től, mint egy egész hadi bateriától. Hanem most megyek lelketekém. Még másutt is számosság dolgaim. Későbbben eljövök, és akkor fogják meg e' rubint ajkak jövődó sorsom' határozni. — Ha azonban nem reménylett lesz a' válasz, van pisztol. — Egyszer hal meg az ember — Á dieu. (*el*)

Adelina. Hányszor lövi még a' Hadnagy magát agyon? Minden szerelmesbeszédét pisztollal végezi. Jámbor ifjú máskép minden szelemellett; mert ha van valaki, kitől tart, tüzét is tudja mérzsékleni. Egyébként pedig a' lányok között mindég házasodik. Mulatságosan tölti az vele idejét, kinek szive csendes; hanem mivel az enyim Csermelyiért, az egyetlenért dobog; tehát nekem ő ez egyszer mintegy felesleges. (*a' kárpit legördül*)

M á s o d i k F e l v o n á s.

(Szoba a' Fogadóban.)

Árpási. Éltemben, mint látom, ez legbohóbb lépésem. Távulról akarni hozni feleséget, midőn tájunkon forr a' lyány — 's szebbnél szebb, kimenült gondolat. Szürkéimet sajnálom leginkább; minden abrak mellett megcsappantak e' hegy-völgy országban. Vitainé, sok pénzembe került, hogy részemre szólljon, és minden biztatása mellett az vagyok, a' ki vacuus contabit. — Az igaz, hogy a' lyánka csinos, 's szerelmet érdemel; hanem fínyás, és nem faluba való. Azonban vinné a' patvár ezt is, szakácsnét fogadnék melléje, 's vén aszszonyt gyermekeim mellé, csak jönné. — Mert, mi tagadás,

én belé-szerettem, és ha enyém lehetne, Ispány-né, Kasznárné, Borbélyné, mind elbujhatna mellette. — Becsületet szerezne házamnak. — Engem azonban, a' mint kivehettem, korosnak tart. Mi az ötvennyolcz esztendő, a' hol helyén az egészség. Hanem tálán tán észre jön, és Vitainé által, a' ki egyetlen egy kuplerné a' maganemében, még jót is izenhet. — Ni, valaki az ajtót vakarja. — Kutya e vagy más e? — szabad, jöjj be, ha ember vagy!

Csermelyi. (*betoppanik a' szobába*)

Bocsánat, kedves úr, a' szobám' vétettem el.

Árpási. Jól jösz, jól, Sándor! Hol veszed itt magad?

Csermelyi. És uram Bátyám mit keres e' görbe tájakon? Ezt nem reménylettem volna.

Árpási. Feleséget, öcsém, feleséget. — Hanem patvar vitte volna —

Csermelyi. Hol kedves Bácsikám?

Árpási. A' Kastélyban.

Csermelyi. Ah, ah! a' Kastélyban? —

Itt ezen helységben magában — ott az ország-
úthoz közel — ott, a' hol azok az asztagok?

Hiszen nincs otthon, elment köszönteni.

Árpási. Hadj békét, ahogy ment. —

Csermelyi. Mondom, elkocsizott, és
csak holnap jön meg.

Árpási. Áërem verberas. Jobban tudom
én azt. Elëbb voltam nála, 's szóltam vele.
Hanem exigua spes! Azonban talán meggondol-
ja magát.

Csermelyi. Maga a' Kisaszszony?

Árpási. In propria persona. Egészen ki
volt pántlikákkal teremtetézve ruhája, gyűrü
valamennyi úján, nyakán, 's füleiben mint a'
nap, úgy tündöklött az arany; hanem beszéd közt
ámuldozot, 's betegedni készült. —

Csermelyi. Elég, bátyám, ő az. Ha-
Hatodik Évi Folyam. 20

nem mesterség lesz őtet kézre keríteni. Fínyás,
és számos a' kérője.

Árpási. Mondta Vitainé.

Csermelyi. 'S mit hazudott az a' rosz
Ielkű boszorkány?

Árpási. Nem kell mindjárt praecipitálni
a' judiciumot. Azt mondta, hogy a' Kisaszszony
fiatalhoz semmi esetre sem mehet; mert kevés
pénze van, és tapasztalatlan.

Csermelyi. Hazudott, ne hidje bácsikám.
— Mert ha ez igaz, akkor én felakasztom ma-
gam'.

Árpási. Ejnye teremtette fia! tehát te is
ő miatta vagy itt?

Csermelyi. Mi tagadás benne — és Vi-
tainé már konkolyt is szórt köztünk az átkozott!

Árpási. Ugyan úgy e. Ő részemre dol-
gozik. — Ezer meg ezerféle az aszszonyi practi-
ca. — Sokra mehet még is, a' kinek pénze van,
's bőkezű.

Csermelyi. Hanem, hálá az égnek, ismét békesek szíveink.

Árpási. Hadj békét a' Kisasszonynak-
öcsém, ne zavard az eszét. Én őtet magam-
nak szeretném.

Csermelyi. Valamint én is egyedül ma-
gamnak.

Árpási. Arra tekints, hogy bátyád va-
gyok, 's én neveltelek fel. Emlékezzél meg,
hogy a' Declinációkra milly szorgalommal taní-
tottalak, 's továbbá mennyit költöttem rád 's
fáradtam utánnad, míg emberré tettelek.

Csermelyi. De ha erre jött a' dolog,
engedek. Meglátom, mire megy.

Árpási. Az az én gondom lesz. — Tehát
megmondhatom neki, hogy te ex parte tua ab-
dicálad magad.

Csermelyi. Nem, de azt még sem tegye.
Nem bánom azonban, mondja meg; hanem ne
deakizáljon ám ottan; mert bizony kinevetik.

Árpási. Van eszem. Hiszen ha öszveveszem magam, hallod e — legény vagyok én még most is a' talpamon.

Csermelyi. Abban nincs semmi kétségem is. Valaki kopog. —

Árpási. Bizonyosan valami válasz jön a' Kastélyból. Ave!

Irmái. Kocsisodtól értettem, kedves barátom, hogy itt vagy. Micsoda szél tudott téged e' tájakra hajtani?

Árpási. Ama' csapongó szél, melly az özvegyeket házasodni hordja.

Irmái. Tehát szegény feleséged meghalt? Sajnálom őt szegényt.

Árpási. Azt ne tedd. Végtére igen is az erős italokhoz szokott.

Irmái. De így épen semmi kár érette. És az ifjú úr kedves fiad talán?

Árpási. Hol lehetne nekem már ekkora
fiam? Őcsém, nálam nevelkedett.

Irmái. Talán Csermelyi Sándor?

Árpási. Jónásnak a' fia.

Irmái. Nehány esztendő előtt még kis
gyerkőcze volt. Hanem szép ész látszott akkor
benne, gyönyörűn recitálta a' praeceptákat, ru-
dimentákat és a' quae maribust.

Árpási. És most vetélkedő társam.

Irmái. Min?

Árpási. Leányon oda fen a' Kastélyban
biz ő.

Irmái. Illy formán nekem is. —

Árpási. Hej eb született, tehát így mi
mind a' hárman egy nyúl után vagyunk.

Irmái. 'S mellyikünk fogja meg?

Árpási. Sándor öcsém lemondott a' lyány-
ról kedvemért. Még te vagy, kivel alkudnom
kellatik.

I r m a i. Én semmi kincsért sem adom oda reményemet.

Á r p á s i. Olly nagy az? 'S min épül? ha merem kérdeni.

I r m a i. Fiatalabb vagyok.

Á r p á s i. Három Classissal praecedáltak ugyan; de ez még nem consequentia.

I r m a i. Nincs olly temérdek potrohóm.

Á r p á s i. Nem tettek exceptiót a' Kastélyban ellene.

C s e r m e l y i. Lassan urak! hozzánk igyekszik valaki.

I r m a i. Hiszen fogadóban vagyunk.

Á r p á s i. Talán Vitainé?

C s e r m e l y i. Nem is a' jó lélek hordaná. —

Á r p á s i. Katona ruhában.

I r m a i. Kopogat már.

Á r p á s i. No herein, ha szép vagy.

Hadnagy. Az egész fogadóban a' legnagyobb csendesség. — Itt beszédet hallottam, 's ide bátorkodtam. — Gyűlölöm a' magányt, mint bűnömet. — 's hová tetszik az uraknak utazni?

Árpási. Ide szándékoztunk.

Hadnagy. Meszsziről?

Árpási. Én a' Tisza, (*Irmaira mutat*) ő a' Garam (*Czermelyire mutat*) az öcsém pedig Maros tájékáról.

Hadnagy. 'S mint folynak a' dolgok?

Árpási. Itten a' Kastélyban?

Irmái. A' Tisza mellyékén. —

Árpási. Tudom már. — A' gabonának az ára kevesé felugrott.

Irmái. Felénk a' kukoricza jól mutatja magát.

Czermelyi. Tájunkon, ha valami nem éri, a' görög dinnyének düge lesz.

Hadnagy. Fontos dologban kell az urak-

nak járniok; másként tudom, e' teremtetten görbe országba, hol az ember többet jár gyalog, mint kocsin, nem utaztak volna. — Újdon új hintóm porrá tört itt a' köves útakon, 's úgy özsze vagyok rázva, hogy semmi porczikám sincs helyén. — De megérdemli a' dicső. — Az igaz, finomabb lyánka ennél nem lehet az ég alatt. Csodálom, mint teremhetett illy gyönyörű angyal e' púpos tartomány' göröngyei között.

Csermelyi. Azok a' játszi és eleven szemek, a' gyönyörű horgas orr. —

Árpási. Másról szóll a' Hadnagy úr.

Irmái. Nem arról, ki itt a' Kastélyban lakik.

Hadnagy. Hagyjunk békét neki. Tudja ő, mit beszél. Látom, ő kegyelme is bepillantott oda. 'S jól tette; mert illy szép lyánkát látni nagy ritkaság. — Sok fiatal kóválygott már az ő szivetskéje körül; hanem előttem egyik sem

boldogúlt. Én tetszettem meg neki valamennyi között, 's nekem adta kezét mondván: ha hivatelen leszek, leugrik a' második emeletről, 's kivégezi magát.

Árpási. Így délután fogatok.

Csermelyi. Én, a' mi engem illet, egy tapodnyira sem.

Árpási. Mikor illy rosszul succedál —

Hadnagy. Mint látom, itt az öreg úr is számot akar a' leányra tartani.

Árpási. A' házi barátné biztatott.

Hadnagy. Az a' dörmögő vén aszszouy. Attól a' szedte vettétől magam is rettegek.

Árpási. Tehát még sem lesz rossz rend szénám, mint gondolom.

Irmái. Sőt még valamit én is reménylhetek. —

Hadnagy. Hohó, urak! hát engem már kirekesztetek?

Árpási. Köztünk legyen mondva: ő a'

Hadnagy úrhoz nullo pacto, semmi mód sem mehet.

H a d n a g y. Parbleu! Tessék megmondani miért?

Á r p á s i. Városról városra, országról országra illy csiga vérű lyánynak.—Hisz neki, effective constat, nyáron is fűteni kell, ha fel szél fujdogál.

H a d n a g y. Neápolisban is?

I r m a i. Majd az ő kedviért ott fog lakni a' Hadnagy Úr.

H a d n a g y. Tehát ez az úr is ellenem van? — Jaj nekem! Bizonyosan ő is mi velünk sántikál.

I r m a i. Szerencsét próbálni kinek-kinek szabad.

H a d n a g y. Hisz' lyánya lehetne.

I r m a i. Semmi az; hanem a' nélkül, hogy a' világban bujdossék, el tudja tartani.

H a d n a g y. Hát én nem quietálhatok, 's

nem vonhatom a' kályha mellé magam, mint Számtartó uram.

I r m a i. Ó abban épen nincs semmi kétsé-
gem. Hanem bizonyosan tudom, hogy azt nem
fogja tenni illy fiatal vitéz.

H a d n a g y. Úgy vaáyon, bácsikám.

I r m a i. Tehát mondjon le a' lyánról.

Á r p á s i. Úgy, úgy, kedvünkért mondjon
le. Az öcsém Csermelyi is így tett.

H a d n a g y. Hát aztán ketten mit csinál-
tok vele, vén bohók?

Á r p á s i. Inter duos könnyebb a' concer-
tatio.

H a d n a g y. Kérem, lassan a' deákkal;
mert ezentúl nem fogom érteni.

I r m a i. Mi ketten, mint régi barátok,
könnyen megegyezünk.

H a d n a g y. Higyje, kinek tetszik.

C s e r m e l y i. Én jót állok mellettek.

H a d n a g y. Hogy te gonosz fráter, a'

Kastélyban jól állasz, azt tudom. Azért vagy olly békes és megelégedett. Minket czivódni hagysz, 's jól teszed; mert átlátod, hogy mennél gyávább az ember, annál nagyobb a' maga szemében, és annál több reményel tudja hizlalni életét.

Csermelyi. Éljen a' Hadnagy úr! kegyes barátságát.

Hadnagy. Sőt én a' tiedét kérem, Sándorom! (*öszve ölelkeznek*) Imhol az a' rémítő vén alak lézzeg itt. Mit akar? — Ejnye teremtetted! elbújok előle; (*hátra vonja magát*) mert megver szemével 's forróságot kapok.

Vitainé. Ah millyen szép ifjú urak közé jöttem —

Hadnagy. (*hátról*) Ketteje minden bizonnyal az. —

Árpási. (*Vitainéhez*) Tessék csak tovább disserálni.

Vitainé. 'S úgy tetszik; mert az ajtónál mellyfulladásom miatt kevesé pihenvén, hallottam valamit, hogy talán tisztelt uraságtok mind egy szálíg kérők.

Hadnagy. Csontostól, bőröstől.

Vitainé. A' Kastélyból jövök.

Hadnagy. Halljuk!

Árpási. In puncto megértjük, kinek fa-veál a' kegyes resolútió.

Vitainé. Még is csak kivettem végtére belőle. — Ah de nagyon szorítja mellyemet! Sietve jöttem, — és a' nagy fulladás! — (*köhög*)

Hadnagy. Halljuk, halljuk, kiből?

Árpási. Naturaliter az imádott alakból.

Irmái. Abból, ki mint a' nap ragyog —

Hadnagy. Köhögje ki magát. — Tessék leüllni 's pihenni kevesé (*széket ad neki*)

Vitainé. Nem teszek a' dologból titkot. Minnyáján hallhatják. —

Árpási. Tehát kinek faveál —

Hadnagy. Tegye szépen hozzá: a' Resolútió?

Vitainé. Mivel igen fiatal a' leány —

Csermelyi. 'S igen szép —

Hadnagy. Nekem adja kezét.

Vitainé. Épen bizony. — Sőt ugyan azért, mivel igen is fiatal, korosabb férj lesz neki szükséges.

Árpási, Ollyan mint én, úgy e galambom, aszszonyom?

Hadnagy. Oh ez ám az igazi vízözöni galamb!

Vitainé. Itt magának egész tisztje a' hallgatás.

Árpási. Úgy, úgy, csak kardosan.

Hadnagy. A' mint tetszik parancsolni.

Árpási. Ergo kedves aszszony, a' Kis. aszszonyt csak még is én nyertem el?

Vitainé. Úgy vagyok, kedves úr; hanem rajta is voltam ám.

Árpási. De háladatos is leszek. — Most vége az egész leány processusnak. — Hogy triumphálni fogok, azt eleve tudtam. — Hanem boldog is lett volna ő megvetni a' gyönyörű birtokot. Ha csészán járhat, minek koptassa lábait. Ládd e fráter, (*Csermelyihez*) azon építettél, hogy fiatal vagy; azonban másé lett még is a' leány. Sémmit az, ne búsulj; majd neked is rendel a' sors valakit számodra.

Irmái. Most tehát kedves barátom, adj nekünk áldomást.

Hadnagy. Búfelejtésért,

Csermelyi. És hogy könnyebben lehessen a' kapott kosarat hordanunk.

Árpási. Szívesen, szívesen. — Hej Fogadósné, hol vagy? jöszte be!

Fogadósné. Tessék parancsolni;

Hadnagy. Ejnye milly szép 's tiszta menyecske ez. Régen van férjnél gyöngy alak?

Vitainé. Mintha most látná először. —

Fogadósné. Ma egy esztendeje.

Árpási. No az Isten tartsa. — Csak hamar forgolódjék. Bort, poharat, és ha nincs más, tegnapi pecsenyét.

Fogadósné. Kolbászt, májust is, ha tetszik, egyvégben süttetek.

Hadnagy. (a' Fogadósnéhez) Hejeszem a' kis lelkét, be tüzes szeme van. Minek hijják tubám?

Fogadósné. Kérem Hadnagy urat! men-nem kell.

Árpási. Ereszsze, domine; mert nagy appetitusom van.

Hadnagy. Én az illy gyönyörű aszszonyka mellett soha sem éhezem.

Árpási. No az Isten tartsa. — Csak hamar forgolódjék. Bort poharat, és ha nincs más, tegnapi pecsenyét.

Fogadós né. Kolbászt, májust is, ha tetszik, egyvégben süttetek.

Hadnagy. (a' Fogadósnéhez) Hej eszem a' kis lelkét, be tüzes szeme van. Minek hijják tubám?

Fogadós né. Kérem Hadnagy urat, mennem kell.

Árpási. Ereszsze, domine; mert nagy appetitusom van.

Hadnagy. Én az illy gyönyörű aszszonyka mellett soha sem éhezem.

Árpási. Igaz, Fogadósné! Czigányokat is rendeljenek ide.

Fogadós né. Gyűjteni hajtotta ókek az Ispány úr.

Hadnagy. Tehát csak ugorják lelketsekém; de hamar jöjjön ám. —

Vitainé. Ebből lesz ám valamikor drágalátos házas.

Fogadós né. Mindjárt egyszeriben. (el)

Hadnagy. Ej dörögő mennykő, ha megszagolhattam volna, hogy csak ugyan Vitainé az ördög' kereke itten a' Kastélyban, magam is megczirólgattam volna. — Külföldön jól tudom a' szokást; de azt álmodni sem mertem volna, hogy hazámban is a' vén aszszonyokon fordul meg a' férfi és lyány' ügye.

Árpási. Hagyjunk békét az olly szónak, melly sérteget.

Vitainé. Hallották az urak? — Nekem most satisfactio.

Csermelyi. Vesse ki Hadnagy úr a' vén banyát, 's vége lesz.

Irmái. De valósággal meg van bántva Vitainé aszszony.

Hadnagy. Nono! az úr is ellenem van. Hiszen mellettem kellenék lennie. Talán el is felejtette, hogy kosarat kapott.

Árpási. Hanem még is csak ötöt értette Hadnagy úr a' vén aszszony alatt.

Hadnagy. Azt nem tudom. Legalább nevét nem mondtam.

Vitainé. De jól esett neki, hogy kosarat kapott. Ez kell illy szeleverdinek.

Hadnagy. Szép titulus! — Ma mindent bátran lehet szemembe mondani. Tessék tovább —

Vitainé. A' Kisaszszony előtt is öszvehord eget, földet, hideget, meleget. Vig, szomorú, mint az Aprilisi idő. És ő (*köhent*)

Árpási. A' Kisaszszony nempe —

Vitainé. Vajmi nem szíveli.

Hadnagy. Maradjon magának. — Van nekem több úri házam is, a' hol halálban szeretek.

Vitainé. Arról én épen nem kételkedem.

Árpási. De szerettetik e? az ám a' dolog' veleje.

Hadnagy. Maga ám ebben a' gyakorlott mester. Ugyan kérem szépen, tanítson meg, mint kell szerettetni.

Árpási. Constanter egyel kelletik tartani.

Hadnagy. Ez még is rámnézve nagy szolgaság lenne.

Árpási. Pedig nincs különben.

Hadnagy. Hát ha az a' Kastélybeli *Constanter* kosarat adott volna az úrnak is, mint nekünk; akkor az úr constanter, holta napjáig özvegy maradna e? Ez mind trilum-trálum beszéd. — Ehol ni! jön a' Fogadós né; ő vele egy szép szó többet ér, mint száz az urakkal.

Fogadós né. (*palaczkokat, poharakat, tányérokat hoz 's lerakja*) Mindjárt itt lesz a' többi is.

Árpási. Ide a' bort, ide a' vizet; — hanem ez úgy is van a' borban. Amoda a' pecsenyét, oda a' kenyeret. Tessék, kedves barátim! — Hadnagy úr, fogjon hozzá! — Csak úgy katonásan. Hagyjon békét a' menyetskének most.

Hadnagy. Többet ér ez a' szép aszszonyka, mint a' mai egész Comédia.

Árpási. Sem só, sem kés, sem villa —

Fogadósné. Igaz bizony — Ereszszen Hadnagy úr!

Hadnagy. Minek a' kés, villa — csak úgy katonásan. —

Árpási. De sónak még is kellenék lenni az asztalon.

Hadnagy. Amúgy is elég sós, úgy e' lelkem, a' hideg pecsenye.

Fogadósné. Ereszszen Hadnagy úr, és egyék.

H a d n a g y. Eleget nyeltem ma. Eltart az holnap utánig is. —

V i t a i n é. De mikor dolga van a' Fogadós nének.

H a d n a g y. Hiszen dolgozik, midőn vendéginek appetítust csinál.

I r m a i. Derék appetítus, mikor a' pecsenye sótalan.

H a d n a g y. Hát nem látja amott a' só-tartót.

F o g a d ó s n é. Igaz bizony, ott van a' tál mellett. Magam sem vettem hamarjában észre — Ereszsen, hadd megyek.

H a d n a g y. De hova lelketeském? hisz mindenünk bőven van.

F o g a d ó s n é. Az urak még mást is parancsoltak. Eddig az is meg lesz sülve, úgy gondolom.

H a d n a g y. Hej be boldog fogadás az, ki-

nek illy gyönyörű párja van. Valaki jön, talán férje lesz, angyalom.

Fogadósné. Most megyek látni dolgom után. (el)

Kocsis. A' Hadnagy urat keresem, nem tudom —

Hadnagy. No mi bajod Jancsi, talán a' konyhából vertek ki, hogy illy alá nézel.

Kocsis. Hagyján volna minden, csak az Inas ne szökött volna el.

Hadnagy. Vigye patvar a' semmire való; kapunk mást helyette.

Kocsis. A' köpönyeget is elvitte magával.

Hadnagy. Kopott volt, nem nagy kár.

Kocsis. A' kocsi-ládát sem látom a' szobában.

Hadnagy. Semmi az; most más dolgom van, — eredj.

Kocsis. A' lovak is tegnapról fogva —

Hadnagy. Pihennek; annál jobban mennek haza felé.

Kocsis. Nem ettek, 's azért inni sem akarnak.

Hadnagy. No mondom, takarodj; majd tesztek rendelést.

Vitainé. Most még is sajnálom a' szegény Hadnagyot.

Hadnagy. Talán hogy nem lopták el az uniformisát is.

Árpási. Hiszen az rajta van. Hanem stante pede nyomozni kellenék.

Irmái. És in flagranti huszonötöt az illy gazemberre.

Hadnagy. Mindjárt megtudom, mi van a' dologban. (*Hadnagy, Kocsis el*)

Árpási. Mintegy szeretem hogy elment —

Vitainé. Az a' nyughatatlan féreg?

Csermelyi. Hanem szive nem rosz —

Irmái. És ha megülledik —

Árpási. Talpig jó ember válhatik belőle.

Vitainé. De addig hány leánynak kéri meg a' kezét?

Árpási. Illyen a' mostani világban az ifjú.

Csermelyi. Az sincs mind egy kaptára ütve.

Árpási. Datur exceptio. Hisz imhol mindjárt te is jámborabb vagy.

Vitainé. Oh kérem, nem sokkal. — Ő is eleget zavarta a' Kisaszsony' fejét, úgyhogy most is szédeleg utánna, és csak alig-hogy alig tudtam őt jobb útra vezetni.

Árpási. Ezt pedig nem nézné ki az ember belőle.

Vitainé. Czikornyás ruhát is csináltatott neki, — azután nyaklánczot, gyűrűket, 's tudja kő, mi ékességeket. E' páva tollakban fogadta ma uraságtokat is.

Ár pá si. Hohó! tehát erre ment fel az
interes.

Csermelyi. Erre is, másra is.

Ár pá si. És most annyi haszna, mintha
az útszára vetted volna ki.

Csermelyi. Szerencsére még is úgy
történt, hogy bátyám' jövődjő nejére fecséltem
pénzemet.

Ár pá si. Azért bonificálom is minden
költségedet.

Csermelyi. Megelégszem azzal, hogy
mind azt, a' kit úgy szeretek, láthatám.

Ár pá si. Én nem akarok senkinck adósa
maradni.

Csermelyi. Adósom? Ki tudja lesz e
még? — Ime jön a' Hadnagy, és a' tolvaj immár
talán lánczon is van.

H a d n a g y. Ebugatta szamarai, illy lármát ütni, hol, illy szép Fogadósné van. Ki tudna itt valami gonoszságról csak gondolkodni is.

V i t a i n é. De azért bizony lopni lehet ő miatta.

H a d n a g y. Azt már legalább előttem ne mondja.

Á r p á s i. Tehát miként volt a' dolog, tessék in suo esse proponálni.

H a d n a g y. Ergo proponálom. — Mivel én házasodni akarok.

V i t a i n é. Hiszi a' kísértet; csak szája jár.

H a d n a g y. Majd roszra fakadok. — Ha már itt van, egyék, igyék, 's hagyja az embert legalább szóllani.

V i t a i n é. No mondja el hát; de ne figurázzon.

Á r p á s i. Halljuk!

H a d n a g y. Tehát tudják uraimék, hogy az ollyannak szerte jár az esze, és én szobámat

tárva felejtettem. Ferkóm, az inasom azt bezárhatta volna; hanem gondolkodása' módja elhitette vele, hogy annak nyitva kell maradni.

Árpási. Ergo?

Hadnagy. Ergo, tehát, hogy valami el ne vesszen, és ő ötvenet ne kapjon; a' köpnyeget ládát, és mit én tudom, a' többi jószágot a' kocsira vitte, és rajtok elnyugodott.

Vitainé. És az ostoba Kocsis? —

Hadnagy. Magának nem felelek.

Árpási. Subintelligitur, az üres szobát látván, egyszeriben concludálta, hogy tolvajság esett.

Hadnagy. Úgy biz ő a' számár.

Vitainé. Pedig ha a' kocsiba tekintett volna —

Árpási. Naturaliter ott lelte volna a' corpus delictit,

Hadnagy. És aluvó Ferkómat.

Vitainé. Ez még is döbrentő egy eset.

Hadnagy. No ugyan eltalálta. — Tehát ezen ijedésre —

Árpási. Egy pohár borotska.

Hadnagy. Ide tehát vele. (*iszik*) Ejnye be savanyú. — Mondja meg lelketekém micsoda termés ez?

Vitainé. Somlai tizennyolczadiki.

Hadnagy. Nem magát kérdezem. — Vagy nincs is itt a' gyönyörű alak.

Árpási. De falatozzik is — Ez puha darabka. — Imhol jön már még is a' szép Fogadós né, 's hozza a' kolbászt, májust — érzem a' jó szagot. —

Fogadós né. Itten a' többi is, a' mit tetszettek az urak parancsolni.

Hadnagy. Be soká tud járni e' csintalan aszszony!

Árpási. (*kinálja*) Ebből tessék a' Hadnagy úrnak, míg meleg.

Hadnagy. Avec permission, (*vesz, 's eszik*) Ez többet ér, mint a' hideg pecsenye.

Árpási. Hallja Fogadóné, mit áll itt? töltsön a' Hadnagy Úrnak.

Hadnagy. Ez igazán jó izú lesz. (*veszi a' poharat*) Éljen a' vőlegény!

Árpási. Ez engemet illet. (*tölt magának*) Hadnagy úr is számos esztendeig éljen! (*iszik*) — Iрмаi úr, kihez ma e' véletlen szerencsém, vivat! Vitainé aszszony, ki ma nekem — különösen, igen különösen éljen!

Hadnagy. Külön, és nem az emberek között, valami farkas gödörben, vivat! (*iszik*)

Árpási. Élj te is kedves öcsém Sándor!

Hadnagy. Már az ilyen éljen; nem pedig ez a' koporsóba való.

Vitainé. Nem hallik mennyországba. —

Hadnagy. Ez a' legény (*Csermelyire mutat*) merő csupa elmélkedés.

Árpási, És igen szomorú. — Van is reá oka.

Hadnagy. Mennykővet szomorú. — De felteszem fejem' hogy még ma ő fizet áldomást, úgy e kincsem fogadósném?

Fogadósné. Nem is értem, hogy miről beszélnek az urak.

Hadnagy. Kevés idő mulván meg fogja érteni.

Vitainé. Valamit akar mondani a' Hadnagy úr. —

Árpási. Értem, értem. Nem sok lesz belőle. —

Irmái. Semmi sem.

Hadnagy. Nekem beszokott tellyesedni szavam. — Nini, milly gyönyörű hintó az —

Árpási. Szép seregély szürkék.

Irmái. A' gyöplősnek meg van hátulja rokkanva.

Vitainé. Renáta aszszonyság —

Hadnagy. Ama' nagy Giraff' kalapban?

Csermelyi. Az biz ő. Hej be kár, hogy megjött; csak holnapra várták. No lesz majd lárma a' kástélyban:

Hadnagy. Igen sokba be vagy te már avatva ott.

Árpási. Mi patvar, Vitainé aszszony! ezek a' fiatal emberek —

Vitainé. Mindenütt az orrok. — Most mennem kell a' hazi aszszonyomhoz.

Árpási. De az én dolgom.

Hadnagy. Talán csak füstbe megy —

Vitainé. Amint százszor mondtam —

(*indul*)

Hadnagy. Hogy valóságos mese,

Csermelyi. A' mellyből azt lehet rövi-

den tanulni, hogy a' szerelmes könnyen hisz, és könnyen csalódik.

H a d n a g y. Bravo! (*poharat emel*) Éljenek az urak minnyáján, (*iszik*) és e' szép Fogadósne is. (*iszik; a' karpit legördül.*)

H a r m a d i k F e l v o n á s.

(Szoba a' Kastélyban.)

Ad e l i n a. Micsoda lárma ez, micsoda robaj az udvaron? Kapu nyitás, kocsi zörgés, lódobogás. Megesnék nekünk, ha Néném már is megérkezett volna. Se szobalyány, se szakács, se kertész, se senki. Mind mulatságra mentek. Azonkívül az új ruha is rajtam. — Most már vetkeződni késő. — Vitainé is épen ilyenkor

bujdosik valahol, és egy magamnak kell majd a száz meg száz kérdésre felelnem. —

Renáta. Híjjában volt egész járásom, kelésem. A' házat üresen találtam. Világ szerete kiki gazdálkodik. Minnyáján elutaztak a' köszöntők elöl, hogy nekellessék ebédet adni, 's esti mulatságot. Kár volt e' szép öltözetet rontanom. Imhol e' csipke is, most látom, össze-meg össze-gyúródott, itt meg a' guirland feslett le, amott pedig pecsét. — Jaj, hol a' szobalyány, hadd vetkeztessen le.

Adelina. Minek ő, Nénikém! magam is megteszem —

Renáta. Épen bizony, te szolgálsz, 's ő a' fizetést huzza.

Adelina. Elment egy kevesé. —

Renáta. Az ebéd felől millyen a' rendelés?

Adelina. Gondoltam, hogy, csak holnap reggel jön haza Nénikém.

Renáta. Az igaz, csak akkor akartam; de mivel így történt, csak hadd készüljön az ebéd.

Adelina. A' Szakács könyörgött, hogy adjak engedelmet —

Renáta. 'S ő sincs itthon — ez szép! — A' Kertész főzön hát!

Adelina. Igaz, ért ő ehez, a' minap egy vacsorát készített. — De ő is kevesé látogatóba ment.

Renáta. 'S a' szolgálók?

Adelina. Nyoszolyóknak hívták meg őket egy Lakodalomba.

Renáta. 'S így az egész háznál senki sincs —

Adelina. Dehogy nincs, Nénikém, én is itthon vagyok Dorka, és Vitainé is.

Renáta. Őtet sem látom én —

Adelina. Most ment ki — de nem tudom hová.

Renáta. Talán látogatók voltak, hogy még is rajtad az új ruha.

Adelina. Nénikét kereszték, 's az én nyakamon maradtak.

Renáta. El kellett volna magadat rejtened.

Adelina. Akkor vettem észre, mikor már az ajtót nyitották.

Renáta. És kik voltak azok?

Adelina. Egy vastag 's koros úr. Úgytetszik Árpási a' neve.

Renáta. Mint volna ő koros? — Én velem egy idős. — Derék és gazdag ember ő. 'S mi dologban járt itt?

Adelina. Igérte, hogy még egyszer eljön, és akkor tudja meg —

Renáta. De mit?

Adelina. Iránta való hajlandóságomat.

Renáta. Aha, most értem a' dolgot. E' bizony lelkem nem megvetendő partie.

Adelina. Nekem pedig semmi kedvem hozzá.

Renáta. Majd lesz, ha jobban megismerkedsz vele. — 'S tud e már valamit Vitainé róla.

Adelina. Ő hozta, majd rosszszat mondok, a' vén embert nyakamra.

Renáta. Nem fogsz vele semmit is veszteni. — És még ki látogatott meg?

Adelina. Valami Irmái nevezetű penziós uradalmi tiszt.

Renáta. Nem rég jutott özvegyi sorsra, és micsoda járatban?

Adelina. Ő is olly húrt pengetett, mint az előbbeni.

Renáta. Gratulálok! szerencsés leány vagy te ma. Mind a' két kérő vagyonos. Szinte nehéz benne válogatni.

Adelina. Az már igaz; mert nekem egyike sem tetszik.

Renáta. Majd fog, várakozz csak, vagy ez, vagy amaz tetszeni. Más nem volt senki is?

Adelina. Ah volt még! Hanem úgy be vagyok fűzve, hogy már szóllani sem tudok. Engedelemmel, meg kell vállam' eresztenem. Azután mindjárt jövök, és mindent el fogok mondani. *(el)*

Renáta. Itt elakadt a' malom — A' váll szorítja, midőn szóllani kellenék. — Nem is akarom őt többé zaklatni. Úgy is kitanulom Vitainétól, mik történtek még e' három óra alatt, míg Rétiben jártam. — *(egy kevés vartatva)* Az igaz; alig húzza az ember lábát a' házból ki, már is minden rendetlenségbe jön. A' cseléd ünnepet tart', — a' Kisaszszony szétereszti őket — és Vitainé, ki a' háznál nem létembe személyem' viseli, semmivel sem gondol. — Azonkívül ha itthon ülök, és nyomorgat a' magány, senki sem jön felénk. Menjek a' szomszéd fa-

luba — forr a' számos látogató. Ez nekem mintegy szeget üt fejembe. — Még is jön már egyszer az áldott Vitainé. Megmosom vén fejét. — Még sem; mert azután keveset lehet ki-
srófolni belőle. (a' tükörhöz megy, és haját igazgatja)

Vitainé. Aha agyon futja az ember magát másnak gyávasága miatt. A' cselédet hajtottam össze, hogy ebédet készítsen. Az a' Kisaszszony is, Isten bocsássa meg, a' nélkül, hogy engem kérdene, csak szabadságot ad.

Renáta. Azt gondolták úgy e, hogy holnap jövök haza. 'S mi történt az alatt? Hallottam, hogy voltak látogatók.

Vitainé. Egyik a' másiknak kezébe adta a' kilincset. Itt volt Csermelyi Sándor úr.

Renáta. Aha, mit mond! Tehát nem utazott ő el? Még is gondolni, — Ez már egy

furcsa kis dolog. — Huzomos volt látogatása?
és soká beszélgetett?

Vitainé. Már ők igen értik egymást.
Kevés szóból is eleget mondanak. A' mint ki
lehetett venni, él hal egyik a' másikért.

Renáta. Ezt meg nem foghatom. — 'S
Csermelyin kívül volt e még valaki?

Vitainé. Egy Hadnagy. A' nevét nem
tudom. Másként szüntelen vig.

Renáta. Ő az, kit gondolok. Nem volt a'
mellyén kis kereszt?

Vitainé. Veres pántlikán, ha jól em-
lékezem.

Renáta. Ő az. Jó katona, és mulatság-
ban finom. — Es mint forgolódott Adelina körül?

Vitainé. Olvadozva; hanem nem boldo-
gulhatott.

Renáta. Miben? Talán csak nem kérte
meg a' leánynak kezét?

Vitainé. Sőt az egész leányt is. Hanem az ő lelke egyedül Csermelyi.

Renáta. Ez nem megy fejembe, — Tréfált mind ketteje.

Vitainé. Vajmi gyönyörű tréfa az, midőn egyik is másik is majd megeszi a' leányt. Én tudom. —

Renáta. A' férjfinak hinni, az igaz, nem mindenkor lehet. Idővel minden világosságra jön. — Ezek tehát azok a' madarak, kikről Adeline nem akart szóllani. — Szépen öszve kellett nekik szürniek a' levest. — És más senki sem volt?

Vitainé. Árpási és Irmái urak.

Renáta. Ezekről hallottam.

Vitainé. Azt is, hogy kosarat kaptak?

Renáta. Nézze el az ember. — Hát csak ugyan megkérték a' leányt?

Vitainé. Meg bizony, 's egész tisztelettel.

Renáta. Erről a' leány is szóllott; hanem homályosan.

Vitainé. Mert csak a' fiatalok vannak az eszében.

Renáta. Pedig mondtam neki, hogy fiatalal ő épen nem boldogul.

Vitainé. Nincs mód abban. Ugyan azért legjobban illenék ő csak Árpásihoz. Tettem is már lépést.

Renáta. Magam is szivére fogok beszélteni.

Vitainé. Nem is fog ártani. Most azonban én egy kevesé megyek.

Renáta. De soká ne késsék.

Vitainé. Ezentúl megjövök. (el)

Renáta. Még is csak kár volt nekem köszönteni mennem. A' Kérők természetesen én miattam jöttek; hanem itthon nem létemben a' leányhoz vetődvén, udvariságból is szerelmet

szinlettek előtte. Ő szegény ebből azt követelteti, hogy valóban Menyaszszony. Pedig ez még vajmi bizonytalan. Hátha megint jövén, belém botlanak helyette, 's nálánál én igézőbb lévén, valamennyit rabommá teszem, ki fog akkor reá csak mosolyogni is? És nem fog e megelégedni ő, ha azok közül, kiket én megvetek, melléje símul valaki, és kétségbeesvén, csak azért kéri meg, hogy haza térvén ne mondassák. hogy kosarat kapott.

Á r p á s i. Sajnálom, hogy itthon nem lém Tek. Aszszonyt.

R e n á t a. Most is örvendek, kedves úr, hogy egyszer még is szerencsénk lehet.

Á r p á s i, Reménylem, tetszik már tudni, mi járatban vagyok.

R e n á t a. Hogy ne az Istenért. Hanem kénytelen vagyok megvallani, hogy én férhez menni nem fogok.

Árpási. Ugyan miért nem? Kár olly gyönyörű Dámának —

Renáta. Többen is mondták ezt. De én feltettem magamban —

Árpási. Szinte megéreztem-én ezt; azért is a' Kisasszonyt kértem meg.

Renáta. Örülök, 's magam is azon leszek, hogy megessék e' nem vélt egybekelés.

Árpási. Eleinte vad volt a' leány irántam.

Renáta. Majd adok én neki! —

Árpási. Hanem Vitainé rávette csak ugyan végtére, 's már szeret.

Renáta. Tehát minden jól van. — Tetzik hozzá besétálni talán? Itt köt a' mellék szobában.

Árpási. Engedelemmel megtekintem a' kedvest, 's megtudom voltakép, úgy van e minden, mint a' mint Vitainé mondta. (el)

R e n á t a. Még sem fog úgy kiütni a' dolog, mint Árpási gondolja. Jóformán Vitainé bízatta fel őtet ennyire. Sokkal is finyásabb a' leány, mintsem hogy nagy hasába szeretne. Nekem ugyan nem kellenék vén feje, azt igazán megvallom, ha a' világ' kincseit birná is; hanem az illy szegény leánynak jó lesz. Szü-
léink' holta után négy ezer forint maradt ket-
tőnkre. Tehát a' mim van, boldogult férjem
után birom. És így bizony csak igyekezz ked-
ves Adelinám, nem nézvé, mint én, vén e', vagy
fiatal, annak adni kezdet, a' kinek pénze van. —
Ime megint jön valaki. *(a' tükörben nézi 's
igazgatja magát)*

I r m a i. Tellyes reményel jövök a' kedve-
ző válaszáért. Fogadom, egész megelégedéssel
fogja a' Kisasszony szegény házámnál tölteni
napjait.

Renáta. (*magában*) Gondolja, hogy Adelina vagyok. — Ezt már csak ugyan szerettem. — (*nagyobb hangon*) Nem tudom, kedves úr, hogy miként biztassam; mert sok látja e a' kérő, és csak kettő a' férhezmenendő!

Irmái. Én itt a' háznál csak a' Kiszaszszonyt ismerem.

Renáta. De a' Nagyszaszony is készül —

Irmái. Mi jutott eszébe! —

Renáta. Hanem ő, mert van módja benne, kevesé válogat. — Tudja e lelkem, hogy a' ki szép, annak sok az imádója.

Irmái. Már pedig én halottam, hogy ő kevesé vénetske.

Renáta. Ne higgye, kedves úr.

Irmái. Hanem festi magát 's öröké cizfrázza, hogy fiatalnak tessék.

Renáta. Lássa az ember, ilyen a' mostani világ. Megszólja az embert, vagy érdemli vagy nem.

I r m a i. Ne gondoljunk mi drága Kisaszony korosabb Dámákkal. Végezzünk inkább a' magunk dolgában. Tessék magyarán kimondani, kérem, mire határozta magát.

R e n á t a. Oh mikor olly igen nehéz a felelet.

I r m a i. Mondja tehát: N e m - és megyek.

R e n á t a. Azt szívem nem engedi.]

I r m a i. De minek a' hosszas habozás?

R e n á t a. Tudja mit, kedves úr, sétáljon be ide a' mellék szobába. Magam ezentúl utánna megyek, 's megjelentem, mi fekszik szíve-
men.

I r m a i. Kegyes rendelése szerint. — (el)

R e n á t a. Mondom én, hogy fiatal vagyok. Legalább annak tartnak az emberek, és nekem ez elég. Lám Iрмаi úr is azt vélte, hogy Adelinával beszél; pedig csak most tudja még, mint játszott meg ötet bájos tekintetem. Milly ke-

vésbe került volna férjemmé tennem őt. — Egy szó — 's én mennyaszszony vagyok. — De koros, megvallom, bizony nekem nem kell. Ollyanra megint, ki szám íze szerint lesz, kevesé várni kell. (*Megint jön valaki — (a' tükörhöz fut, 's egyengeti magát)*)

H a d n a g y. Hohó mit látok? — **A' T e k.** Aszszony. — Ah engedje kocsóját! (*megcsókolja kezét*) Csak hogy megérkezett.

R e n á t a. Ugyan meszsze is voltam ám. —

H a d n a g y. Akár hol, elég, hogy nem itthon. — Márig is olyan volt a' Kastély, mint ama' test, mellyből a' lélek elköltözik. — E' gyönyörű ruhát látni még nem volt szerencsém.

R e n á t a. Újdon új; hanem a' kocsin kár esett néhány helyen benne.

H a d n a g y. És milly derekasan áll. — Mondhatom, nem látni hozzá egy hamar hasonlót.

Renáta. Lelkem Hadnagy uram, csak mások ám a' Bécsi Szabók —

Hadnagy. De a' testállástól is sok szokott függeni. — Adelinán, én nem tudom, mint van, hanem nem áll illy helyesen a' ruha.

Renáta. Pedig ő rettentő módon fűzi magát.

Hadnagy. Vettem én azt észre. — És e' briliános függők, mint a' nap, úgy lövellik a' fénylő sugarakat.

Renáta. Tetszenek Hadnagy úrnak? Kevesé nehezek —

Hadnagy. A' sok gyémánt oka; hanem ellenben minden mozdulatjok hévbe hozza, a' szíveket.

Renáta. És Hadnagy úrét is.

Hadnagy. Hah pedig millyenbe.

Renáta. Örvendek még is, hogy van valami jószágom, melly Hadnagy úr, gusztusa szerint van.

Hadnagy. Tekintetes Aszszony nekem, ah, mindenestől tetszik.

Renáta. Es Adelina is?

Hadnagy. Az is. — Vagy mit mondok én is? — az nem épen olly nagyon.

Renáta. Miként mondhatja azt? hiszen megkérte őt.

Hadnagy. Ezt senki sem tudja rám megbizonyítani.

Renáta. Egyéb Vitainé.

Hadnagy. Az talán, ha valahol halgatódni talált. — Hanem neki hinni nem szoros kötelesség. Azonkívül Adelináról minden órában le lehet mondani.

Renáta. Már akkor, midőn kosarat ad, könnyen.

Hadnagy. Hamindjárt adott is. Abból még sem következik, hogy a' Tek. Aszszony én nekem nem tetszik.

Renáta. Az ugyan nem következik. De nem elég ám az, csak másnak tetszeni.

Hadnagy. Úgy is tudom. A' tetszés után szerelem lobbanik a' szivben, —

Renáta. Melly azt örök hívségre sürgeti.

Hadnagy. Házasságra inkább Tek. Aszszony, mint örök hívségre.

Renáta. Micsoda beszéd ez?

Hadnagy. Mert hívség nélkül a' házasság ellehet.

Renáta. És — és ha belém szeretni találna Hadnagy úr?

Hadnagy. Azon épen e' pontban esem át.

Renáta. Tehát azonnal megkérne; aztán, mit én tudom-elvenne?

Hadnagy. Ah isten mentsen meg. — Azt én a' világért nem tenném.

Renáta. 'S mit egyebet?

Hadnagy. Örök hívséget esküdném.

Renáta. És mikor venne el?

Hadnagy. Ha Kapitány leszek.

Renáta. Hamarább nem?

Hadnagy. A' környüllálások —

Renáta. Nincs semmi akadály.

Hadnagy. Ugyan úgy e? Tehát ma —
ma határozom el magam. — Hanem elsőben
Adelínával szóllanom kellenék.

Renáta. A' mellék szobában —

Hadnagy. Ott az a' szép angyal. — Ah
repülök hozzá, neki örökös háborút jelenteni. —

Renáta. De ne maradjon soká.

Hadnagy. Úgy sem, úgy sem. — Egy
pár pillantatot lövök szememből a' szivén kereszt-
túl, atakot dobolok mellyemben, hogy ijedezzek,
's előre érezze, millyen a' háború. (el)

Renáta. Megtetszettem neki. — Hogy
is ne — (*tükörbe néz*) Mindenem rendbe' van.
Szemem az innenső veres — Semmi az, alig
venni észre. — Már most egy kevesé várok.

Szerelmet érdemel a' Hadnagyotska ugyan; hanem még is csak, ha különb jön mint ő, ahoz megyek; ha pedig nem; akkor, mit tegyek egyebet, Alhadnagné leszek. Még is csak jobb, úgy vélem, ha az embernek férje van. Illy gyenge teremtésnek szükség a' mulató, ápoló és védő. Sajnálom eddig is, hogy özvegy maradtam. Ez a' világon a' legkínosabb állapot. Azért javaslom azoknak, a' kik erre jutnak, hogy férjek' termetése után tetszeni, szerettetni és férhez menni, minden kitellhető mód' igyekezzenek.

C s e r m e l y i. Szolgája, Tek. Aszszony!

R e n á t a. Lelkét látom e, vagy magát?
Tehát így kellett szavát megtartani?

C s e r m e l y i. Egyikünk sem jobb a' másiknál. Tek. Aszszony is hamarább jött hazamint egyébkor szokott.

R e n á t a. Volt okom; hanem magának két hétre kellett volna, mint írta, máshova utazni.

Csermelyi. A' kocsim egészen öszszetört.

Renáta. Az is, a' mellyen ide jött? —

Csermelyi. Gyeplős lovam egy hete, hogy sántít.

Renáta. Nem csoda; mert ura is sántikál.

Csermelyi. Miként tetszik ezt érteni?

Renáta. Minden tudva van. Akarja talán, hogy szemébe mondjam el? —

Csermelyi. Itt Vitainé bünös; minden bizonnyal ő kerepelte ki —

Renáta. Akár ki; hanem azért én nem boszonkodom.

Csermelyi. E' gyönyörű character.

Renáta. Mert a' szerelmesek részegek 's öröké botlanak és bakot lónek valamint Csermelyi mai nap.

Csermelyi. Hogyan Tek. Aszszony?

Renáta. Midőn Adelinát kérte meg. — Hanem talán nem is tudta úgy e szegény mienk, hogy én is férhez készülök.

Csermelyi. Ugyan úgy e? 'S ki lesz az a' boldog, a' ki —

Renáta. Még maga is lehetne.

Csermelyi. Tréfálni méltóztatik a' Tek. Aszszony. Erről álmodni sem merek.

Renáta. Épen azért nyilatkoztatom ki így magam, hogy tudja, merre kell tartani.

Csermelyi. Ez akkora szerencse, melly-nél már nagyobb nem lehet.

Renáta. Csendes magaviselete, jó nevelése, hogy keveset és okosan beszél, nem dohányzik, és több szép tulajdonok vittek arra, hogy magába szeressek.

Csermelyi. Én boldog!

Renáta. Nincs tehát egyéb hátra, csak az hogy Adelináról mondjon le. Jó lesz a' Hadnagy is ő neki.

Csermelyi. Hanem az örökös hívség, mellyet annyiszor fogadtam —

Renáta. Az úgy is csak a' Románokban van.

Csermelyi. Lelkemen fekszik 's holto-
mig kötelez.

Renáta. Oh kincsem adta! 's ezt talán
elhiszi?

Csermelyi. Másként az emberi nevezet
nem is illenék rám.

Renáta. Lássa, ismeri még a' nagyobb
világot.

Csermelyi. Nekem a' kicsiny is elég.

Renáta. A' nagyobb világban a' tónus
hozza azt magával, hogy a' külső fény meg-
legyen, 's ebben én —

Csermelyi. Azt tudom. — Hanem előt-
tem az egy kincs a' megelegedés.

Renáta. 'S ez miben áll, ha merem kér-
deni?

Csermelyi. A' kevésre vágyásban.

Renáta. Pfuj, menjen előlem! —

Csermelyi. Csak Adelinához —

Renáta. Itt van a' mellék szobában. Bó-

koljon annak az időtlen Giraffnak. Nyomorult hideg vérű ember, kit az én forróságom sem tud felmelegíteni.

C s e r m e l y i. Részegek a' szeretők, 's nem tudják mit cselekesznek; kár haragudni azért, hogy ha hibáznak is ők. (*el*)

R e n á t a. Életemben illy embert. — Szépség, sem ész nem mozdíthatja meg. — Mint egy vas bástya, vagy valamelly sziklavár. Az látja, hogy Adelinánál kecsegtetőbb vagyok, elhiszi, hogy boldogabb lesz velem, mint vele; hanem mivel megígérte, mivel neki szerelmet esküdött, csak azért, hogy megmutassa, hogy szavának embere, a' paradicsomról, mellyet én általam lelne, lemond, és középszert választ magának, majd roszra fakadok, a' babonás teremtés. — Pedig meddig fog a' leánynak szépsége tartani? Két-három esztendő vajmi nagy hamar lefolyik, és

Adelina csunya aszszonyka lesz. Valaki jön; bizonyosan Vitainé aszszony.

Vitainé. A' Kérők megtették e 'már tiszteleteket?

Renáta. Meg, valamennyen meg.

Vitainé. 'S miként viselték magokat?

Renáta. Egyik egyenesen megkért.

Vitainé. A' rövid látású Iрмаi úr talán?

Renáta. Eltalálta. Más ketteje pedig sok himezés-hámozás után vallá meg, hogy szeret.

Vitainé. Árpási úgy e? 's azután a' Hadnagy?

Renáta. Nincs különben. Hanem Csermelyiből semmit sem lehetett kivenni.

Vitainé. Szörnyű akaratos.

Renáta. Pedig ő az, a' kit leginkább szeretek a' kettejek között.

Vitainé. Majd megadja magát.

Renáta. Azt csak reménylenni is!

Vitainé. Öszvenszitottam Adelinával őt.

Renáta. Az már bölcs gondolat.

Vitainé. 'S így valamelyik rész meg fog hasonlani.

Renáta. Én pedig akkor a' zavarosban kényemre halászok.

Vitainé. Azért meg is kell nekem őket tekintenem.

Renáta. Minnyáján itt vannak a' mellék szobában.

Vitainé. Néznek is azok most egymásra.—

Renáta. Már csak ezt látni is sokat ér. Menjünk, üssünk rajtok.

Vitainé. Legalább megtudjuk, millyen lesz a' dolog kimenetele. *(el mind a' ketten)*

(Mellék szoba. Renáta, Adelina, Árpási, Irmái, Csermelyi, Hadnagy, Vitainé.)

Renáta. Milly gyönyörű tekintet. —
Négy kérő; 's mi ketten —

Árpási. Épen az boszont engemet. Már a' szerencsét quasi markomban tartottam, 's most látom, hogy távul valék tőle.

Vitainé. Én pedig mindent elkövettem.

Árpási. Mutatja a' szomorú exitus.

Renáta. Mit tegyen az ember, kedves úr, csak kettetskén vagyunk.

Árpási. És mindenik fiatal arczra néz.

Renáta. Ne tessék ezt hinni. Én uraságodat valamennyi között —

Árpási. Oh angyali hangok —

Renáta. Nagyobra becsülöm, 's kész is volnék —

Árpási. Csak ki vele hamar! — Ne peyegjen most Vitainé aszszoy —

Renáta. Ez álló helyemben kezemet nyujtani; hanem fogadásom tilt —

Árpási. Micsoda fogadás? — Ah megüt a' szél mindjárt —

Renáta. Özvegygyel házasságra lépnem.

Árpási. Ez desperátus egy állapot. —
Hanem tessék tőle dispensálni magát.

Renáta. Azt nem teszem, kedves úr.
Sajnálom ugyan? de semmi mód sem lehet.

Árpási. Ezen leczke neked is szöll ám
Irmái barátom.

Irmái. Azért még egyszer a' Kisasszony-
hoz folyamodom.

Adelína. Szivessen, hanem látja, hogy
csak egyhez mehetek.

Irmái. 'S ki légyen az, ha merem kérdeni?

Adelína. Azt mondhatom hogy uraságod
nem.

Irmái. Ez ugyan sovány vigasztalás.

Renáta. Már ketten átestek a' rostán.

Hadnagy. Hálá az égnek, hogy még
én benne maradtam.

Renáta. Ész, ész! azon csak kételkedni is —

Hadnagy. Csókolom kezeit. —

Renáta. Tehát most annyi a' kérő, mint a' férhezmenő.

Hadnagy. Hadd lássam: egy, kettő — itten is egy, kettő. Megvan a' kívánt proportió. De bezzeg most tovább.

Renáta. Könnyű a' választás.

Adelína. Én Csermelyit választom.

Renáta. Várj csak egy kevesé.

Csermelyi. Én viszontag Adelinát választom.

Renáta. És engemet megvet?

Csermelyi. Örökös tiszteletben tartom.

Hadnagy. 'S én hoppon maradtam?

Renáta. Hogyan az Istenért? Hiszen itt vagyok én. —

Hadnagy. Mind jó, mind jó, Tek. Asszony; hanem fogadásom tartja, hogy soha sem vegyek özvegyet! *a' karpit legördül*) S.

Kép három és egy czimlap, melly közül készítettett kettő Pesten, és egy Bétsben.

F o g l a l a t.

	<i>lap.</i>
<i>A' Hajnalhoz (Jallosits András)</i> — —	11
<i>A' Magyarhoz (Pon. Thewrewk József)</i> —	13
<i>A' Szerencséről (B. T.)</i> — — — —	14
<i>Emlék (Makáry)</i> — — — — —	16
<i>Ellőszó (Megypataky)</i> — — — — —	17
<i>Katinka (S.)</i> — — — — —	18
<i>Az Eltévédtt (Gy. Béla)</i> — — — — —	19
<i>Kiváнат (S.)</i> — — — — —	21
<i>A' Kedves' Honja (Takács Józsa)</i> — —	21
<i>Ohajtás (Megypataky)</i> — — — — —	23
<i>Szemesnek áll a világ, Vig Játék egy Felvonásban (S.)</i> — — — — —	25
<i>Barna Leány (Zala)</i> — — — — —	64
<i>Szenvedelmem (Ifj. Vaskapui Kapuy Károly)</i>	65
<i>Ámor Kötelékben (Pon. Thewrewk József)</i>	67
<i>Bölcsőének (Megypataky)</i> — — — — —	67
<i>Szives Pásztorlyán (O. T.)</i> — — — —	70

	<i>lap.</i>
<i>Csak barna ne volna (Csataky) — 72 —</i>	134
<i>Tinka Emlékezete (Takácsy Józsa) —</i>	135
<i>Imre és András, vagy: A' királyi szó' hatalma. Hősi Dráma öt Felvo- násban (Guzmicstól) — — — —</i>	137
<i>Ugod (Takácsy Józsa) — — — —</i>	234
<i>Paulina' viszontagságai (közli S.) —</i>	242
<i>Két Virág (Nyitra Zerdahely Lőrincz) —</i>	244
<i>Csalogány (Zala) — — — —</i>	245
<i>Gnómák (Pon. Tewrewk József) — — —</i>	247
<i>A' Hüséghez (Jallosits András) — — —</i>	250
<i>A' Magány (Megypataky) — — — —</i>	252
<i>Példázatok. (B. T.) — — — —</i>	253
<i>Az Özvegyek Vig Játék, három Felvonás- ban (S.) — — — — — — —</i>	256

hai-baji jónás